

Raziskava po javnem naročilu in pogodbi: 3330-13-844107

Pregled institucionaliziranih oblik izvajanja nacionalnih jezikovnih politik v Evropski uniji

Naročnik: **Ministrstvo za kulturo**
Maistrova 10, Ljubljana

Avtorja:
Franc Marušič, Univerza v Novi Gorici
Rok Žaucer, Univerza v Novi Gorici

Nova Gorica, 31. 12. 2013

Povzetek

Raziskava prinaša popis osnovnih značilnosti osrednje relevantne jezikovnopolitične ustanove v izbranih državah Evropske unije, v primeru držav brez očitne glavne relevantne jezikovnopolitične ustanove ali z več glavnimi relevantnimi jezikovnopolitičnimi ustanovami pa popis osnovnih značilnosti glavnih relevantnih ustanov. Predstavljen je natančen pregled jezikovnopolitičnih ustanov v 11 evropskih državah, temu pa je dodan še grob opis najpomembnejše ustanove v 6 dodatnih državah. V pregledu smo ugotavljali tako goli pravnoformalni položaj vključenih ustanov kot njihove vsebinske naloge, osredotočeno na sledeče: vprašanje ureditve normativne pristojnosti, tako preko pisanja slovarjev in pravopisa kot tudi ponujanja jezikovnega svetovanja; vprašanje pristojnosti vezanih na skrb za jezikovnotehnološke vire; vprašanje pristojnosti glede lektoratov domačega jezika v tujini in izpitov za domači jezik; vprašanje dodatnih jezikovnopolitičnih zadolžitev. Pregled razkriva veliko raznolikost stanja v obdelanih državah, ki se odraža tako v številu v jezikovno politiko vključenih ustanov kot v pravnoformalnem položaju ustanove in v vsebinskih področjih, ki jih ustanove pokrivajo. Še posebej v državah, kjer je uradnih ustanov več, je umeščenost v hierarhijo državnih organov zelo raznolika. Tipično vsaj ena od inštitucij deluje pod okriljem nekega ministrstva, vsaj ena v okviru kakšne univerze ali je s kakšno univerzo povezana kako drugače, ena je povezana z nacionalno akademijo itd. Tudi po vsebinskih pristojnostih obstajajo tako primeri, ki so podobni slovenskemu z razporeditvijo področij, ki jih pokrivata Služba za slovenski jezik in Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša, kot primeri, kjer skoraj vse te naloge vrši ena ustanova, in primeri, kjer je glavna ustanova področno zelo ozka, ostalo pa je precej razdrobljeno. V evropskem kontekstu se torej slovenski primer ne kaže kot kaj izjemnega.

KAZALO

Uvod.....	4
Diskusija.....	6
Tabelarni pregled jezikovnopolitičnih teles po posamičnih državah	11
AVSTRIJA	19
BELGIJA	24
ČEŠKA.....	26
DANSKA.....	30
FRANCIJA.....	34
GRČIJA.....	46
LATVIJA	57
LITVA.....	67
NIZOZEMSKA	73
POLJSKA	76
ŠPANIJA	83
OPISI DODATNIH DRŽAV PRIPRAVLJENI NA PODLAGI SPLETNE ANKETE	93
Finska.....	94
Hrvaška.....	96
Italija.....	98
Nemčija.....	100
Norveška	102
Portugalska	104
Viri in literatura	106

Uvod

V jezikovno politiko spada več vidikov načrtovanja. Načrtovanje statusa jezika, načrtovanje jezikovne norme, načrtovanje statusa drugih/neuradnih/manjšinskih jezikov/tujih jezikov v šolstvu, kulturi itd. Zato ni presenetljivo, da različne vidike jezikovne politike uravnava več zakonodajnih aktov. Ker v jezikovno politiko pade več različnih vidikov in ker so ti, ko so zakonodajno regulirani, obravnavani na različnih zakonodajnih nivojih oziroma v različnih zakonodajnih aktih, ni presenetljivo tudi, da lahko različne vidike pokrivajo različne inštitucije. V raziskavi smo opravili pregled izbranih vidikov institucionalizacij nacionalnih jezikovnih politik v izbranih državah Evropske unije. Konkretno smo v podroben pregled vključili 11 držav.

Raziskava prinaša popis osnovnih značilnosti glavne relevantne jezikovne ustanove v izbranih državah Evropske unije, v primeru držav brez očitne glavne relevantne jezikovne inštitucije ali z več glavnimi relevantnimi jezikovnimi inštitucijami pa popis osnovnih značilnosti glavnih relevantnih jezikovnih inštitucij. Kot izhodišče za izbor nam je služilo članstvo ustanove v Evropski zvezi državnih jezikovnih ustanov (EFNIL), katere član je tudi Služba za slovenski jezik Ministrstva za kulturo RS. Zaradi pogosto pomanjkljivih ali nerelevantnih podatkov v bazi EFNIL-a smo podatke zbirali tudi iz strokovne literature, neposredno s spletnih strani relevantnih ustanov in iz zakonodaje. Popisani vidiki vključenih ustanov so sledeči:

- Pravna podlaga delovanja ustanove;
- Umeščenost ustanove v hierarhijo državnih organov;
- Financiranje državnih jezikovnih inštitucij;
- Velikost državnih jezikovnih inštitucij;
- Naloge državnih jezikovnih inštitucij;
- Ali naloge vključujejo zbiranje, razvoj, distribucijo in hranjenje jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?
- Ali naloge vključujejo standardizacijo in kodifikacijo/normiranje (uradnega) jezika oz. jezikov?
- Ali se pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika)?
- Ali naloge vključujejo nadzor in organiziranje lektoratov X-ščine na univerzah v tujini?
- Ali naloge vključujejo organiziranje izpitov X-ščine kot tujega jezika?

Pregled je organiziran po državah, države pa si sledijo po abecednem vrstnem redu. Za vsako državo posebej so najprej na kratko opisani osnovni jezikovnopolitični podatki, nato so opisane vse relevantne ustanove, čemur sledi pregled ustanov v posamezni državi.

Države smo v pregled izbrali tako, da vzorec vključuje tako tipične zahodnoevropske države (npr. Nizozemska) kot tipične vzhodnoevropske države (npr. Poljska), tako države z 'velikim' jezikom (npr. Francija) kot države z 'majhnim' jezikom (npr. Litva), tako prebivalstveno velike države (npr. Poljska) kot prebivalstveno majhne države (npr. Latvija), tako države z enotno ureditvijo (npr. Francija) kot države z razslojeno ureditvijo (npr. Španija). Znotraj teh izhodiščnih kriterijev pa so bile države izbrane naključno. Popisane so bile naslednje države: Avstrija, Belgija, Češka, Danska, Francija, Grčija, Latvija, Litva, Nizozemska, Poljska in Španija.

Poleg natančnega pregleda 11 izbranih držav smo pripravili tudi kratek spletni vprašalnik, s katerim smo želeli dobiti osnovne informacije glede jezikovne politike za

preostale evropske države. Vprašalnik smo naslovili na poznavalca situacije v posamezni državi. S tem smo pridobili podatke še za 6 dodatnih držav, ki so po abecednem redu navedene v razdelku 'Opisi dodatnih držav na podlagi spletne ankete'. Ta dodatni grobi opis je zajel naslednje države: Finska, Hrvaška, Italija, Nemčija, Norveška, Portugalska.

Za tako ali drugačno pomoč pri izdelavi poročila se zahvaljujemo vsem, ki so nama pomagali zbirati informacije o inštitucijah po posameznih državah: Ina Druviete, Gisbert Fanselow, Luka Szucsich, Dragana Šurkalović, Matejka Grgič, Aritz Irurtzun, João Costa, Argiris Archakis, Pirkko Nuolijarvi, Milica Mihaljević, Myslik, Mojmír Dočekal, Olga Borik, Krzysztof Migdalski, Malgorzata Szajbel-Keck, Joanna Asia Pietraszko, Lídia Bogatyreva).

Opombe glede navajanja virov:

1. V seznamu virov in literature na koncu poročila so od spletnih virov vključene glavne strani. Če se v poročilu pri posamezni postavki sklicujeva na konkretno podstran, ta ni posebej vključena v končni seznam virov, je pa lahko navedena na relevantnem mestu v samem poročilu.
2. Navajanje virov pri opisu posameznih držav deloma sledi dvema sistemoma. Pri eni skupini opisov so osnovni viri navedeni na začetku, dodatni lahko tudi sproti, pri drugi skupini opisov pa so vsi viri navajani sproti. V obeh primerih so vsi viri (gl. sicer še opombo 1) navedeni tudi v seznamu virov in literature na koncu poročila.
3. Vsi spletni viri so bili dostopni ob oddaji poročila, decembra 2013.

Diskusija

Najočitnejši zaključek, ki je lepo razviden iz tabele 1, ki povzema ugotovitve raziskave, je, da v Evropi ni enega samega modela organizacije jezikovne politike. Vsaka država ima jezikovno politiko organizirano malo po svoje, kar pa ni vedno posledica drugačne jezikovnopolične oziroma družbeno-jezikovne situacije v konkretnih državah: četudi sta si dve državi povsem sorodni po vseh očitnih družbeno-jezikovnih kriterijih, torej to še ne pomeni, da bo tudi notranja organizacija jezikovne politike v teh državah primerljiva.

Vključitve zgodovine oziroma razvoja jezikovne politike po posamičnih državah predvideni obseg te študije ni omogočal, a kolikor smo tekom raziskave uspeli ugotoviti, je trenutno stanje jezikovne politike pogosto zgolj rezultat specifičnega zgodovinskega razvoja znotraj neke države. Zgodovina je tako sicer relevantna za razumevanje poti do trenutnega stanja, vendar po drugi strani ni povedna, v kolikor ni obenem razložena tudi celotna jezikovnopolična situacija v določeni državi v določenem zgodovinskem obdobju, ko se je neka sprememba vršila. Z drugimi besedami, če želimo razumeti trenutno jezikovnopolično ureditev neke države, moramo poleg trenutne družbeno-jezikovne situacije poznati tudi celotno družbeno-jezikovno zgodovino države oziroma jezika, kar pa za vsako državo oz. jezik posebej predstavlja obsežno samostojno raziskavo.

Različnih jezikovnopoličnih ureditev med posameznimi državami torej ne smemo preprosto primerjati in ugotavljati, katera je boljša in katera slabša, saj se vse ureditve niso vzpostavile v enakih situacijah. Konkretne ureditve so lahko posledica v površnem pregledu nerazumljenih odločitev, namenjene doseganju konkretnih ciljev, ki se med državami oziroma skupinami govorcev nekega jezika lahko zelo razlikujejo. Vsaka jezikovnopolična ureditev je namenjena urejanju neke konkretne situacije in je kot taka lahko dobra za doseg nekaterih, ne pa vseh možnih ciljev. Vsaka posamična ureditev služi nekemu konkretnemu namenu, saj imajo podobno, kot imajo različni jeziki oz. govorcev teh jezikov različne interese, določevalci jezikovne politike lahko različne cilje, ki naj bi jih njihova jezikovna politika dosegla. Pri ciljih pa hitro opazimo, da so si lahko celo diametralno nasprotni.

V primerljivih družbeno-jezikovnih situacijah – če za kriterij primerljivosti vzamemo velikost in bližino vpletenih jezikov – lahko najdemo povsem nasprotujoče si cilje. Tako so se na primer na Hrvaškem po razpadu Jugoslavije intenzivno lotili »osamosvojitve« hrvaščine (ločitve hrvaščine od srbohrvaščine), pri čemer je zunanji opazovalec dobil občutek, da so se dokazovanja, da je hrvaščina od srbsčine drugačen jezik, lotili s preprosto izbiro od srbsčine najbolj oddaljenih (narečnih) besed. Ravno nasprotno imajo celinske skandinavske države medsebojni dogovor, da se pri normiranju svojih jezikov posvetujejo z uradi za jezik v drugih dveh državah, da bi s tem zagotovili, da se trije skandinavski jeziki ne bi preveč oddaljili oziroma da bi ostali v približno enaki meri medsebojno razumljivi (Orešnik 1995).

Družbeno-jezikovno pa tudi bolj ozko jezikovno se zdita primerljivi tudi situaciji v Belgiji in na Nizozemskem na eni strani ter na Portugalskem in v Španiji na drugi strani, kjer spet najdemo različni jezikovnopolični rešitvi, ki sledita različnim ciljem. Belgija in Nizozemska sta podpisali meddržavni sporazum ob ugotovitvi, da gre v primeru flamščine in nizozemščine za en in isti jezik, in ustanovili skupno telo za reguliranje jezika. Na drugi strani imamo v Galiciji uradno jezikovno politiko, ki galicijščino obravnava kot samostojen jezik, piše galicijske slovarje, pravopis, skrbi za prevajanje računalniških programov v galicijščino, organizira lektorate galicijščine itd. (v Galiciji sicer obstaja tudi gibanje, ki se trudi galicijščino spraviti pod okrilje portugalščine). Glede na to, da torej niti v primerljivih situacijah ne moremo pričakovati enakih ciljev, je primerljive cilje v družbeno-jezikovno različnih situacijah preprosto nemogoče pričakovati.

Stanje je torej takšno: vsaka država oziroma jezik je vezan na specifično družbeno-jezikovno situacijo. Ta situacija je različna, tako zaradi trenutnih družbeno-političnih razmer

v državi, kot zaradi specifične družbeno-jezikovne in družbeno-politične zgodovine jezika oziroma države. V teh različnih situacijah imamo nadalje jezikovne politike z različnimi (nepredvidljivimi) cilji, kar na koncu pomeni, da je primerjanje jezikovnih politik smiselno le na informativni ravni, medtem ko je primerjava njihove uspešnosti zaradi pomanjkanja skupnega imenovalca nesmiselna.

V nadaljevanju bomo na podlagi v Uvodu omenjenih točk, ki smo jih pregledovali v izbranih državah in so predstavljene v predstavitev na straneh od 19 do 105, ugotavljali, ali je ureditev, ki jo poznamo iz Slovenije, na ravni Evrope unikatna, prisotna kot ena od večih bolj ali manj enakovrednih možnosti ali morda prevladujoča/standardna.

- Ali obstaja osrednja jezikovnopolitična ustanova?

Služba za slovenski jezik (SSJ), ki je naslednica Urada za slovenski jezik, je edina kandidatka za osrednje telo. Urad je bil v devetdesetih ustanovljen ravno z namenom, da postane osrednja jezikovnopolitična ustanova. SSJ je edina članica EFNIL-a iz Slovenije. SSJ je osrednja jezikovnopolitična ustanova predvsem zaradi svojega pravno-formalnega statusa oz. umestitve v Ministrstvo za kulturo, ki je po Zakonu o javni rabi slovenščine pristojno za izvajanje zakona (26. Člen ZJRS).

Na področju normiranja jezika je tradicionalno osrednja inštitucija Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) oz. Pravopisna komisija pri predsedstvu SAZU, za izvrševalca njihovih določil pa v splošnem velja Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša (ISJFR) Znanstvenoraziskovalnega centra (ZRC) SAZU, ki je skupaj s SAZU tudi sestavljalec, založnik in izdajatelj zadnje izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) in Slovenskega pravopisa (SP 2001).

V pregledanih državah imajo nesporne osrednje ustanove recimo na Danskem in v Litvi, kjer so naloge osrednje ustanove predvidene v zakonodaji. Osrednje ustanove brez zakonske podlage imajo na Češkem in na Hrvaškem, kjer avtoriteto osrednji ustanovi podeljuje predvsem preteklo delo. Oba inštituta sta namreč sestavila osrednja slovarja, inštituciji pa sta bili ustanovljeni pri nacionalnih akademijah.

V nekaterih državah osrednja inštitucija ni ena sama, bodisi ker je osrednjih jezikovnopolitičnih teles več, kot recimo v Latviji, kjer si mesto osrednje ustanove delita Državni urad za jezik in Latvijska agencija za jezik (obe sta tudi članici EFNIL-a), bodisi ker nobena od inštitucij nima ne pravnoformalne podlage ne normativne avtoritete, kot na primer v Italiji (članici EFNIL-a sta Accademia della Crusca in Opera del Vocabolario Italiano del CNR).

Obstajajo pa tudi primeri, kjer vlogo osrednjega telesa jezikovne politike opravlja naddržavna inštitucija, kot na primer Taalunie za nizozemščino.

Trenutna slovenska ureditev je torej ena od večih ureditev, ki se pojavljajo v evropskih državah.

- Umeščenost ustanove v hierarhijo državnih organov;

SSJ je del Ministrstva za kulturo, SAZU je nacionalna akademija, ISJFR ZRC SAZU pa je samostojna raziskovalna enota – akademjski inštitut.

V pregledanih državah so osrednje ustanove:

- nacionalne specializirane akademije (npr. akademije za jezik);
- podtelesa nacionalnih splošnih akademij;
- državni uradi za jezik;

- komisije/odbori znotraj ministrstva za X ali vlade;
- samostojni (raziskovalni) inštituti;
- naddržavne ustanove.

Trenutna slovenska ureditev je ena od večih ureditev, ki se pojavljajo v evropskih državah.

- **Financiranje državnih jezikovnih inštitucij**

SSJ je kot del ministrstva del rednega proračunskega financiranja. SAZU dobi sredstva za delovanje direktno od države. ISJFR ZRC SAZU se kot raziskovalna inštitucija financira deloma stabilno preko raziskovalnih programov, deloma kompetitivno preko raziskovalnih projektov nacionalne raziskovalne agencije in drugih virov.

Izmed pregledanih osrednjih teles so telesa, ki so po velikosti, zadolžitvah in umeščenosti v državne organe primerljiva s SSJ, seveda financirana iz proračuna. Veliki raziskovalni inštituti, primerljivi z ISJFR ZRC SAZU, pa se financirajo tako skozi kompetitivne raziskovalne razpise kot direktno (oboje je v spodnji tabeli označeno kot 'proračun').

- **Velikost državnih jezikovnih inštitucij**

SSJ po naših informacijah zaposluje 5 ali manj polnozaposlenih oseb. SAZU ima v ožji sestavi svoje trenutne pravopisne komisije 8 članov, od tega dva člana akademije (komisija imenovana 22. 4. 2013). Širša sestava komisije ima še 9 dodatnih članov. ISJFR ZRC SAZU ima poleg podpornega osebja (polno in delno) zaposlenih 45 strokovnjakov.

Velikosti osrednjih ustanov so po evropskih državah zelo različne. Inštitut za češki jezik ima približno 140 (polno ali delno) zaposlenih s čimer je trikrat večji od ISJFR, ki mu je v Sloveniji po svojih nalogah najbližji. Po velikosti in nalogah je ISJFR-ju podobno blizu latvijski Državni urad za jezik, ki ima 39 (polno in delno zaposlenih), precej manjši pa je ravno tako naložno podobni Danski urad za jezik, ki ima le 15 redno zaposlenih in približno 10 stalnih in občasnih študentskih pomočnikov.

Vladne službe zadolžene za jezikovno politiko so tipično manjše od inštitutov, a imajo tudi te včasih zaposlenih precej več kot SSJ, npr. francoski Generalni odbor za francoščino in jezike Francije ima zaposlenih 35 oseb. Na drugi strani obstajajo tudi SSJ-ju bolj primerljiva telesa, recimo Služba za francoski jezik v Belgiji, ki ima zaposlene 4 osebe.

- **Kdo zbira, razvija, distribuira in hrani jezikovne vire in tehnologije (kdo skrbi za korpuse)?**

V Sloveniji imamo trenutno tri velike ("nacionalne") korpuse:

1. ISJFR ZRC SAZU je sestavil korpus Nova beseda;
2. Zavod Trojina je (v okviru konzorcija) sestavil korpus Gigafida;
3. Konzorcij IJS – DZS – Amebis – FF UL – FDV UL je sestavil korpus FidaPlus.

Poleg teh treh velikih imamo še več specializiranih korpusov na raznih inštitucijah (na Inštitutu Jožefa Stefana, na Fakulteti za računalništvo UL, na Filozofski fakulteti UL, v privatnem podjetju (Amebis, Alpineon), na osrednjem slovenističnojezikoslovnem inštitutu (ISJFR ZRC SAZU) itd.

Pregled stanja v izbranih evropskih državah je pokazal, da stanje v Sloveniji ne moremo imeti za izjemno. Po več primerljivih korpusov najdemo tudi v drugih državah, recimo v Franciji, Italiji, Španiji, Grčiji, na Danskem, Poljskem itd. Ponekod ima eden od teh korpusov naziv "nacionalni", vendar po velikosti, obsegu, uporabljaniosti itd. ne izstopa nujno. V nekaterih od držav, kjer obstaja več velikih korpusov, so ti lahko nastali tudi na različnih javnih ustanovah (npr. Francija), pogosto pa je med avtorji kakšnega velikega korpusa tudi zasebna ustanova (npr. Poljska Znanstvena založba PWN) ali javno-zasebni konzorcij (npr. Poljska). V nekaterih primerih za "nacionalni" korpus skrbi javna ustanova, ki smo jo identificirali kot glavno jezikovnopolitično ustanovo in je hkrati tudi glavna normativno-predpisovalna (npr. kastilščina), pogosto pa je to delo telesa, ki se z jezikovnim normiranjem ne ukvarja (npr. Danska, Češka). Torej tudi za področje korpusov najdemo celoten razpon možnih situacij.

Poleg korpusov seveda med jezikovne vire in tehnologije sodi še marsikaj, od raznoraznih jezikovnotehnoloških programskih orodij, prevajalnih orodij, enojezičnih in dvojezičnih elektronskih in spletnih slovarjev, jezikovnih pripomočkov, pa do učbenikov oziroma učnih pripomočkov za učenje jezika. Primera, da bi bila kje za vse to uradno eksplicitno zadolžena ena sama ustanova in da bi ji bil na vsem tem podeljen monopol glede dostopa do javnih financ za te naloge, verjetno ni.

- Kdo je zadolžen za standardizacijo in kodifikacijo/normiranje (uradnega) jezika?

V Sloveniji je bila za to izvorno zadolžena SAZU oziroma različne komisije/odbori, ki jih je ustanovila SAZU. V sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja je pri imenovanju pravopisnih komisij/odborov sodelovala tudi republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva (SZDL), ki je kasneje ustanovila tudi Jezikovno razsodišče. Še danes ima najvišjo normativno avtoriteto SAZU oz. njen Odbor za slovenski jezik (Pravopisno komisijo Odbora vodi doc. dr. Helena Dobrovoljc - <http://www.sazu.si/o-sazu.html>; prim. Krek 2012). SAZU pri izdelovanju normativnih priročnikov tesno sodeluje z ISJFR ZRC SAZU (tudi trenutna vodja Pravopisne komisije je zaposlena na ISJFR ZRC SAZU), ki je tudi sestavljalec, založnik in izdajatelj zadnje izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) in Slovenskega pravopisa (SP 2001). Nobena teh inštitucij ni formalno ali zakonsko določena kot izključna normativna ustanova, avtoriteto ima predvsem zaradi prestiža in utečenega stanja.

V pregledanih evropskih državah je zakonska določitev normativnih pristojnosti neke inštitucije redka, poznajo jo recimo na Danskem. Bolj pogost je nek tihi družbeni dogovor.

- Kdo nadzira delovanje in organiziranje lektoratov X-ščine na univerzah v tujini?

V Sloveniji je to v izključni domeni Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (CSDTJ), ki deluje v okviru Oddelka za slovenistiko na FF UL.

Tudi drugje v Evropi to tipično ni v pristojnosti osrednje jezikovnopolitične inštitucije. Tipično so to s strani države ustanovljena telesa, ki poleg promocije jezika vršijo tudi kulturno promocijo. Največkrat so jih soustanovila in jih še vedno sopodpirajo ministrstva za zunanje zadeve. Vsekakor pa se najdejo tudi drugačne ureditve. Za lektorate nizozemščine naj bi skrbelo njihovo osrednje jezikovnopolitično telo Nizozemska jezikovna zveza (Nederlandse Taalunie). Za lektorate grščine skrbita tako telo, ki smo ga prepoznali kot osrednjega – Center za grščino (Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας), izvedbeno –, kot tudi Odsek za grščino po svetu (del grškega Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport),

koordinatorsko. Na Portugalskem lektorate nadzira telo, ki smo ga prepoznali kot osrednje jezikovnopolično telo, v sodelovanju z eno od univerz. V Litvi lektorate nadzira osrednja jezikovna raziskovalna ustanova Inštitut za litvanščino.

Ne moremo torej reči, da cela Evropa sledi enemu samemu vzorcu, četudi se zdi, da prevladujoči vzorec tu vendarle obstaja.

- Kdo izvaja izpite X-ščine kot tujega jezika?

V Sloveniji sta za izpite slovenščine kot tujega jezika pristojna CSDTJ, torej ista ustanova, ki nadzira tudi delovanje lektoratov slovenščine na tujih univerzah, ter Državni izpitni center.

Pregled je pokazal, da v Evropi v večini primerov to ni ista ustanova, ki smo jo prepoznali kot osrednjo ustanovo, ravno tako pa v večini primerov to ni ista ustanova, ki nadzira delovanje lektoratov. Podobno kot pri nas tudi drugod za jezikovne izpite pogosto ni odgovorna ena sama ustanova, temveč ima koncesijo za izvajanje izpitov in podeljevanje uradnih diplom več ustanov (prim. Evropska zveza za preverjanje in ocenjevanje jezikovnega znanja).

Po pregledanih državah smo za vsa področja naleteli na veliko raznolikost jezikovnopoličnih rešitev, ki se kaže tako v številu v jezikovno politiko vključenih ustanov kot v področjih, ki jih posamezna ustanova pokriva. Z izjemo nizozemščine, kjer ena ustanova skrbi za vsa pregledana področja, je v vseh državah v jezikovno politiko vključenih več ustanov. Za vsa zgoraj pregledana vprašanja lahko zaključimo, da rešitve, kakršne poznamo v Sloveniji, v Evropi niso unikum. Slovenski Službi za slovenski jezik so po nalogah, evidentiranih v tabeli, primerljivi baskovski podminister za jezik, latvijski Državni odbor za jezik, belgijski Svet za francoski jezik in jezikovno politiko, francoski Generalni odbor za francoščino in jezike Francije ter Avstrijski jezikovni urad. Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša pa sta po nalogah iz tabele primerljiva Inštitut za češki jezik in Danski jezikovni urad. Unikum je celotna situacija oz. kombinacija ustanov in njihovih zadolžitev, a glede na to, da si po številu ustanov in njihovih zadolžitvah niti dve evropski državi nista primerljivi, ni prav nič presenetljivo, da je drugačna od ostalih tudi slovenska ureditev.

Tabelarni pregled jezikovnopolitičnih teles po posamičnih državah

Na naslednjih 8 straneh so v tabelarični obliki prikazani glavni rezultati raziskave. Za vsako državo so navedene glavne inštitucije, za vsako inštitucijo pa je navedeno, kdo jo financira in kako je, če je, umeščena v državni aparat. Za vsako ustanovo smo nadalje navedli, ali spada v njeno področje delovanja tudi normiranje jezika, sestavljanje slovarja, sestavljanje pravopisa, vzdrževanje korpusa, jezikovno svetovanje, vzdrževanje mreže lektoratov pokrivanega jezika kot tujega jezika v tujini ter izvajanje izpitov za pokriveni jezik. Za nekatere države (npr. Španijo), ki imajo več uradnih jezikov, smo v tabelo vnesli inštitucije za vsak jezik posebej.

Ker je situacija pogosto bolj zapletena, kot jo je smiselno predstaviti v tabelarični obliki, lahko tabela služi le kot okvirno vodilo, nikakor pa ne kot vir detajlnih in dokončnih informacij. Tabelo je treba brati skupaj s podrobnimi opisi držav oz. inštitucij v posameznih državah, ki so nanizani v razdelkih, ki tabeli sledijo.

Zadnji dve strani tabele, kjer je tabela obarvana rahlo sivo, vsebujeta opise šestih držav, za katere smo informacije prodobili le preko spletne ankete. Teh informacij nismo dodatno preverjali.

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiran je	Pravopis pravila	Pravopis slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiti za jezik
Avstrija	nemščina		ne	OSKO										
		OSKO			samostojno državno telo	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
		OSKZ			samostojno državno telo	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	da
Belgija	nizozemščina		ja											
		Nederlandse Taalunie (NT)		NT	samostojno telo pod direktno kontrolo ministra	proračun	da	da	da	da	da	da	da	da
	francoščina		ja											
		Svet za fra. in jez. polit.			vladno telo	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
	Služba za fra. jezik			del ministrstva	proračun	delno	ne	ne	ne	ne	ne	da	ne	ne
Češka	češčina		ne	Inštitut za češki jezik			IČJ	IČJ	IČJ	IČJ	ČNK	IČJ	ČC	
		Inštitut za češki jezik			samostojna raziskovalna enota	proračun + znanstvena fundacija	da	da	da	da	ne	da	ne	ne
		Češki nacionalni korpus			del Karlove univerze	znanstvena fundacija + namenski denar ministrstva	ne	ne	ne	ne	da	ne	ne	ne
		Češki centri			samostojno državno telo	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	da	ne

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiranje	Pravopis pravila	Pravopis slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiri za jezik
Danska	danščina		da	DUJ			DUJ	DUJ	DUJ	DUJ		DUJ		
		Danski urad za jezik			del ministrstva za kulturo	proračun	da	da	da	da	ne	da	ne	ne
		Društvo za danski jezik in literaturo			privatna založba	večinoma ne iz proračuna	ne	ne	ne	da	da	ne	ne	ne
		Center za jezikovne tehnologije na KU			univerza		ne	ne	ne	ne	da	ne	ne	ne
Francija	francoščina		da	Gen. odbor za fra. in jez. Francije				tretja ustanova	tretja ustanova		tretja ustanova		tretja ustanova	tretja ustanova
		Generalni odbor za fra. in jezike Francije			del Ministrstva za kulturo	proračun	ne	neposredno ne	neposredno ne	ne	neposredno ne	ne	ne	ne
		Vrhovni svet za francoščino			vladno telo	proračun	da	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
		Francoska akademija			del akademije (Inštituta Francije)	proračun	da	ne	ne	da	ne	da	ne	ne
		Gen. odbor za terminologijo, Spec. odbori za terminologijo			vladno telo / deli ministrstev	proračun	posredno	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiran je	Pravopis pravila	Pravopis slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiri za jezik
Grčija	grščina		ne	Center za grščino			brez eksplicitne določitve							
		Center za grščino			samostojno državno telo	proračun	ne	ne	ne	ne	da	ne	da	da
		Odsek za grščino po svetu			del ministrstva	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	da	ne
		Inštitut za jezik in obdelavo govora			del javnega razvojnega centra	proračun	ne	ne	ne	ne	da	ne	ne	ne
		Raziskovalni center za mod. gr. narečja			del akademije	proračun	ne	ne	ne	da	da	ne	ne	ne
		Inštitut za mod. gr. študije			fundacija, del javne univerze	tržno, proračun	ne	da	da	da	da	ne	ne	ne
		Leksikografski center			zasebno	tržno	ne	da	da	da	ne	ne	ne	ne
Latvija	latvijščina		da	DUJ, LAJ										tretja ustanova
		Državni urad za jezik			samostojno državno telo	proračun	da	da	da	da	ne	ne	ne	ne
		Latvijska agencija za jezik			samostojno državno telo	proračun	ne	/	/	da	ne	da	da	ne
		Državni odbor za jezik			samostojno državno telo	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
		Terminološka komisija			del akademije	proračun	da, za terminol.	ne	ne	ne	ne	da, za term.	ne	ne

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiranje	Pravopisna pravila	Pravopisni slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiri za jezik	
Litva	litvanščina		da	Državni odbor za litvanščino			Državni odbor za litvanščino								
		Državni odbor za litvanščino			samostojno državno telo	proračun	da	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	
		Inštitut za litvanščino			samostojno državno telo	proračun	ne	da	/	da	da	da	da	da	ne
Nizozemska	nizozemščina	Nederlandse Taalunie (NT)	ne	NT	samostojno telo pod direktno kontrolo ministra	proračun	da	da	da	da	da	da	da		
Poljska	poljščina		da	Svet za poljščino			Svet za poljščino						ni podatka	tretja ustanova	
		Svet za poljščino			del akademije	proračun	da	ne	ne	ne	ne	da	ne	ne	
		Inštitut za poljščino			del akademije	proračun	ne	ne	/	da	da	ne	ne	ne	
Španija	kastilščina		da	RAE			RAE	RAE	RAE	RAE			Cervantes	Cervantes	
		Španska kraljeva akademija (RAE)			akademija	proračun	da	da	da	da	da	da	ne	ne	
		Fundeu			zasebno		ne	ne	ne	ne	ne	ne	da	ne	ne
		Instituto Cervantes			državna	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	L2 korpus	ne	da	da
	asturščina		pokrajinski	ALA											
	Akademija asturskega jezika (ALA)				akademija	proračun	da	da	da	da	da	/	ne	ne	

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiranje	Pravopis pravila	Pravopis slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiri za jezik	
Španija	baskovščina		pokrajinski	BA			BA	BA	BA in univerza	BA in univerza	univerza	BA	Etxepere	Etxepere	
		Baskovska akademija			akademija		da	da	da	da	ne	da	ne	ne	
		podminister za jezik			del ministrstva		ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
		Inštitut Etxepere					ne	ne	ne	ne	ne	ne	da	da	
galicijščina			pokrajinski	GSJP			GSJP		ne obstaja		univerza		GSJP	GSJP	
		Generalni sekretariat za jezikovno politiko			del ministrstva za kulturo	proračun	ne	izdajatelji			ne	da			
		Galicijška kraljeva akademija			akademija	proračun	da	da		da	ne	ne direktno			
		Inštitut za galicijščino			univerza	2/3 direktno, 1/3 razpisi	ne	da		da	da	ne			
		Termigal			neodvisna	proračun	določajo terminologijo	ne		terminološki slovarji	specialni korpus	da			
katalonščina (in valencijanščina)			pokrajinski	IKŠ											
		Inštitut za katalonske študije			akademija		da	da	da	da	da		ne		
		Akademija valencijanskega jezika			akademija		da	da	da		ne		ne		
		Inštitut Ramon LLull			samostojno pokr. telo		ne	ne	ne	ne			da	da	

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiran je	Pravopis pravila	Pravopis slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiti za jezik
Finska	finščina		da	Inštitut za jezike na Finskem			IJF				IJF + zasebno podjetje		CIMO (neko ločeno telo)	neke državne službe
		Inštitut za jezike na Finskem			samostojna raziskovalna enota	proračun	da	da	da	da	da	da	ne	ne
		Odbor za jezikovne zadeve			del ministrstva	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Hrvaška	hrvaščina	Inštitut za hrvatski jezik i jezikoslovlje	ne	IHJJ	samostojna raziskovalna enota (direktorja določi neko vladno telo)	proračun	da	da	da	da	da	neka druga inštitucija		
Italija	italijanščina		ne	ne obstaja							konzorcij univerz in inštitutov			več ustanov
		Academia della Crusca			Akademija	vse sorte	da			da		da	ne	ne
		Opera del Vocabolario Italiano del CNR			Inštitut znotraj nacionalne mreže inštitutov	Nacionalna raziskovalna mreža				da		ne	ne	ne

država	jezik	ustanova	Zakon o jeziku	Glavna ustanova	Umestitev v drž. hierarh.	Financiranje	Normiranje	Pravopis pravila	Pravopis slovar	Slovar	Korpus	Svetovanje	Lektirati	Izpiti za jezik
Nemčija	nemščina		ni zakona	IDS						IDS in založbe	IDS in drugi			GI in drugi
		Institut für deutsche Sprache			Samostojen raziskovalni zavod	raziskovalni projekti in direktno	da	da	da	da	da	ne	ne	ne
		Gesellschaft für deutsche Sprache			od države sponzorirano društvo	proračun	da	da	da		ne	da	ne	ne
		Deutscher Akademischer Auslandsdienst			od države sponzorirana neodvisna agencija	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	da	ne
		Goethe Institut			od države sponzorirano telo	proračun	ne	ne	ne	ne	ne	ne	da	da
Norveška	norveščina	Norveški jezikovni urad	ne	NJU	del ministrstva	proračun	da	da	da	da	narodna knjižnica	da	ne	več drugih ustanov
Portugalska	portugalščina		ne	Instituto Camões			Privatna založba		Privatna založba	Privatna založba	ni uradnega korpusa		IC + oddelki neke univerze	Oddelki na univerzi
		Instituto Camões			del ministrstva	proračun							da	ne
		Academia das Ciências de Lisboa			akademija									

AVSTRIJA

Osnovni viri:

http://www.oesz.at/download/publikationen/lepp_engl.pdf

<http://www.efnil.org/documents/language-legislation-version-2007/austria/austria>

<http://www.osd.at/>

<http://www.oesko.org/>

<http://www.goethe.de/>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Goethe-Institut>

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ne. Uradni jezik je določen z Avstrijsko državno pogodbo, kjer je določeno tudi, kateri so priznani manjšinski jeziki. Obstaja še nekaj zakonov, ki določajo rabo jezikov v različnih okoljih, recimo *Zakon o narodnostnih skupinah (Volksgruppengesetz, 1976)*.

Zakonsko je urejen položaj jezika v šolstvu, v javni upravi in na sodišču. Zakonsko je urejeno tudi poimenovanje krajev (obcestne krajevne table). Četudi zakonske ureditve medijskih sporočil in informacij za potrošnike ni, so ta skoraj izključno v nemščini (Carnevale s sod. 2008). Zakonsko je nemščina zahtevana le na oznakah proizvodov, kjer bi to lahko predstavljalo tveganje za zdravje (zdravila, igrače itd.).

Tudi zakonodaja, ki ureja zaposlovanje, ne omenja jezikovnih določil niti v povezavi z manjšinami, saj naj bi te bile tako ali tako dvojezične.

Zakon o narodnostnih manjšinah naj bi zagotavljal rabo manjšinskih jezikov tudi izven javnih ustanov.

Uradni jezik je nemščina, četudi se vsaj na simbolični ravni kot posebno jezikovno obliko/jezik jemlje tudi avstrijsko nemščino. V priključitveni pogodbi k EU je omenjenih 23 tipično avstrijskih izrazov za hrano, ki morajo biti vključene v nemške dokumente kot pristavki k uporabljanim nemškim besedam.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA

Glavni akter jezikovne politike je *Zvezno ministrstvo za šolstvo, umetnost in kulturo* (nekoč se je imenovalo *Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in kulturo – BMBWK – Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur*), ki je leta 2003 ustanovilo Avstrijski jezikovni urad (ÖSKO – Österreichisches Sprachenkomitee) in približno istočasno tudi Avstrijski center jezikovnih znanj (ÖSKZ – Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum). Avstrijski center jezikovnih znanj je član EFNIL-a.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Slovar Duden (do pred kratkim de facto in od leta 1955 tudi de jure določevalec jezikovne norme)

- Inštitut za nemški jezik v Mannheimu v Nemčiji
- ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom Deutsch) je ustanova, ki izvaja državno priznane izpite za znanje nemščine kot tujega oz. drugega jezika.
- Goethejev inštitut – nemška ustanova (s sedežem v Muenchnu), ki podpira učenje nemščine v tujini.
- Nemška ustanova za akademsko izmenjavo (DAAD)

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A ÖSKO (Österreichisches Sprachenkomitee) - Avstrijski urad za jezik

1. Pravna podlaga delovanja

Avstrijski jezikovni urad (ÖSKO) je ustanovilo avstrijsko Ministrstvo za izobraževanje, znanost in kulturo (BMBWK) 3. 12. 2003.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Gre dejansko za zvezo različnih akterjev jezikovne politike. ÖSKO sestavlja 33 organizacij in inštitucij s področja znanosti, izobraževanja, upravljanja šolstva ter avstrijski socialni partnerji. Delovanje ÖSKO-ja koordinira ÖSKZ, opisan spodaj pod IV.B.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve

Glavna naloga ÖSKO-ja naj bi bilo razvijanje in spodbujanje vseživljenskega učenja jezika oz. jezikov.

- Posredovanje pri razvoju evropske jezikovne politike in zagotavljanje, da vprašanja, s katerimi se ukvarja, v Avrstiji ostanejo v javni prisotnosti oz. ne izpadejo iz razprave.
- Povezovanje evropskih direktiv z avstrijskimi potrebami.
- Povezovanje vseh različnih avstrijskih akterjev jezikovne politike.
- Vzpostavljanje temeljev za odločitve o politiki izobraževanja.
- Upravljalška vloga (lobiranje, razširjanje informacij, obveščanje javnosti, sprožanje, izvajanje in zagovarjanje jezikovno političnih tem).

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

Ne. Upravljanje jezikovnih virov in tehnologij ni opisano kot eno od področij delovanja katerekoli avstrijske jezikovnopolitične inštitucije. Poleg tega ÖSKO, ker ne gre za ustanovo temveč zvezo ustanov, take službe nima niti možnosti izvajati.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov?

Zdi se, da ne. Avstrijska nemščina naj bi vsaj s stališča avstrijske države sicer bila samostojen kod, a se hkrati zdi, da se Avstrijci strinjajo z normo, kot jo določa slovar Duden. So tudi sopodpisniki dogovorov nemškogovorečih dežel o pisni reformi nemščine iz let 1996 in 2006.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike?

Ja. To se zdi njihova osrednja funkcija.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov nemščine v tujini?

Ne. To funkcijo opravlja druga ustanova. Podporo lektoratom nemščine v tujini opravljata nemški Goethejev inštitut in Nemška ustanova za akademsko izmenjavo (DAAD).

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za nemščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh?

Ne, to funkcijo v Avstriji opravljata Österreichisches Sprachdiplom Deutsch in ÖSKZ.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika)

Njihova funkcija je že tako v prvi vrsti povezovalna in usklajevalna.

4. Ureditev

Ni očitno, da imajo zaposlene. Delujejo bolj kot priložnostna zveza ustanov, pri čemer se potem delo razdeli med posamične ustanove.

5. Velikost

Zvezo sestavlja 33 članic.

6. Financiranje

Ni podatka. Zelo verjetno njihovo občasno delovanje podpira pristojno Ministrstvo, ki je urad za jezik tudi ustanovilo.

IV.B ÖSKZ (Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum)

Osnovni vir:

http://www.oesz.at/OESZNEU/main_00.php

1. Pravna podlaga delovanja

Avtrijski center jezikovnih znanj je ustanovila avstrijska zvezna vlada. Ni prav očitno, ali je poleg ustanovitvenega akta center omenjen še v kakšnem drugem zakonu, razen v tistih, ki so nastali naknadno in centru določajo pristojnosti oziroma področja delovanja.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Je samostojna ustanova – državni strokovni inštitut (nationales Fachinstitut), ki ga je ustanovilo avstrijsko zvezno ministrstvo za izobraževanje in kulturo – trenutno spadajo pod Ministrstvo za šolstvo, umetnost in kulturo.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve

Naloga ÖSKZ-ja je na eni strani spremljanje razvoja in trendov jezikovnega izobraževanja ter prenašanje teh spoznanj v Avstrijo ter podpiranje konkretnih sprememb pri jezikovnem učenju v avstrijskih šolah

- Razširjanje spoznanj evropskega centra za sodobne jezike na področju Avstrije
- Udejanjanje programa *Education and Training 2010* Evropske komisije znotraj Avstrije.
- Koordiniranje dela ÖSKO-ja (skupaj z ministrstvom)
- Koordiniranje in razvoj *Language Education Policy Profile* (LEPP) za Avstrijo
- Razvoj in udejanjanje *European Language Portfolio* (ELP) Sveta Evrope
- Nadzor kvalitete in izobraževalnih standardov v sodobnem poučevanju tujih jezikov
- Evropski dan jezikov
- Tekmovanje *Europasiegel für innovative Sprachenprojekte* – Evropska znamka za inovativne jezikovne projekte
- *SprachenInnovationsNetzwerk* (SPIN) – mreža inovativnih jezikovnih shem

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

Ne, tega področja ne pokrivajo.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov.

Ne, kot je razloženo zgoraj pri opisu ÖSKO-ja, se zdi, da znotraj Avstrije te naloge ne opravlja nihče. Meddržavno pogodbo o spoštovanju jezikovnih reform pa je seveda podpisalo pristojno ministrstvo.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike?

Koordinacijsko telo naj bi bilo ÖSKO, torej Avstrijski jezikovni urad, vendar je upravljanje z uradom dejansko v rokah ÖSKZ. Ker torej ÖSKZ soupravlja z ÖSKO, je tudi koordiniranje deležnikov jezikovne politike posredno v rokah ÖSKZ.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov nemščine v tujini?

Ne, to ni razvidno iz opisa njihovih nalog.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za nemščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh?

Med svojimi nalogami sicer ne izpostavljajo same organizacijo izpitov, a se zdi, da je vsaj sprejemanje oz. potrjevanje standardov znanja tujih in domačih jezikov ena njihovih osrednjih

nalog. S strani države priznana potrdila jezikovnega znanja nemščine izdaja Österreichisches Sprachdiplom Deutsch.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika)

Ukvarjajo se predvsem s poučevanjem tujih jezikov v Avstriji.

4. Ureditev

So samostojna organizacija z lastnim statutom delovanja. Imajo 11 zaposlenih, od tega 3 z doktoratom znanosti ter 4 z magisterijem. 3 osebe so zaposlene kot administrativna pomoč (tajništvo), ena oseba je zaposlena za računalniško podporno službo, ena oseba je zaposlena za stike z javnostjo.

5. Velikost

11 zaposlenih.

6. Financiranje

Financira jih avstrijsko Zvezno ministrstvo za šolstvo, umetnost in kulturo (BMUKK).

BELGIJA

Osnovni viri:

<http://www.efnil.org/documents/language-legislation-version-2007/belgium/belgium>

<http://taalunieversum.org/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Dutch_Language_Union

<http://www.kantl.be/>

<http://www.kantl.be/userFiles/files/taalgebruik.pdf>

<http://www.languefrancaise.cfwb.be/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Academy_of_Dutch_language_and_literature

http://en.wikipedia.org/wiki/Language_legislation_in_Belgium

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Jezikovna situacija v Belgiji je kompleksna. O jeziku govori več zakonov, ki v prvi vrsti določajo, kje je uradni jezik francoščina in kje nizozemščina. Na z zakonom določenem ozemlju severne Belgije – Flandrije – je tako uradni jezik nizozemščina, na južnem delu Belgije – v Valoniji – je uradni jezik francoščina, na območju ob meji z Nemčijo, kjer živi nemška skupnost, je uradno priznani jezik tudi nemščina, Bruselj pa je uradno dvojezičen. Zakonsko je predpisana raba jezika v podjetjih, v medijih, šolstvu itd. (zakoni ne uravnavaajo rabe oz. izbire jezika v znanosti, potrošništvu oz. trgovini in pri reklamah).

V Belgiji in na Nizozemskem po ustanovitvi *Taalunie* leta 1980 velja, da je uradna pisana nizozemščina to, kar določi *Taalunie*.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

Zaradi dveh uradnih jezikov sta tudi ustanovi, ki urejata jezikovna vprašanja, dve (nemščina znotraj Belgije nima enakega statusa kot nizozemščina in francoščina). Ena za nizozemščino in ena za francoščino. Nadzor rabe jezika v Belgiji je prepuščen Flamcem oz. Valoncem, medtem ko je skrb za normo, jezikovne tehnologije itd. pretežno prepuščena naddržavnim organizacijam.

Za nizozemščino je odgovorna *Nederlandse Taalunie* (Nizozemska jezikovna zveza), ki je naddržavna ustanova, ki skrbi za enoten razvoj in promocijo nizozemščine v vseh državah, kjer je nizozemščina uradni jezik (Belgija, Nizozemska, Surinam, Aruba in Curaçao). *Nederlandse Taalunie* je bila ustanovljena leta 1980 s podpisom meddržavnega dogovora med Belgijo in Nizozemsko. Je članica EFNIL-a.

Za francoščino sta odgovorna mnenjski *Svet za francoščino in jezikovno politiko* ter izvršilna *Služba za francoski jezik* pri Ministrstvu za francoske pokrajine Kraljevine Belgije. Vloga mnenjskega Sveta za francoščino in jezikovno politiko, ki ga sestavlja do 19 s strani vlade imenovanih članov raznovrstnih profilov, je svetovanje v kakršnikoli jezikovnopoličnih zadevah, o statusni situaciji ali spremembah v valonski skupnosti in o razvoju in rabi francoščine. Naloge 4-članske Službe za francoski jezik pa vključujejo koordiniranje javnih in zasebnih jezikovnopoličnih akterjev, raziskovalno spremljanje belgijske oz. valonske sociolingvistične situacije, skrb za promocijo in razvoj francoščine, svetovanje o rabi francoščine, ozaveščanje o npr. pravopisnih reformah in sodelovanje z ustanovami v drugih

frankofonskih državah, s katerimi skupaj oblikujejo preнове norme standardne francoščine. Služba za francoski jezik je članica EFNIL-a.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

Kraljeva akademija nizozemskega jezika in literature je bila ustanovljena leta 1886 kot Kraljeva flamska akademija za jezik in literature. Leta 1972 se je preimenovala v trenutno ime (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde – KANTL). KANTL je sedaj del vlade flamskega dela Belgije. Ima predvsem svetovalno vlogo za flamsko vlado. Sestavlja jo 30 rednih članov in 25 tujih častnih članov.

Na svoji spletni strani imajo objavljenih 5 uradnih stališč: o črkovanju starejših besedil (2001), o jeziku v visokem šolstvu (2003), o bibliometriji (2004), o uporabi jezika v visokem šolstvu (2010) ter manifest o upoštevanju nizozemskega standarda v Belgiji (2011). Zdi se sicer, da to niso vse uradne objave KANTL-a.

Izjave torej obravnavajo jezikovne politične teme, ki so dobro znane tudi nam: naprimer uporaba jezika v visokem šolstvu in upoštevanje objav v nizozemščini pri merjenju znanstvene uspešnosti. Sodeč po tem, da tri od objavljenih petih uradnih stališč obravnavajo ravno temo nizozemščine kot jezika znanosti oz. visokega šolstva, sklepamo, da je to v Flandriji ena od aktualnejših jezikovnih tem.

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

Ker tako normiranje jezika kot velik del aktivnosti s področja skrbi za jezik, jezikovne priročnike, jezikovne tehnologije, poučevanje državnih jezikov v tujini ipd. v primeru obeh glavnih belgijskih jezikov poteka predvsem prek naddržavnih ali tujih ustanov, bo o teh ustanovah več povedanega pri 'matični' državi posameznega jezika, tj. Nizozemski oz. Franciji.

ČEŠKA

Osnovni viri:

<http://www.efnil.org/documents/language-legislation-version-2007/czech-republic-republique-tcheque/czech-republic>

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_language_regulators

http://en.wikipedia.org/wiki/Institute_of_the_Czech_Language

http://en.wikipedia.org/wiki/Czech_Centres

<http://ucnk.ff.cuni.cz/english/>

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ni posebnega zakona o jeziku, se pa jezik oz. jezikovna raba omenja v več področnih zakonih (zakoni, ki določajo delovanje javne uprave, državljanstva itd.). Z ustavo naj bi bile zagotovljene tudi pravice jezikovnim manjšinam, četudi te niso eksplicitno omenjene v ustavi. Pravice jezikovnih manjšin določa zakon o narodnostnih manjšinah (2001).

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA

Ústav pro jazyk český oz. Inštitut za češki jezik, ki deluje znotraj Češke akademije znanosti, je de facto osrednja jezikovnopolitična ustanova. Inštitutu se priznava avtoriteto na področju določanja jezikovnega standarda, se pravi ima "izvršilno" normativno oblast, kar pa ni nikjer zakonsko določeno. Inštitut deluje kot neodvisna ustanova – javni raziskovalni zavod. Jezikovne priročnike, ki jih izdaja Inštitut, nato (običajno) naknadno potrdi še Ministrstvo za izobraževanje. Slovarji imajo tako na notranji platnici pripis, da so primerni za rabo v šolskem sistemu.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Češki narodni korpus, ki deluje na Filozofski fakulteti Karlove univerze (<http://ucnk.ff.cuni.cz/english/>) (član EFNIL-a)
- Češki centri: ustanovilo jih je češko zunanje ministrstvo, ki jih še vedno tudi podpira, z namenom promocije češke kulture in jezika v tujini.

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A Inštitut za češki jezik (IČJ) pri Češki akademiji znanosti

1. Pravna podlaga delovanja

IČJ sicer ni omenjen v zakonodaji kot osrednja ustanova za jezikovno politiko, a se ga jemlje kot takega. Avtoriteto očitno dobiva le iz preteklega dela in iz dejstva, da je izšel iz Akademije znanosti. IČJ je nastal leta 1946 s preoblikovanjem urada za slovar češkega jezika (Kancelář Slovníku jazyka českého), ki ga je leta 1911 ustanovila tedanja Češka akademija znanosti in umetnosti. Leta 1953 je bil vključen v Češkoslovaško akademijo znanosti, leta 2007 pa je postal javni raziskovalni inštitut.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

IČJ ni umeščen v hierarhijo državnih organov. Je samostojna raziskovalna ustanova.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Poleg normativne dejavnosti se IČJ ukvarja tudi z znanstvenoraziskovalnim delom. Založba inštituta tako izdaja tudi znanstvene monografije in znanstveni reviji *Naše reč* in *Slovo a slovesnost*, kjer se med drugim objavljajo tudi članki o normativnih vprašanjih oz. se vrši strokovna razprava o vprašanjih norme. Druga pomembna založniška dejavnost pa je vezana na enojezične normativne slovarje, pravopis in slovnico. Inštitut izdaja različne priročnike, najvišjo normativno moč pa imajo priročniki s "kodifikacijskim statusom" (ki ga podeljuje Inštitut sam). Sem spadata enojezična slovarja češkega jezika *Slovník spisovného jazyka českého* (Slovar češkega knjižnega jezika) in *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost* (Slovar češkega knjižnega jezika za šole in javnost) ter slovnicična pravila *Pravidla českého pravopisu* (Pravila češkega pravopisa). Vsako izdajo teh priročnikov običajno naknadno potrdi Ministrstvo za izobraževanje, s tem potrdilom ministrstva pa se priročniki lahko uporabijo v šolah.

Oddelek za jezikovno kulturo IČJ opravlja tudi svetovalno dejavnost. S svetovanjem je IČJ oz. njegov predhodnik začel že leta 1932. Samo v letih 1998 do 2010 so odgovorili na več ko 73.000 vprašanj. Med leti 2006 in 2010 so za vsako leto objavili izbor vprašanj tedna, torej po 54 vprašanj na leto. Leta 2012 so izdali izbor vprašanj v knjigi *Jsmé v češtině doma? [Ali smo domači v češčini?]*. Vprašanja so raznolika, od vprašanj o pomenu in izvoru posameznih besed oz. besednih zvez do vprašanj o pregibanju in slovničnih lastnostih besed nasploh. Svetovanje se vrši tudi po telefonu.

IČJ je na seznamu inštitucij, katerih strokovna mnenja s področja izobraževanja in kulture (vezana na jezik oz. jezikoslovje) so priznana s strani države. Primer tega je izdajanje mnenj o skladnosti imen in priimkov z določbami zakona pred njihovim vpisom v osebni dokument oz. register.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

Nacionalni korpus vzdržuje druga ustanova, konkretno *Český národní korpus* ("Češki narodni korpus" - ČNK), ki deluje na Filozofski fakulteti Karlove univerze v Pragi. Inštitut sicer v projektih vezanih na jezikovne tehnologije (priprava korpusa, označevanje korpusa ...) sodeluje, vendar vedno le kot partner. Leksikološka sekcija IČJ sodeluje s ČNK oz. uporablja njihov korpus.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/ normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov.

Inštitut se sprejema kot osrednje ali glavno preskriptivno/normativno telo. Priporočila inštituta so sprejeta kot merodajna. Slovarji, pravopis in slovnica so sprejeti kot določevalci knjižnega jezika. Določila inštituta sprejemajo v šolah, uporabljajo njihove priročnike in širijo njihov vpliv. Po virih sodeč, naj bi določila inštituta (tako skozi slovarje in pravopis), kot tudi njegova občasna mnenja, upoštevali tudi mediji. Normiranje inštitut izvaja skozi preskriptivni enojezični slovar, enojezični šolski slovar, pravopis, slovnici in jezikovno svetovanje.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike?

Ker ima ustanova kot osrednji jezikoslovni inštitut veliko avtoriteto, deluje tudi kot koordinator jezikovne politike.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov češčine v tujini?

Ne, za to so odgovorini Češki centri.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za češčino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh?

Četudi so kot ustanova priznani kot merodajni za izdajanje strokovnih mnenj o jeziku na področju izobraževanja in kulture, iz njihovih dokumentov ni razvidno, da bi se ukvarjali tudi s tem področjem.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika)?

Zdi se, da skozi svojo avtoriteto in tudi zaradi svoje velikosti obvladujejo velik del jezikovne politike na Češkem.

4. Ureditev; jez. kadri, pravniki, administracija

IČJ je samostojni javni raziskovalni zavod. Ima okoli 140 zaposlenih od tega večinoma jezikoslovce (preko 100). Podporni oddelek (računalništvo, računovodstvo) ima 9 zaposlenih, knjižnica in založba 5, uprava pa poleg direktorja šteje 6 oseb. Sodeč po letnem poročilu za leto 2012 imajo zaposlenih 33 raziskovalcev, 13 znanstvenih asistentov, 24 doktorandov ter 52 strokovnih sodelavcev (očitno brez doktorata).

5. Velikost

IČJ ima preko 140 zaposlenih, poleg tega pa še več občasnih honorarnih sodelavcev.

6. Financiranje

Inštitut je javna ustanova, javno financirana tako neposredno kot preko projektov češke znanstvene fundacije ipd. Izvajajo sicer tudi plačljivo svetovanje, a to ne predstavlja konkretnjšega vira denarja. Na svojih spletnih straneh imajo objavljena tudi letna finančna poročila, iz katerih se da razbrati, da samo za plače na leto porabijo skoraj 3 milijone evrov. Koliko je njihov celotni letni proračun, ni razvidno.

IV.B ČNK na Filozofski fakulteti Karlove univerze

1. Pravna podlaga delovanja

ČNK je del Filozofske fakultete Karlove Univerze v Pragi. Ni posebnega zakona, ki bi določal njegovo ustanovitev in delovanje.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Ni državni organ oz. ni del hierarhije državnih organov.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

ČNK je izdelal korpus, sedaj izdelujejo oziroma dopolnjujejo druge specializirane korpuse in vzdržujejo obstoječi korpus. Korpus tudi tržijo oz. omogočajo dostop do korpusa v raziskovalne namene. Poleg osnovnega (nacionalnega) korpusa s 1.300 mio besed imajo tudi pet govornih korpusov (dva lokalizirana, dva splošna in korpus šolskih predavanj oz. učnih ur), diahronnega ter nekaj specializiranih korpusov in vzporedni korpus InterCorp. Sodelujejo tudi pri mednarodnem projektu za vzpostavljanje jezikovno tehnološke infrastrukture CLARIN ter pri projektu za lajšanje digitalizacije starih besedil IMPACT.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

To je njihova osnovna dejavnost. Z drugimi stvarmi se niti ne ukvarjajo.

4. Ureditev - samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki

ČNK je organizacijsko inštitut v okviru Filozofske fakultete Karlove univerze v Pragi. Inštitut je očitno nastal le z namenom vzpostavitve in vzdrževanja korpusa. Denar za vzdrževanje korpusa je dobil od ministrstva za izobraževanje, mladino in šport (MŠMŠ ČR), ki ČNK-ju omogoča delovanje že od leta 1996 (očitno s tremi velikimi infrastrukturnimi projekti – "Electronic Corpus of the Czech Language" (Raziskovalna krepitev univerz, MŠMŠ ČR), 1996-2000; "Czech National Corpus and Corpora of Other Languages" (MŠMŠ ČR), 1999-2004; "The Czech National Corpus and Corpora of Other Languages" (MŠMŠ ČR), 2005-2011; "Czech National Corpus" (MŠMŠ ČR, velika raziskovalna, razvojna in inovativna infrastruktura), 2012-2016). Imeli so tudi že več projektov Češke znanstvene fundacije, nekaj sredstev pa so verjetno pridobili tudi s trženjem korpusov. Navajajo tudi štiri sponzorje, vendar po dostopnih podatkih ne kaže, da bi šlo za velike sponzorske pogodbe.

ČNK sestavlja preko 50 zaposlenih, vendar zelo verjetno niso vsi polno zaposleni v okviru tega inštituta oz. projekta. Imajo 12 doktorskih študentov, 27 jezikoslovcev (večinoma z doktorati), ki se ukvarjajo z izdelovanjem in označevanjem različnih korpusov, 8 računalničarjev ter eno tajnico.

5. Velikost

Preko 50 zaposlenih.

6. Financiranje

Preko projektov Ministrstva za šolstvo, mladino in šport Češke republike ter preko projektov Češke znanstvene fundacije.

DANSKA

Osnovni viri:

<http://www.dsn.dk/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Dansk_Sprogn%C3%A6vn

<http://www.language-rich.eu/home/country-profiles/profiles-overview/denmark.html>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=47335>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=84745>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=84769>

<http://dsl.dk/>

<http://www.meta-net.eu/whitepapers/e-book/danish.pdf>

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Danska ima vsaj dva relevantna zakona, ki se oba neposredno dotikata področja te raziskave. Zakon o pravopisu (pravilnem pisanju) ter Zakon o jezikovnem uradu, oba iz leta 1997. Istega leta je bil sprejet tudi uradni document ki določa sestavo Sveta za danščino. Zakon o jezikovnem uradu je zelo kratek (vsega 9 členov) in določa naloge ter sestavo jezikovnega urada. Zakon nadomešča starejšo uredbo o Jezikovnem uradu iz leta 1981. Dopolnjen je bil leta 2008.

Zakon o pravopisu je še krajši (ima le 4 člene) in določa, da se v uradni javni rabi (parlament, vlada, sodišča itd.) ter v javnem šolstvu mora uporabljati danski pravopis oz. pisna pravila, kakor jih določa Danski jezikovni urad. Zakon o pravopisu nadomešča stare uredbe in zakone (najstarejša iz leta 1892), ki so nekatere tudi zelo specifično določale, katere besede se sme in katere ne sme uporabljati itd.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA

Danski urad za jezik (DUJ) – Dansk Sprognævn je uradno telo za regulacijo danščine. DUJ državni raziskovalni zavod v okviru Ministrstva za kulturo. Ustanovljen je bil že leta 1955 (torej precej pred sprejetjem trenutno veljavnega zakona, ki določa njegove naloge in delovanje). DUJ ima tri glavne naloge: 1. slediti razvoju danščine; 2. odgovarjati na poizvedbe glede danščine oz. njene rabe; 3. prenavljati uradni slovar danskega jezika oz. pravopis.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

Društvo za danski jezik in literaturo (Det Danske Sprog- og Litteraturselskab - <http://dsl.dk/> DSL) je založba, ustanovljena že leta 1911, ki je specializirana za izdajo slovarjev, starih slovarjev, stare literature ter zgodovinskih virov. DSL delno financira tudi Ministrstvo za kulturo, zdi pa se, da večina sredstev pride iz njihove dejavnosti in sponzorjev, kot je na primer Carlsberg. DSL združuje 30 visokošolskih učiteljev in asistentov ter še veliko drugih sodelavcev raznih profilov, ki skrbijo za tehnični vidik izdajanja slovarjev ter knjig in drugega gradiva. DSL ima tudi nekaj korpusov, enega za staro danščino, enega za bolj sodobno danščino. Njihovi slovarji nimajo statusa uradnega slovarja.

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

Danski urad za jezik

1. Pravna podlaga delovanja

Deluje pod okriljem Ministrstva za kulturo, sedež pa ima v prostorih Kopenhagenske univerze. Ustanovljen je bil leta 1955. Trenutno veljavni zakon o jezikovnem uradu je iz leta 1997 (noveliran leta 2008). Zakon določa uradu naloge ter organizacijo, predvsem to, kdo imenuje koga, komu je ta podrejen ipd. Zakon določa upravljanje urada.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

DUJ deluje pod okriljem ministrstva za kulturo. Njegovo vodstvo v dobri meri določa politika. DUJ vodi upravni odbor, ki ga sestavlja 7 članov, ki naj bi pokrivali tako jezikoslovno strokovno kot gospodarsko in menedžersko znanje. Predsednik odbora, ki ga skupaj s podpredsednikom izmed članov upravnega odbora izbere minister, mora biti jezikoslovec (strokovnjak za jezik). Člani upravnega odbora imajo štiriletni mandat. Njihova naloga je sproten nadzor delovanja DUJ, sprejemanje letnega načrta, proračuna, strategije itd.

Minister imenuje enega člana upravnega odbora, enega člana upravnega odbora izmed svojih kolegov izberejo zaposleni na DUJ, pet pa jih določi svet DUJ. Svet je sestavljen iz največ 43 članov, ki jih imenuje minister na priporočilo raznoraznih ustanov, društev, organizacij, ki imajo izkazan interes za danski jezik. Člani sveta imajo štiriletni mandat, sestajajo pa se načeloma dvakrat na leto. Predsednik in podpredsednik upravnega odbora sta tudi predsednik in podpredsednik sveta DUJ.

Poleg sveta DUJ in upravnega odbora sta preostala dva dela DUJ še raziskovalni in informacijski inštitut.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Osrednje naloge so spremljanje razvoja danščine, zapisovanje novih besed in novih rab starih besed, izdajanje pravopisa ter dajanje pojasnil o danščini in rabi danščine. Sodelavci DUJ spremljajo vse vrste medijev, prebirajo knjige itd. ter si izpisujejo nove besede ter nove rabe obstoječih besed. To seveda počnejo tudi s pomočjo korpusov, ki pa ga nimajo na DUJ. Če se neka beseda oz. raba pojavi dovolj pogostokrat, jo dodajo v pravopis, kateremu morajo po zakonu slediti vse vladne ustanove ter šole.

DUJ prejme na leto približno 14000 vprašanj preko telefona in elektronske pošte, od tega približno polovico s strani zasebnih podjetij (torej tistih, ki po zakonu niso dolžni spoštovati pravopisa).

DUJ je v dnevnem stiku s sorodnimi inštitucijami v drugih skandinavskih državah, saj so uradi za jezik v vseh treh celinskih skandinavskih deželah zaradi meddržavnega dogovora dolžni paziti, da se trije jeziki (danščina, norveščina, švedščina) drug od drugega ne bi preveč oddaljili.

Po Zakonu o uradu za jezik mora DUJ zbirati nove besede, besedne zveze in okrajšave, odgovarjati na jezikovna vprašanja vezana na danski jezik, izdajati publikacije o danščini, zlasti navodila za uporabo danščine, ter sodelovati z drugimi inštitucijami, ki delajo na tem področju, recimo z izdajatelji terminoloških slovarjev, vladnimi agencijami, ki opravljajo registracijo osebnih in trgovskih imen itd., urejati in objavljati uradni danski pravopis in slovar.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

Ne. Za to se zdi, da so bolj zadolženi drugi, konkretno Center za jezikovne tehnologije na Univerzi v Kopenhagnu – <http://cst.ku.dk/english/>. META-NET bela knjiga za danščino (Pedersen *s sod.* 2012, <http://www.meta-net.eu/whitepapers/e-book/danish.pdf>) opisuje ta center kot nacionalni center za jezikovne tehnologije (str. 45). Korpuse imajo tudi drugi, recimo zgoraj omenjeno društvo DSL, druge danske univerze, recimo Univerza Južne Danske (<http://beta.visl.sdu.dk/visl/corpus.html>) itd.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov.

Ja, ena njihovih osrednjih nalog je izdaja danskega (uradnega) pravopisa.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike?

Vsekakor so edini uradni in od države za to plačani činitelji jezikovne politike. Kot je opisano zgoraj, je njihova naloga tudi sodelovanje z drugimi danskimi inštitucijami, ki so vpletena v jezikovno politiko. DUJ opravlja povezovalno funkcijo tudi s tem, ko na svojih straneh zbira vse relevantno gradivo za jezikovno politiko.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov danščine v tujini?

Ne, to ne spada v okvir njihovih pristojnosti.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za danščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh?

Ne. Na spletnih straneh sicer ponujajo preizkuse danščine in danskega pravopisa, vendar so ti preizkusi sestavljeni kot igra in nikakor veljave uradne testov. Za to naj bi bil zadložen Konzorcij danskih jezikovnih šol (<http://www.inm.dk> / <http://dedanskesprogcentre.dk/english.html>).

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja

Zdi se, da delujejo kot centralno telo za jezikovno politiko, zbirajo informacije o jezikovni politiki tako znotraj Danske kot izven nje. So člani EFNIL-a.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

DUJ je raziskovalni zavod, ki deluje v okvirih danskega ministrstva za kulturo. Ostalo je pojasnjeno v drugih točkah.

5. Velikost

12 strokovnih sodelavcev, 3 upravni sodelavci (tajništvo, računovodstvo), predsednik urada in okoli deset študentskih pomočnikov.

6. Financiranje

Proračun – DUJ je del danskega ministrstva za kulturo.

FRANCIJA

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ja, *Zakon o rabi francoščine* (zadnja različica iz 1994, s popravki v 2000, <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000005616341>).

Francoščino kot jezik Francoske republike predpisuje že 2. člen ustave (v veljavni različici iz 1958, <http://www.legifrance.gouv.fr/Droit-francais/Constitution/Constitution-du-4-octobre-1958>, za predhodniško Francosko kraljestvo pa že leta 1539), medtem ko dopolnilo/ustavni zakon iz leta 2008 (člen 75-1) priznava regionalne jezike kot del francoske dediščine.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

- Generalni odbor za francoščino in jezike Francije (<http://www.dglf.culture.gouv.fr/>) (član EFNIL-a)
- Vrhovni svet za francoščino (<http://www.dglf.culture.gouv.fr/politique-langue/csIf-accueil.html>)
- Francoska akademija (<http://www.academie-francaise.fr/>)
- Generalni odbor za terminologijo in neologizme in Specializirani odbori za terminologijo in neologizme

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Več krovnih ustanov za posamezne regionalne jezike Francije
 - o Urad za bretonščino (<http://www.opab-oplb.org/>)
 - o Inštitut za okcitanke študije (<http://www.ieo-oc.org/>)
 - o Urad za pikardijščino (<http://www.agencepourlepicard.fr/>)
 - o Oddelek za kulturo in vseživljenjsko izobraževanje Ekonomskega, socialnega in kulturnega sveta Korzike (http://www.corse.fr/Le-Conseil-economique-social-et-culturel-de-Corse-CESC-de-Corse_a409.html)
 - o Urad za alzaški jezik in kulturo (<http://www.olcalsace.org/>)
 - o Itd.
- Francoske ali mednarodne kulturnopromocijsko in jezikovnoizobraževalno relevantne ustanove
 - o Mednarodni center za pedagoške študije (<http://www.ciep.fr/>)
 - o Francoski inštitut (<http://www.institutfrancais.com/>)
 - o Francoska zveza (<http://www.alliancefr.org/>)
 - o Mreža OPALÉ (<http://www.reseau-francophone-opale.org/>)
- Quebeški urad za francoščino (<http://www.oqlf.gouv.qc.ca/>)
- Belgijska Služba za francoski jezik (<http://www.languefrancaise.cfwb.be/index.php?id=6552>)
- Švicarski Odbor za francoščino (<http://www.dlf-suisse.ch/>)

- Razne francoske in tuje javne ustanove, ki se ukvarjajo z jezikovnimi priročniki in/ali jezikovnimi tehnologijami, med njimi:
 - o razne enote Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega centra (<http://www.cnrs.fr/>) ali kolaborativne enote NZRC in drugih ustanov, npr. laboratorij Računalniška analiza in procesiranje francoščine (<http://www.atilf.fr/>), Laboratorij za formalno jezikoslovje (<http://www.llf.cnrs.fr/>), Marseillski laboratorij za bazično informatiko (<http://www.lif.univ-mrs.fr/>), Laboratorij za računalništvo v mehaniki in inženirstvu (<http://www.limsi.fr/>), član združenja META-NET)
 - o Inštitut za francosko jezikoslovje Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega centra (<http://www.ilf.cnrs.fr/>) od leta 2001 krovno povezuje 20 enot, ki v okviru NZRC delujejo na področju francoščine
- Razna podjetja, ki se ukvarjajo z jezikovnimi priročniki, tudi v elektronskih verzijah, in so kot izdajatelji kakšnega zgodovinsko vplivnejšega priročnika potencialno prominentnejša
 - o založba Larousse (<http://www.larousse.fr/>), založba Robert (<http://www.lerobert.com/>), založba Bescherelle (<http://www.bescherelle.com/>), Le bon usage (<http://www.lebonusage.com/>), založba Classiques Garnier (<http://www.classiques-garnier.com/>), itd. Glej IV. A. 3.1.

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A Generalni odbor za francoščino in jezike Francije

1. Pravna podlaga delovanja

Nastal s preimenovanjem iz *Generalnega odbora za francoščino* leta 2001, ki je z vladno uredbo

(http://legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=DBB47BB165E280995380E85E218FCE07.tpdjo14v_2?cidTexte=JORFTEXT000000699321&dateTexte=20011018) nastal leta 1989 po prestrukturiranju več naslednikov izvirnega *Visokega komisariata za obrambo in širitev francoščine*, ustanovljenega 1966. Delovanje in pristojnosti ureja (kasneje še dvakrat dopolnjeni) odlok iz leta 2009 (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000021384706>).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Enota Ministrstva za kulturo.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Gre za mnenjsko, ocenjevalno in izvršno telo, katerega skupna naloga je medresorsko vodenje jezikovne politike Francije, tako glede francoščine kot regionalnih jezikov. Po odloku iz 2009 ima urad med drugim nalogo:

- bdeti nad rabo francoščine v Franciji
- spodbujati besedni razvoj francoščine, jo sproti usposabljanje za ubesedovanje spreminjajočega se sveta
- se zavzemati za širitev rabe francoščine kot jezika mednarodne komunikacije
- razvijati večjezičnost zaradi zagotavljanja kulturne raznolikosti

- skrbeti za ohranjanje in cenjenost jezikov Francije ter voditi kulturno politiko v njihovo dobro
- zagotavljati administrativno podporo Vrhovnemu svetu za francoščino, Generalnemu odboru za terminologijo in neologizme in Svetu za poenostavitev administrativnega jezika Direkcije za pravno in administrativno informiranje.
- zagotavljati uveljavljanje Zakona o rabi francoščine
- skrbeti za medresorsko usklajevanje zakonodaje, ki vsebuje jezikovnopolitične vidike
- skrbeti za doseganje zadovoljivega nivoja znanja francoščine med prebivalstvom, zaradi zagotavljanja enakih možnosti družbene integracije
- skrbi za vključevanje digitalnih medijev v jezikovno politiko, poučevanje
- skrbi za vključevanje francoščine v informacijske tehnologije
- koordinira delovanje različnih jezikovnih in jezikovnopolitičnih deležnikov
- prek posebnih programov podpira znanstveno izdajanje v francoščini in zagotavljanje prevajanja na mednarodnih znanstvenih srečanjih v Franciji (<http://www.dglf.culture.gouv.fr/aide-translation.htm>, <http://www.dglf.culture.gouv.fr/aide-publications.htm>)
- ustanovitvena uredba odbora predvideva tudi ministrski svet za francoščino (deset izbranih ministrstev), ki se po potrebi sestaja na pobudo predsednika vlade, da določi vladne usmeritve na tem področju, in za čigar izvajanje sklepov skrbi skupina visokih predstavnikov sodelujočih ministrstev, ki se v ta namen sestaja na pobudo in pod vodstvom Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Splošno skrb za vključevanje francoščine v informacijske tehnologije in digitalne medije predvidevata 4. in 5. člen odloka iz leta 2009. Posredniško vlogo pri tem izpričujejo tudi njihove dejavnosti: leta 1998 so npr. naročili izdelavo referenčnega korpusa govornjene francoščine Univerzi v Provansi (<http://sites.univ-provence.fr/delic/corpus/index.html>), ki jo v celoti financira Ministrstvo za kulturo (projekt se je 2008 preselil na Marseillski laboratorij za bazično informatiko, ki je kolaborativna enota Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega centra in Univerze v Aixu in Marseillu). Odborove spletne strani vsebujejo tudi stran s povezavami do raznoraznih spletno dostopnih jezikovnih pripomočkov (<http://www.dglf.culture.gouv.fr/ressources/index.htm>).
- Ja, predvsem na izvedbeni ravni se s tem ukvarja več ustanov in podjetij.
 - o Javne ustanove ali produkti, ki identificirajo javne ustanove:
 - Inštitut za francosko jezikoslovje Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega centra (<http://www.ilf.cnrs.fr/>), ustanovljen 2001, krovno povezuje 20 enot, ki v okviru NZRC delujejo na področju francoščine – med cilji zveze je tudi vzpostavitev nacionalnega referenčnega korpusa francoščine, ki bi vključeval korpus pisne francoščine, govornjene francoščine in korpus velikega diahronnega obsega.
 - Laboratorij Računalniška analiza in procesiranje francoščine (<http://www.atilf.fr/>) – razvojno-raziskovalna enota pod okriljem Inštituta za humanistiko in družbene vede NZRC (<http://www.cnrs.fr/inshs/>), ki je nastala z združitvijo Nacionalnega inštituta za francoščino NZRC in Laboratorija za jezik, diskurz in kognicijo Univerze v Nancyju 2 – ponuja razne jezikovnotehnološke vire.

- Laboratorij za formalno jezikoslovje Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega centra (<http://www.llf.cnrs.fr/>) ponuja francosko drevesnico, v raziskovalne namene brezplačno, za komercialno rabo proti plačilu.
 - Nacionalni center besedilnih in leksikalnih virov pri NZRC (<http://www.cnrtl.fr/>) je portal, ustanovljen 2005, ki zajema kopico jezikovnotehnoloških virov in programske opreme za procesiranje francoščine.
 - Korpus srednjeveške francoščine (<http://bfm.ens-lyon.fr/>) – avtorji raziskovalci z več francoskih ustanov, posredno in neposredno financirano iz več virov javnih sredstev.
 - Trésor de la langue française (<http://atilf.atilf.fr/>) – spletna različica 16-zvezkovnega istoimenskega slovarja francoščine 19. in 20. stoletja, nastalega med 1971 in 1994 – javno financirano, avtorji raziskovalci z več francoskih ustanov.
 - Korpus govornjene francoščine (<http://sites.univ-provence.fr/delic/corpus/index.html>) – javno financirano, avtorji raziskovalci z več francoskih ustanov.
 - Korpusi govornjene francoščine kot drugega jezika (<http://www.flloc.soton.ac.uk/>) – Univerzi v Southamptonu in Newcastleu, več virov nefrancoskih javnih sredstev.
- Podjetja: Založba Larousse nudi brezplačno spletno verzijo enega svojih enojezičnih slovarjev, večih dvojezičnih slovarjev, pregibalnik itd., prodaja pa verzije za pametne telefone. Založba Robert vse slovarje (od enojezičnih prek etimoloških do dvojezičnih) prodaja, tako v knjižni kot v različnih elektronskih različicah. Založba Bescherelle ponuja brezplačni spletni pregibalnik, večino drugih virov, kot npr. slovnico in pravopis, prodaja. Predpisovalni pravopisno-slovnico-stilistični priročnik *Le bon usage* je naprodaj v knjižni in spletni različici. Založba Classiques Garnier ponuja dostop do obširne spletne baze francoskih slovarjev od 9. do 20. stoletja in slovnic od 14. do 17. stoletja. Kopica dvojezičnih slovarjev, slovarjev sinonimov, pravopisnih priročnikov, pregibalnikov, črkovalnikov, preverjevalcev slovnice itd. je brezplačno na voljo na spletu preko raznoraznih drugih ponudnikov.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Neposredno ne.
- Ja, Francoska akademija, deloma Vrhovni svet za francoščino, posredno/s potrebo po odobritvi Francoske akademije tudi Generalni odbor za terminologijo in neologizme, v praksi še razne založbe itd.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, koordinacijo deležnikov predvideva več členov odloka iz leta 2009. Ustanovna uredba pa v 7. členu določa, da mora v okviru vladnih usmeritev in priporočil Vrhovnega sveta za francoščino Generalni odbor skrbeti za promocijo in koordinacijo delovanja javnih in zasebnih organov, ki sodelujejo pri širjenju in prakticiranju dobre rabe francoščine, še posebej na področju izobraževanja, znanosti in tehnike.

- Bolj ali manj ne.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Neposredno ne.
- Ja, Francoski inštitut (<http://www.institutfrancais.com/>) pod okriljem Ministrstva za zunanje zadeve in mednarodna Francoska zveza (<http://www.alliancefr.org/>), zvezi skoraj v celoti samofinanciranih ustanov (preko storitev, donacij ...).

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Neposredno ne.
- Ja, Mednarodni center za pedagoške študije pod okriljem Ministrstva za izobraževanje (<http://www.ciep.fr/>).

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Načeloma so zadolženi tudi za skrb za ohranjanje in cenjenost jezikov Francije ('regionalnih jezikov') ter vodenje kulturne politike v njihovo dobro.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Enota Ministrstva za kulturo. Vodi jo izvršni direktor, ob pomoči pomočnika direktorja.

Organizacijske enote odbora (po v 2012 popravljenem odloku iz 2009) vključujejo:

- odbor za rabo in razširjenost francoščine
- odbor za razvoj in bogatitev francoščine
- odbor za zagotavljanje znanja francoščine
- odbor za jezike in digitalne medije
- odbor za ozaveščanje javnosti
- odbor za splošne in finančne zadeve

5. Velikost

Po podatkih s strani EFNIL-a (na Odborovi strani podatek ni na voljo):

- 35 članov, od tega:
 - o 3 vodstveni kadri
 - o 6 oseb v odboru za splošne in finančne zadeve
 - o 3 osebe v dokumentacijskem centru
 - o po 3 do 7 oseb v ostalih enotah

6. Financiranje

Proračunsko, budžet Ministrstva za kulturo.

IV.B Francoska akademija

1. Pravna podlaga delovanja

Med zadnje zakonske akte, ki opredeljujejo status in delovanje Francoske akademije, sodita Zakon o raziskovalnem programu 2006-450 iz leta 2006 (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000426953&dateTexte=&categorieLien=id>) (členi 35 do 38) in Uredba 2007-810 o delovanju Inštituta Francije in njegovih akademij (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000246149&dateTexte=&categorieLien=id>).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Akademija je enota znotraj Inštituta Francije (<http://www.institut-de-france.fr/>), ki je samostojna državna ustanova.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Akademija je bila leta 1635 ustanovljena s ciljem, da predstavlja uradno avtoriteto na področju rabe, besedja in slovnice francoščine in da pripravi uradni slovar francoščine.

Akademija je izdala več izdaj akademijskega slovarja. Osmo, zadnja končana, je izšla med leti 1932 in 1935. Prvi zvezek devete izdaje (A-E) je izšel 1992, drugi (E-M) leta 2000, tretji (M-L) 2011. Slovarji so služili tudi kot slovarski pravopisni priročniki.

Akademija nudi tudi svetovanje v smislu odgovorov na vprašanja, na spletni strani imajo objavljenih približno 90 vprašanj s kratkimi odgovori. Poleg tega nudijo tudi jezikovni kotichek, v katerem na lastno pobudo podajajo svoja mnenja npr. glede preference v primerih dvojnic.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne. So pa na spletu brezplačno dostopne elektronske verzije 1., 4., 5., 6., 8. in 9. izdaje akademijskega slovarja; deveto je vspletel laboratorij Računalniška analiza in procesiranje francoščine (<http://atilf.atilf.fr/academie9.htm>), ostale laboratorij Računalniška analiza in procesiranje francoščine v sodelovanju z Odsekom za humanistiko in Službo za elektronskobesedilne storitve Univerze v Chicagu (<http://artfl-project.uchicago.edu/node/17>). Na spletu so tudi Akademijini jezikovni nasveti.
- Ja, na ravni koordinacije je to omenjeno med nalogami Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije, predvsem na izvedbeni ravni pa se s tem ukvarja več ustanov.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, skupaj s pripravo slovarja je bil to glavni ustanovitveni cilj.

- V praksi se sicer odločitve akademije ne obravnavajo vedno kot zavezujoče niti v javni upravi (vlada je uvedla feminine, ki jim je Akademija nasprotovala). Vsaj v nekaterih primerih – pravopisna reforma, ki jo je 1990 sprejel Vrhovni svet za francoščino, Akademija pa jo je potrdila – se je tudi Akademija sama predpisa lotila na razmeroma mehek način, z eksplicitno označbo podprte pravopisne reforme kot zgolj predloga, ki naj se obravnava kot enakovreden dotedanji rabi.
- Deloma ja:
 - v ta namen je bil ustanovljen tudi Vrhovni svet za francoščino; za področje terminologije tudi Generalni odbor za terminologijo in neologizme, katerega odločitve so sicer veljavne le, če jih odobri tudi Akademija
 - v praksi vlogo standardizacije in normiranja opravljajo tudi razni široko rabljeni priročniki – slovarji, pravopisi, slovnice, pregibalniki, slogovni priročniki itd. založb, kot so Robert, Larousse, Bescherelle itd.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Generalni odbor za francoščino in jezike Francije, glej IV. 4. 3.3.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. A. 3.4.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. A. 3.5.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Se ne.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Ena od petih akademij, ki so od 1795 združene v Inštitut Francije.
Člani prihajajo z različnih področij.

5. Velikost

40 doživljenjskih članov

6. Financiranje

Proračunsko.

IV.C Vrhovni svet za francoščino

1. Pravna podlaga delovanja

Nastal s preimenovanjem iz *Generalnega odbora za francoščino* leta 2001, ki je z vladno uredbo

(http://legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=DBB47BB165E280995380E85E218FCE07.tpdjo14v_2?cidTexte=JORFTEXT000000699321&dateTexte=20011018) nastal leta 1989 po prestrukturiranju naslednikov izvirnega *Visokega komisariata za obrambo in širitev francoščine*, ustanovljenega 1966.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Posvetovalno-mnenjsko telo vlade.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Svet svetuje vladi glede vprašanj o:

- rabi, izboljšanju, bogatenju francoščine
- promociji, krepitvi in širitvi francoščine v Franciji in drugod
- politiki do tujih jezikov

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. B. 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, deloma – pravopisna reforma je bila Svetova prva naloga po ustanovitvi.
- Ja, uradno Francoska akademija, za področje terminologije posredno/s potrebo po odobritvi Francoske akademije tudi Generalni odbor za terminologijo in neologizme, v praksi pa tudi razni široko rabljeni priročniki – slovarji, pravopisi, slovnice, pregibalniki, slogovni priročniki itd. založb, kot so Robert, Larousse, Bescherelle itd.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Eksplicitno bolj ali manj ne – razen v uredbi zapovedanega sodelovanja s Svetom za frankofonijo, obveščenosti o resornih finančnih postavkah za jezikovno relevantne zadeve, seznanjenosti z delom Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije.

- Ja, Generalni odbor za francoščino in jezike Francije, glej IV. 4. 3.3.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. A. 3.4.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. A. 3.5.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

/

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Samostojna enota v okviru Ministrstva za kulturo.

Odboru predseduje predsednik vlade. Člani vključujejo stalna tajnika Francoske akademije in Akademije znanosti, ministra za izobraževanje, ministra za kulturo, ministra za frankofonijo in predsednika Generalnega odbora za terminologijo in neologizme. Ostale člane imenuje predsednik vlade. Mandat, ki je ponovljiv, traja štiri leta.

Tajništvo odboru preskrbuje Generalni odbor za francoščino in jezike Francije.

Odbor se sestaja vsaj dvakrat letno.

5. Velikost

Po uredbi iz 1989 od 19 do 25 članov. V trenutni sestavi 22.

6. Financiranje

Proračunsko, budžet Ministrstva za kulturo.

IV.D Generalni odbor za terminologijo in neologizme in Specializirani odbori za terminologijo in neologizme

1. Pravna podlaga delovanja

Vladna uredba o bogatitvi francoščine iz leta 1996 (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000378502>).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Generalni odbor je vladno telo, Specializirani odbori so vsako pri svojem ministrstvu.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

V okviru ministrstva, pod katero spadajo, specializirani odbori:

- evidentirajo področja, na katerih se kaže potreba po dopolnitvi francoskega besedja
- predlagajo potrebne izraze, še posebej za pojme, ki se uveljavljajo preko tujejezičnih izrazov
- usklajujejo izrazje z izrazjem drugih frankofonskih držav in mednarodnih ustanov
- skrbijo za diseminacijo izrazja, objavljenega v Uradnem listu, uporabnikom
- svetujejo glede vseh vidikov rabe francoščine
 - o (na spletu sicer ni zaslediti, da bi se dalo na Odbor obrniti za nasvet na kakršenkoli lahek način, tudi kakšne baze nasvetov ni)

Generalni odbor:

- skrbi za izrazje, ki ne sodi na področje nobene od specializiranih komisij
- svetuje specializiranim komisijam, usklajuje delo specializiranih komisij
- sprejema izrazje, predlagano s strani specializiranih komisij
- posreduje sprejeto izrazje Francoski akademiji
- po odobritvi Francoske akademije (ali po preteku 4-mesečnega roka, če se Akademija ne odzove) izrazje posreduje področnemu ministru (ki lahko izrazje, če to podpre z argumenti, načeloma zavrne, sicer pa je razglašeno v Uradnem listu)

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne. Je pa vse izrazje, ki je bilo odobreno in torej objavljeno v Uradnem listu, dostopno v spletno dostopni bazi Francoska terminologija (<http://www.culture.fr/franceterme>).
- Ja, glej IV. B. 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Posredno – določajo izrazje, vendar ga mora potrditi Francoska akademija.
- Ja, uradno Francoska akademija, za področje terminologije posredno/s potrebo po odobritvi Francoske akademije tudi Generalni odbor za terminologijo in neologizme, v praksi pa tudi razni široko rabljeni priročniki – slovarji, pravopisi, slovnice, pregibalniki, slogovni priročniki itd. založb, kot so Robert, Larousse, Bescherelle itd.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Generalni odbor za francoščino in jezike Francije, glej IV. A. 3.3.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. A. 3.4.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, glej IV. A. 3.5.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Nič.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Generalni odbor za terminologijo in neologizme je vladno telo, specialni odbori so enote znotraj posameznih ministrstev (če je zaradi pokrivanja več področij to potrebno, je na enem ministrstvu lahko več specialnih odborov).

Generalni odbor za terminologijo in neologizme sestavljajo:

- vodja terminološkega odbora
- vodja Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije
- stalni tajnik Francoske akademije ali njegov namestnik
- stalni tajnik Akademije znanosti ali njegov namestnik
- 10 članov, ki jih predlagajo ministri izbranih resorjev
- član, ki ga imenuje zveza rektorjev univerz
- dva člana, ki ju imenuje podpredsednik Vrhovnega sveta za francoščino
- predsednik Francoskega urada za standardizacijo ali njegov namestnik

Specialne odbore za terminologijo in neologizme sestavljajo:

- vodja Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije ali namestnik
- predstavnik Francoske akademije
- predstavnik Akademije znanosti, če področje to upravičuje
- predstavnik standardizacijskega organa za relevantno področje, ki ga imenuje minister
- predstavniki uprave relevantnih področnih ministrstev
- kvalificirani predstavniki, ki jih imenuje minister

5. Velikost

Generalni odbor za terminologijo in neologizme = 18 članov

Specialni odbori za terminologijo in neologizme = nedoločeno

6. Financiranje

Proračunsko. Generalni odbor za terminologijo in neologizme iz budžeta Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije (ki se financira iz budžeta Ministrstva za kulturo), specialni odbori iz budžeta ministrstva, v okviru katerega delujejo.

GRČIJA

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ne. Hkrati v nobeni različici grške ustave iz 1975, vključno z zadnjo različico iz leta 2008, uradni jezik države neposredno ni določen. Se pa moderno grščino označuje kot de facto državni jezik Grčije (npr. Ethnologue), zakon 306 iz leta 1976 je kot jezik obveznega izobraževanja in uradovanja predpisal demotsko različico grščine (Mackridge 1985: 10), moderna grščina je od 1981 tudi uradni jezik Evropske gospodarske skupnosti in nato Evropske unije. Z Lausanskim sporazumom iz 1923 je kot manjšinski jezik v delu Grčije priznana turščina.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

Glavnih akterjev jezikovne politike je več.

- Glavna politična akterja sta Ministrstvo za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport in Ministrstvo za zunanje zadeve, prvo prek več podenot, kot so Služba za osnovno šolstvo, Služba za srednje in visoko šolstvo, Odsek za grščino po svetu Službe za mednarodne odnose, med katerimi pa ni oddelka, primerljivega naši Službi za slovenski jezik.
- Za glavno izvedbeno in idejno strokovno telo se ima Center za grščino, ustanovljen 1994 s strani grške vlade (<http://www.greeklanguage.gr/>), ki je tudi član EFNIL-a.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Odsek za grščino po svetu Službe za mednarodne odnose Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport (<http://www.minedu.gov.gr/english-main/156-greek-language-abroad/2954-greek-language-abroad.html>)
- Raziskovalni center za moderna grška narečja in Zgodovinski slovar moderne grščine pri Atenski akademiji (<http://www.academyofathens.gr/ecportal.asp?id=612&nt=109&lang=1>)
- Inštitut za jezik in obdelavo govora (<http://www.ilsp.gr/>)
- Inštitut za moderne grške študije/Fundacija Manolisa Triandafilidisa (<http://www.auth.gr/units/774>, <http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=en&Itemid=218>)
- Leksikografski center (<http://www.lexicon.gr/>)

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A Center za grščino

1. Pravna podlaga delovanja

Ustanovljen leta 1994 na podlagi 26. člena zakona 2083/1992 o modernizaciji visokega šolstva (<http://www.math.uoc.gr:1080/genikes/eswterikoi/2083-92.pdf>). S predsedniškim

dekretom 100/1994 mu je dodeljena tudi ekskluzivna pristojnost za organizacijo, načrtovanje in izvajanje državno priznanega preverjanja znanja moderne grščine.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Neprofitna ustanova, ki jo financira in nadzoruje Ministrstvo za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport. Povezan z javno Aristotlovo univerzo v Solunu.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

- koordinacijsko in svetovalno telo ministrstva glede jezikovnega izobraževanja in jezikovne politike
- koordinacija poučevanja grščine po svetu (tečajji, lektorati)
- izvajanje certificiranega preverjanja znanja grščine v Grčiji in po svetu
- izdajanje publikacij in drugega gradiva, vezanega na grščino
- slovaropisje
- izdelava jezikovnotehnoloških/spletnih pripomočkov za učenje grščine
- skrb za znanstveno popisovanje in spremljanje razvoja grščine v Grčiji in po svetu, jezikovnega poučevanja in jezikovne politike

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, vendar to delajo verjetno v večjem obsegu tudi drugi: Inštitut za jezik in obdelavo govora, Raziskovalni center za moderna grška narečja pri Atenski akademiji, Inštitut za moderne grške študije/Fundacija Manolisa Triandafilidisa Univerze v Solunu (za vse tri glej podrobneje pri posameznih opisih spodaj). Korpus grščine 20. stoletja ob nacionalno-EU financerskem partnerstvu pripravljajo tudi na Oddelku za filologijo Univerze v Atenah, <http://en.greekcorpus20.phil.uoa.gr/greek-corpus-20.html>).
- Je pa Center (s sofinanciranjem EU) pripravil Portal za grščino, ki nudi urejeno zbirko povezav na vse vire (korpuse, tehnologija, slovarje ...; <http://www.greek-language.gr/>).

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne v smislu izdaje predpisovalnega pravopisnega priročnika.
- Enojezični slovar moderne grščine, ki se mu na ravni besedja v praksi neformalno priznava največjo normativno vrednost, je v avtorstvu nekdanjega profesorja z Univerze v Atenah izšel pri zasebnem Leksikološkem centru, pravtako pravopisni slovar; v tej vlogi naj bi omenjenima slovarjema deloma konkurirala še enojezični slovar moderne grščine (na voljo tudi na spletu) in pravopisni slovar, ki sta izšla pri Inštitutu za moderne grške študije/Fundaciji Manolisa Triandafilidisa Univerze v Solunu.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ja.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ne.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ne.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Večino je certificiranega preverjanja znanja, koordiniranja poučevanja grščine v Grčiji in po svetu.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Samostojna ustanova, v raziskovalnem delu deloma povezana z Univerzo v Solunu. Delovanje centra nadzira Ministrstvo za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport. Upravlja ga 5-članski svet, v katerega po enega člana imenujejo Minister za izobraževanje, Minister za Grke po svetu in Minister za kulturo, dva člana pa predstojnik Oddelka za filologijo Univerze v Solunu.

5. Velikost

Center ima 4 oddelke:

- leksikografija (ca. 30 članov, 1 administrator)
- jezikoslovje (ca. 5 članov)
- podpora in promocija grščine (podatek nedosegljiv)
- jezik in književnost (podatek nedosegljiv)

6. Financiranje

Center je po zakonu financiran iz proračuna.

IV.B Odsek za grščino po svetu Službe za mednarodne odnose Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport

1. Pravna podlaga delovanja

/

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Podenota Službe za mednarodne odnose, ki je podenota Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Skrbi za vzajemne izobraževalne dogovore z drugimi državami, za izobraževanje za izobraževalce itd., sodeluje tudi pri mednarodnih jezikovnih razstavah (z namenom promocije grščine in informiranja o možnostih učenja grščine), poučevanju grščine po svetu, izdaji knjig in drugega gradiva o grščini (<http://www.minedu.gov.gr/english-main/156-greek-language-abroad/2954-greek-language-abroad.html>). Pri aktivnostih sodelujejo s Centrom za grščino.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Glej IV.A 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne v smislu izdaje predpisovalnega pravopisnega priročnika.
- (Glej IV.A 3.2)

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ja.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Delno (vzpostavitev raven).
- Ja.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

/

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Podenota Službe za mednarodne odnose, ki je podenota Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport.

5. Velikost

/

6. Financiranje

Proračun.

IV.C Raziskovalni center za moderna grška narečja in Zgodovinski slovar moderne grščine pri Atenski akademiji

1. Pravna podlaga delovanja

Kraljevi dekret o zasnovi iz 1908, predsedniški dekret o vključitvi v Atensko akademijo iz 1927.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Ni del državnih organov. Del Atenske akademije (=nacionalna akademija), ki ga tudi nadzira.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Med trenutnim delom Center navaja dialektologijo, temeljno slovaropisje (vseobsegajoč zgodovinsko zasnovan slovar moderne grščine), izdelavo lematizatorja, digitalizacijo arhivskega gradiva, omogočenje javnega dostopa do tega gradiva preko na modernih jezikovnih tehnologijah temelječega portala v znanstvene, raziskovalne in izobraževalne namene. (<http://www.academyofathens.gr/ecportal.asp?id=612&nt=109&lang=2>)

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Glej IV.A 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne v smislu izdaje predpisovalnega pravopisnega priročnika.
- (Glej IV.A 3.2)

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Konkretno kulturnodediščinska skrb za popis narečij in omogočanje dostopa do tega gradiva.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Podenota Atenske akademije.

5. Velikost

Vodja, 8 raziskovalcev, 8 članov podpornih služb.

6. Financiranje

Proračun.

IV.D Inštitut za jezik in obdelavo govora

1. Pravna podlaga delovanja

Del javnega raziskovalno-inovacijskega centra Athena Research and Innovation Center in Information, Communication and Knowledge Technologies, ki je bil ustanovljen 2003 pod pokroviteljstvom Službe za raziskave in tehnologijo Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport. Prej (od 1985) samostojen inštitut. Član združenja META-NET.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Ni del državnih organov. Deluje v okviru centra, ki deluje pod pokroviteljstvom Službe za raziskave in tehnologijo Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Bazične in uporabne raziskave v jezikovnih tehnologijah (elektronska leksikografija, strojno prevajanje, multimedija, obdelava govora, procesiranje naravnega jezika, izobraževalna jezikovna tehnologija itd.) (<http://www.ilsp.gr/index.php>)

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Glej IV.A 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne v smislu izdaje predpisovalnega pravopisnega priročnika.
- (Glej IV.A 3.2)

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Bazične in uporabne raziskave, jezikovne tehnologije.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Javna ustanova, v okviru centra Athena Research and Innovation Center in Information, Communication and Knowledge Technologies (<http://www.athena-innovation.gr/en.html>), ki deluje pod pokroviteljstvom Generalnega sekretariata za raziskave in tehnologijo Ministrstva za izobraževanje, verske zadeve, kulturo in šport.

5. Velikost

Center ima 2 podružnici, eno v Atenah, eno v Xanthiju.
Zaposluje vodjo, 67 raziskovalcev, 12 članov podpornih služb.

6. Financiranje

Proračunsko in dodatno neproračunsko.

IV.E Inštitut za moderne grške študije/Fundacija Manolisa Triandafilidisa Univerze v Solunu

1. Pravna podlaga delovanja

Inštitut ustanovljen leta 1959 na podlagi zapuščine Manolisa Triandafilidisa, z oporoko namensko dodeljene Univerzi v Solunu.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Deluje v okviru Oddelka za filologijo javne Univerze v Solunu.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

- Raziskovanje na področju grščine in grške književnosti
 - o (izdajatelji kopice znanstvenih publikacij o grščini in gr. književnosti)
- Sestavljanje virov in korpusov za raziskovanje grščine in grške književnosti
 - o (izdajatelji kopice priročnikov: enega od dveh najbolj razširjenih splošnih enojezičnih slovarjev moderne grščine, pravopisa, etimološkega slovarja moderne grščine itd.; avtorji korpusa)
- Podpiranje poučevanja in učenja grščine kot maternega in tujega jezika
 - o (izdajatelji kopice priročnikov za poučevanje grščine kot maternega in kot tujega jezika)
- Promocija, arhiviranje in objavljanje dela Manolisa Triandafilidisa
- Podeljevanje štipendij za raziskave, ki sodijo v okvir ciljev ustanove

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja. (Avtorji pisnega korpusa in govorjenega korpusa; avtorji tistega od dveh najbolj razširjenih splošnih enojezičnih slovarjev moderne grščine, ki je edini dostopen tudi na spletu)

- Glej IV.A 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, a neekskluzivno in temelječo le na neformalni avtoriteti.
- (Glej IV.A 3.2)

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Kulturna promocija, literatura.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Inštitut vodi direktor, nadzira ga 7-članski upravni odbor v sestavi profesorjev Univerze v Solunu.

5. Velikost

Direktor, 3 raziskovalci, 9 pridruženih raziskovalcev, 9 podpornih delavcev

6. Financiranje

Ustanovljeno z zasebno donacijo (fundacija), delujoče v okviru proračunsko financirane javne Univerze v Solunu.

IV.F Leksikografski center

1. Pravna podlaga delovanja

Je ni.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Zasebna založba. Leksikografsko delo pod vodstvom nekdanjega profesorja javne Univerze v Atenah.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

- Leksikografija in slovnica.
 - o verjetno najbolj razširjen splošni enojezični slovar moderne grščine, pravopisni slovar, etimološki slovar moderne grščine, priročni slovar moderne grščine, slovar antonimov in sinonimov, velika in priročna slovnica moderne grščine

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne. (Razen elektronske različice malega grškega slovarja za prenosne telefone.)
- Glej IV.A 3.1.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, a neekskluzivno in temelječo le na neformalni avtoriteti.
- (Glej IV.A 3.2)

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Nič.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

/

5. Velikost

Ni podatka.

6. Financiranje

Zasebno.

LATVIJA

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ja, *Zakon o uradnem jeziku* (1999; http://www.valoda.lv/en/downloadDoc_436/mid_566). Latvijščina je bila kot državni jezik določena že v 4. členu latvijske ustave iz leta 1922, v različici ustave iz 1998 je določena kot uradni jezik, v različici iz 2002 pa je to dopolnjeno še s tem, da je latvijščina izrecno določena tudi kot delovni jezik parlamenta (21. člen) in lokalne samouprave (101. člen) (<http://www.saeima.lv/en/legislation/constitution>). Člen 114 pa določa, da imajo pripadniki manjšin pravico ohranjati in razvijati svoj jezik in etnično in kulturno identiteto.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

- Državni urad za jezik (<http://www.vvc.gov.lv/>)
- Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti (<http://termini.lza.lv/>; <http://www.lza.lv/>)
- Latvijska agencija za jezik (<http://www.valoda.lv/>) (član EFNIL-a)
- Državni odbor za jezik (<http://www.vvk.lv/>, http://www.president.lv/pk/content/?cat_id=8&lng=en) (član EFNIL-a)

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Inštitut za latvijščino Univerze v Latviji (<http://www.lulavi.lv/>)
- Podjetje Tilde (<http://www.tilde.com/>)
- Inštitut za matematiko in računalništvo Univerze v Latviji (<http://www.lumii.lv/>, <http://www.ailab.lv/>)

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A Državni urad za jezik

1. Pravna podlaga delovanja

Na podlagi Jezikovnega zakona (1992) je bil Urad ustanovljen leta 1992. Danes je obstoj urada predviden v 26. členu Zakona o uradnem jeziku, ki določa, da upoštevanje tega zakona nadzoruje Državni urad za jezik. Posredno je obstoj urada predviden tudi v 23. členu istega zakona, ki določa, da mora uradno sporazumevanje slediti knjižni normi latvijščine, slednjo pa določa Strokovna komisija za latvijščino pri Državnem uradu za jezik. Tako podzakonske akte, ki urejajo delovanje Strokovne komisije za latvijščino pri Državnem uradu za jezik, kot knjižnojezikovno normo pa po istem členu potrjuje vlada. Državni urad za jezik je omenjen tudi v drugih zakonih.

Delovanje Strokovne komisije za latvijščino pri Državnem uradu za jezik je dodatno urejeno z vladno uredbo iz leta 2000 (<http://likumi.lv/doc.php?id=10123>).

Leta 2009 je bila z vladno uredbo v Urad vključena Služba za terminologijo in prevajanje.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Samostojno telo, ki po 26. členu Zakona o uradnem jeziku deluje pod nadzorom Ministrstva za pravosodje. Podzakonska določila, ki uravnavajo njegovo delovanje, potrjuje vlada.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Neposredno iz Zakona o uradnem jeziku pristojnosti Urada zajemajo:

- nadzor upoštevanja (inšpekcija) Zakona o uradnem jeziku;
- določanje knjižnojezikovne norme (s potrebo po potrditvi Vlade);
- razvoj in normiranje terminologije;

Opisa na predstavitvenih straneh Ministrstva za pravosodje in Urada za državni jezik v skladu z vladno uredbo iz leta 2005 (http://www.vvc.gov.lv/advantagecms/LV/normativie_akti/vvc_nolikums.html) omenjata še:

- sodeluje pri snovanju in izvajanju jezikovnih strategij in jezikovne politike
- deluje v podporo Zakona o uradnem jeziku, Zakona o poslovnem registru, Zakona o trgovini in druge jezikovno relevantne zakonodaje
- izvaja nadzor in kaznovanje na področju izvajanja jezikovne zakonodaje
- skrbi za pravice in interese jezikovnih uporabnikov
- spodbuja dialog med deležniki v jezikovni praksi in politiki
- svetuje deležnikom v jezikovni praksi in politiki
- opozarja na težave in predlaga rešitve v jezikovni praksi in politiki
- spodbuja znanstvene raziskave o latvijščini
- izvaja prevajalsko službo za potrebe delovanja Latvije v okviru Evropske unije in zveze NATO
- sodeluje s sorodnimi organizacijami v tujini
- Strokovna komisija za latvijščino Državnega odbora za jezik določa razvrščanje novih imen na koledarju

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
 - o vendar ker skrbijo za razvoj terminologije, na spletu objavljajo terminološke slovarčke/sezname (<http://www.vvc.gov.lv/advantagecms/LV/terminologija/terminusaraksti.html>) in nudijo iskanje po terminološki bazi (<http://termini.vvc.gov.lv/>), sezname standardiziranih imen držav/prebivalcev/jezikov (<https://www.vestnesis.lv/?menu=doc&id=140080>)
 - o ker skrbijo za normo, na spletu objavljajo posamezne pravopisne odločitve Strokovne komisije za latvijščino (<http://www.vvc.gov.lv/advantagecms/LV/komisijas/lemumi.html>)
 - o prevajalska služba nudi iskanje po bazi prevedenih besedil

- Ja.
 - Inštitut za matematiko in računalništvo Univerze v Latviji (<http://www.lumii.lv/>, <http://www.ailab.lv/>) razvija korpuse, učne pripomočke, strojno prevajanje, elektronske verzije slovarjev (npr. Slovar knjižne latvijščine ipd., gl. <http://www.tezaurs.lv/>)
 - Podjetje Tilde (<http://www.tilde.com/>, www.letonika.lv; 130 zaposlenih, delovanje širijo preko meja Latvije in latvijščine) ponuja več jezikovnotehnoloških orodij (črkovalnik, delilnik, tezaver, pregledovalnik slovnice vključeni v paket MS Office), elektronskih dvojezičnih in terminoloških slovarjev itd.
 - Inštitut za latvijščino Univerze v Latviji (<http://www.lulavi.lv/>) med svojimi raziskovalnimi nalogami omenja tudi slovaropisje; kot konkreten projekt omenja npr. spletni slovar moderne latvijščine, osnovan na konceptu Oxford English Dictionary, v okviru katerega so do leta 2011 pripravili in vspletili del, ki obsega gesla od A do S (www.tezaurs.lv/mlvv).
 - Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti predstavlja svoje odločitve in uradno sprejeto terminologijo preko portala (<http://www.termnet.lv/>)
 - Narodna knjižnica skrbi za Latvijsko digitalno narodno knjižnico, v okvir katere spada digitalizacija časopisov, zemljevidov, knjig, zvočnih posnetkov itd.
 - Language Shore (<http://www.valodukrasts.lv/>), mednarodni jezikovnotehnološki projekt, v katerem sodelujejo Narodna knjižnica in podjetji Microsoft in Tilde in ki je bil vzpostavljen na pobudo predsednika Latvije, naj bi vzpostavil jezikovnotehnološki razvojni center za male jezike

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja. (Načeloma sicer knjižnojezikovno normo, ki jo določi Strokovna komisija za latvijščino pri Državnem uradu za jezik, po Zakonu o uradnem jeziku potrjuje vlada.)
- Ja, Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti, vendar izključno za terminologijo.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ja, tudi Latvijska agencija za jezik, izključno za področje terminologije tudi Terminološka komisije Latvijske akademije znanosti.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Latvijska agencija za jezik.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.

- Ja, Nacionalni center za izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo in znanost (<http://www.visc.gov.lv/>).

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

/

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Samostojen urad pri Ministrstvu za pravosodje, ki mu statut/pravilnike delovanja potrjuje vlada.

Državni urad za jezik sestavljajo:

- Strokovna komisija za latvijščino
 - o se sestaja vsaj enkrat mesečno
 - o ima lahko podkomisije, npr. podkomisija za zemljepisna imena
 - o vključuje neprofesionalne člane z raznih področij
- direktor, namestnik direktorja
- Administrativni oddelek
- Terminološki oddelek
- Prevajalski oddelek
- Inšpekcijski oddelek

5. Velikost

Državni urad za jezik v letu 2012:

- 39 zaposlenih
 - o 17 inšpektorjev

Strokovna komisija za latvijščino pri Državnem uradu za jezik:

- 22 članov
 - o predsednik, podpredsednik, 19 članov (jezikoslovci, kulturniki, znanstveniki, prosvetniki), administrator

6. Financiranje

Urad se financira iz proračuna.

IV.B Latvijska agencija za jezik

1. Pravna podlaga delovanja

Latvijska agencija za jezik je bila ustanovljena leta 2009 z vladno uredbo (<http://likumi.lv/doc.php?id=191093>) o združitvi Državne agencije za jezik (ustanovljene z vladno uredbo leta 2003) in Državne agencije za poučevanje latvijščine (ustanovljene 2004 z vladnouredbenim preformiranjem predhodnika iz 1997). Delovanje Latvijske agencije za

jezik je urejeno z vladno uredbo, ki je v zadnji različici stopila v veljavo leta 2013 (<http://likumi.lv/doc.php?id=253761>).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Samostojno telo, ki deluje pod nadzorom Ministrstva za izobraževanje in znanost.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Cilji:

- promovirati, krepiti položaj in omogočati vzdržen razvoj latvijščine
- skrbeti za izvajanje državne jezikovne politike, kot je opisana v državnih resolucijah
- preučevati stanje latvijščine, dinamiko njenega sociolingvističnega razvoja
- nuditi podporo latvijščini v Latviji in po svetu, krepiti njeno konkurenčnost

Naloge:

- organizacija sociolingvističnih raziskav s področja latvijščine
- organizacija učenja latvijščine kot tujega jezika na vseh stopnjah izobraževanja in vseživljenjskega učenja
- organizacija učenja latvijščine v narodnostnih manjšinah
- organizacija raziskav s področja učenja in poučevanja latvijščine
- organizacija poučevanja latvijščine med izseljenci in na tujih univerzah
- razvoj učnega gradiva, slovarjev, metodoloških virov
- razvoj terminologije in informacijske tehnologije za latvijščino
- podpora izdajanju strokovne, izobraževalne in promocijske literature
- jezikovno svetovanje (plačljivo):
 - o pisanje in podomačevanje tujih lastnih imen v skladu s pravili knjižne latvijščine
 - o pravopis, standardni izgovor, slovnico, jezikovno kulturo in slog (http://valoda.lv/Biezak_uzdotie_jautajumi/Ortografija/728/mid_583)
- promoviranje učenja in rabe državnega jezika, spodbujanje družbenega vključevanja v državno jezikovno politiko
- sodelovanje z državnimi in lokalnimi ustanovami ter posamezniki na področju jezika

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Delno ja; med svojimi konkretnimi nalogami omenjajo tudi razvoj informacijske tehnologije za latvijščino, vendar so v delovanju pri tem dejansko obrobna ustanova, razen pri izdelovanju didaktičnih e-vsebin; nudijo tudi bazo jezikovnih nasvetov.
- Ja, več ustanov (glej. IV.A 3.1 zgoraj).

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne; opravljajo pa jezikovno svetovanje, služijo torej kot posredovalec norme.
- Ja, Strokovna komisija za latvijščino pri Državnem uradu za jezik (in za terminologijo Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti).

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ja, tudi Državni urad za jezik, izključno za področje terminologije tudi Terminološka komisije Latvijske akademije znanosti.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, koordinacija, nudenje podpore pri organizaciji, gradivu, razpisnem iskanju učiteljev.
- Krovno ne, sodeluje pa s tujimi univerzami pri organizaciji lektorata latvijščine tudi več latvijskih visokošolskih ustanov.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

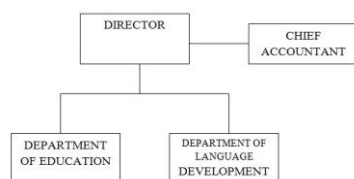
- Ne.
- Ja, Nacionalni center za izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo in znanost.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

/

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Samostojen urad pri Ministrstvu za izobraževanje in znanost, ki mu statut/pravilnike delovanja potrjuje vlada.

(http://www.valoda.lv/en/Agenturas_darbiba/Structure/774/mid_703)

5. Velikost

Ni podatka.

6. Financiranje

Agencija se primarno financira iz proračuna, pa tudi iz svojih plačljivih storitev (jezikovni tečaji, tečaji izobraževanja za učitelje, svetovanje) in prodaje izdelkov.

IV.C Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti

1. Pravna podlaga delovanja

Obstoj telesa in njegove splošne pristojnosti so predvidene v 22. členu Zakona o uradnem jeziku. Člen za izobraževalno literaturo in tehnično dokumentacijo zahteva uporabo enotne terminologije, ki jo razvija in določa Komisija, za nove izraze pa določa, da so v uradni rabi dovoljeni šele po odobritvi Komisije in objavi v Uradnem listu. Pravilnike Komisije odobri vlada.

Podrobnosti ji ureja vladna uredba iz leta 2000 (<http://likumi.lv/doc.php?id=13213>).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Deluje kot oddelek Latvijske akademije znanosti. Podzakonske akte, ki urejajo delovanje in pristojnosti telesa, po 22. členu Zakona o uradnem jeziku določa vlada.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

V skladu z Zakonom o uradnem jeziku:

- razvija in predpisuje terminologijo, ki se sme rabiti v izobraževalni literaturi in tehnični dokumentaciji

V skladu z vladno uredbo:

- razvija terminologijo
- odobrava sezname predlaganih izrazov
- odloča o spornih primerih
- usklajuje delo s področja latvijske terminologije
- glede terminologije sodeluje z Državnim uradom za jezik in njegovo prevajalsko službo
- svetuje glede terminološke metodologije
- izgrajuje in vzdržuje bazo sprejete terminologije

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Minimalno ja; svoje odločitve in uradno sprejeto terminologijo predstavljajo na spletnem portalu, vzdržujejo terminološko bazo.
- Ja, več ustanov (glej. IV.A 3.1 zgoraj).

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, vendar izključno za terminologijo.
- Ja, Strokovna komisija za latvijščino pri Državnem uradu za jezik.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, vendar izključno za področje terminologije tudi Terminološka komisije Latvijske akademije znanosti.
- Ja, Državni urad za jezik in Latvijska agencija za jezik.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Latvijska agencija za jezik.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Nacionalni center za izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo in znanost.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

/

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Deluje kot oddelek Latvijske akademije znanosti. Komisijo vodi 3-članski odbor (predsednik, namestnik predsednika, tajnik), ki ga izbere senat akademije. Komisija ima področne podkomisije, ki jih sestavljajo jezikoslovci in področni strokovnjaki.

Na strani je navedeno 30 področnih podkomisij in 42 področnih vodij oziroma sodelujočih področnih strokovnjakov.

5. Velikost

3 stalni člani odbora
42 področnih vodij oziroma sodelujočih področnih strokovnjakov

6. Financiranje

Delo Komisije se financira iz proračuna, iz budžeta Latvijske akademije znanosti.

IV.D Državni odbor za jezik

1. Pravna podlaga delovanja

Ustanovljen leta 2002 na pobudo predsednika in premiera (uredba <http://likumi.lv/doc.php?id=62179>).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Deluje kot posvetovalno telo pod predsednikom države.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

V skladu z ustanovno uredbo:

- izdeluje celovite vzorčne študije zasnove državne jezikovne politike
- skrbi za raziskave o latvijščini, nacionalnih smernicah za razvoj latvijščine in strategijah za njihovo implementacijo
- zagotavlja predloge za potrebne finančne vire za doseg zgornjega

Po spletni strani še:

- pretresa stanje latvijskega jezika kot državnega jezika in izdeluje priporočila za krepitev njegovega položaja in razvoja
- sodeluje pri snovanju zakonodaje na jezikovno relevantnih področjih

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, več ustanov (glej. IV.A 3.1 zgoraj).

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Strokovna komisija za latvijščino pri Državnem uradu za jezik.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne (predstavlja pa poreklo članov – jezikoslovje, znanost, izobraževanje, kultura itd. – ravno povezovalno, koordinacijsko vlogo).
- Ja, Državni urad za jezik in Latvijska agencija za jezik.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Latvijska agencija za jezik.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Nacionalni center za izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo in znanost.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

/

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Odbor deluje kot posvetovalno telo pod predsednikom Latvije. Odbor sestavlja predsednik Odbora in člani, ki jih s skupnim sklepom imenujeta predsednik države in predsednik vlade. Člani Odbora imajo obnovljiv triletni mandat. Člani so strokovnjaki različnih vej jezikoslovja, znanosti, izobraževanja, kulture in drugega. O sklepih in priporočilih odbor poroča predsedniku in vladi. Sestaja se vsaj enkrat na dva meseca. Odbor lahko imenuje podkomisije.

5. Velikost

1 zaposlen
predsednik in 10 članov

6. Financiranje

Dejavnosti Odbora se financirajo iz proračuna.

LITVA

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ja. Obstaja *Zakon o državnem jeziku* (sprejet 1995; http://www3.lrs.lt/pls/inter/www_tv.show?id=91765,6953,30). Litvanščino kot državni jezik Litve v 14. členu določa že Ustava (sprejeta 1992; <http://www3.lrs.lt/home/Konstitucija/Constitution.htm>)

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

Državni odbor za litvanščino (<http://www.vlkk.lt/>) (član EFNIL-a)

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Inštitut za litvanščino (www.lki.lt) (član EFNIL-a)
- Državni jezikovni inšpektorat (<http://vki.lrs.lt>), pod Ministrstvom za kulturo
- Občinski jezikovni uradniki
- Združenje za litvanščino (<http://www.flf.vu.lt/lkd/>; poljudnost, popularizacija, kultura)

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A Državni odbor za litvanščino

1. Pravna podlaga delovanja

- *Zakon o statusu Državnega odbora za litvanščino* (1993, dopolnjen 2001; http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=157640) je namenjen izključno temu odboru, določa mu vlogo, organizacijo, velikost, naloge, pravice itd.
- *Zakon o državnem jeziku* v delu o "Pravilnosti državnega jezika" v 20. členu predvideva Državni odbor za litvanščino, ki mu nalaga skrb za ugotavljanje trendov in nalog v ohranjanju državnega jezika in za sprejemanje jezikovnih norm.
- *Zakon o terminološki bazi* (2003 ; <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/oldsearch.preps2?Condition1=248131&Condition2=>) določa delovanje Odbora glede določanja in potrjevanja terminologije.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Odbor predstavlja samostojno telo, ki odgovarja parlamentu. Člane Odbora za 5-letne mandate, ki so neomejeno mnogokrat ponovljivi, nastavlja in razrešuje parlament, na predlog parlamentarne Komisije za izobraževanje, znanost in kulturo, kateri člane predlagajo univerze, raziskovalni inštituti, itd.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

To eksplicitno določa 3. člen Zakona o statusu Državnega odbora za litvanščino:

- 1) odločati o zadevah glede izvajanja Zakona o državnem jeziku;
- 2) predlagati parlamentu predsedniku republike in vladi predloge o jezikovni politiki in izvajanju Zakona o državnem jeziku, sklepe o jeziku pravnih besedil;
- 3) pripravljati smernice za regulacijo litvanščine, odločati o zadevah standardizacije in kodifikacije litvanščine;
- 4) presojeti in potrjevati glavna standardizacijska jezikovna dela (slovarje, priročnike, učbenike);
- 5) sodelovati v vključevanju litvanščine v jezikovne tehnologije;
- 6) sodelovati v podomačevanju tujih izrazov, ohranjanju narečij in avtohtonih toponimov;
- 7) sodelovati pri skrbi za kuturo javnega jezika, tj. v izobraževanju, medijih, tisku, znanosti, itd.;
- 8) sodelovati v javnih polemikah o rabi jezika, o tem sprejemati odločitve;
- 9) odločati o budžetu Odbora;
- 10) odločati o pogojih delovanja ostalega dela in organiziranosti Odbora;
- 11) določati splošne izobrazbene pogoje za jezikovne administratorje.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Eksplicitno je med nalogami omenjeno sodelovanje pri vključevanju litvanščine v jezikovne tehnologije, ne neposredna skrb za te zadeve.
- Ja, največ Inštitut za litvanščino. Za bolj tehnične zadeve skrbi tudi Odbor za razvoj informacijske družbe v okviru Ministrstva za promet in komunikacije (<http://www.likit.lt/indexw.php>, <http://www.ivpk.lt/en/enhm/about-isdc>).

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

Ja. To je ena glavnih nalog, popolnoma eksplicitno zapisana v Zakonu o državnem jeziku, Zakonu o statusu Državnega odbora za litvanščino in Zakonu o terminološki bazi. Odbor mora sodelovati z Inštitutom za litvanščino in raznimi drugimi deležniki, a pri kodifikaciji ima končno besedo Odbor, kodifikacija pa ima načeloma lahko veliko vlogo (npr. glede na to, da 22. člen Zakona o državnem jeziku določa, da morajo mediji, založbe "upoštevati norme pravilne litvanščine").

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

Ja. Po Zakonu o državnem jeziku mora delovati v sodelovanju z državnimi inštitucijami, Inštitutom za litvanščino, univerzami, Državnim jezikovnim inšpektoratom, občinskimi jezikovnimi uradniki, Združenjem za litvanščino ..., ta naloga pa mu pripada tudi po nalogah (načrtovanje jezikovne politike, normiranje, skrb za ohranitev narečij, skrb za razvoj tehnologij, izvajanje 'programov' z zunanjimi izvajalci, itd).

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Do neke mere Inštitut za litvanščino.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

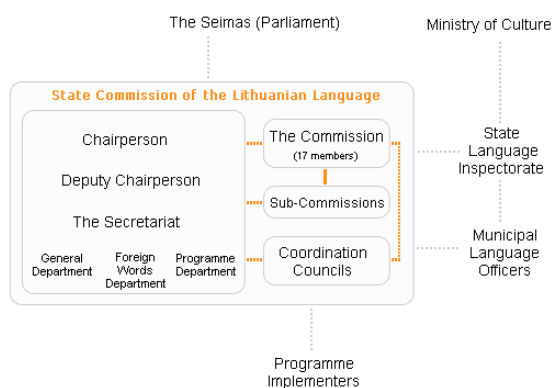
- Ne.
- Ja – brezplačno se da litvanščine učiti v okviru projektov European Integration Funds ali na srednjih šolah za odrasle, plačljivo pa na tečajih privatnih šol (<http://www.infomigracija.lt/en/>). Jezikovne izpite, ki so pogoj za zaposlitev, prijavo stalnega prebivališča ali pridobitev državljanstvo, koordinira Državni izpitni center (<http://www.egzaminai.lt/naujienos/>), opravljati se jih da v kakih 50 šolah (<http://www.infomigracija.lt/en/>).

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Sodelujejo pri pripravi litvanske nacionalne resolucije za jezik.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

- Odbor predstavlja samostojno telo, ki odgovarja parlamentu.
- Člane Odbora nastavlja in razrešuje parlament

<http://www.vlkk.lt/eng/commission/organisation-chart.htm>

5. Velikost

- Odbor ima po zakonu 17 strokovnih članov (univerzitetnikov, inštitutovcev ipd.), od tega sta polno zaposlena le vodja in namestnik.
- Odbor koordinira delo pododborov in koordinacijskih svetov, izvaja tudi t.i. ‘programe’ – trenutno dva, iz katerih letno financira 90 projektov na 35 ustanovah, torej gre za zunanje izvajalce. Odbor sam se po zakonu sestaja vsaj enkrat mesečno.

6. Financiranje

- Odbor je financiran iz državnega proračuna.
- Odbor izvaja ca. 10-letne 'programe' – trenutno dva, iz katerih letno financira 90 projektov na 35 ustanovah.

IV.B Inštitut za litvanščino

1. Pravna podlaga delovanja

Neposredno neugotovljena, delno pa je razvidna iz organizacije. V Zakonu o statusu Državnega odbora za litvanščino je Inštitut izpostavljen kot eno od teles, s katerimi mora sodelovati Državni odbor za litvanščino.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

- V preteklosti je postal del Akademije znanosti, leta 1990 pa je bil spet osamosvojen.
- Direktorja nastavlja ministrstvo.
- Upravlja ga 15-članski Svet inštituta, v katerem ima (trenutno) enega predstavnika Ministrstva za izobraževanje in znanost in enega Državni odbor za litvanščino (poleg tega ima enega predstavnika še Filološka fakulteta Univerze v Vilni, ostali pa so uslužbenci Inštituta).

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Naloge, kot jih omenjajo sami (http://www.lki.lt/LKI_EN/):

- Temeljni slovar litvanščine, vključno z elektronsko verzijo in elektronsko bazo litvanskega besedja
- Slovar standardne litvanščine
- Akademska slovnica litvanščine
- Spremljanje razvoja litvanske skladnje, na sploh zgradbe litvanščine
- Popisovanje narečij, sodelovanje pri evropskem narečnem atlasu
- Spremljanje razvoja pisne litvanščine, priprava baze pisne litvanščine
- Spremljanje razvoja norme, litvanščine v družbi, terminologije litvanščine
- Etimološki slovar toponimov in osebnih imen

Poleg oddelkov, ki pokrivajo zgornje naloge, navajajo še oddelek za popularizacijo jezikoslovnih dognanj, tudi med publikacijami navajajo tudi poljudnoznanstvene jezikoslovne publikacije. Izdajo tudi kak dvojezični slovar.

Opravljajo tudi jezikovno svetovanje (<http://kanceliariaipatarimai.lki.lt/http://www.lki.lt/lki/kkb/kkb.php>).

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja. Npr.: elektronsko verzijo temeljnega slovarja litvanščine, storitev spletnega jezikovnega svetovanja; med elektronskimi bazami navajajo bazo litvanskega besedja,

starih besedil, jezikovnega svetovanja, narečij, potekajočo digitalizacijo listkovnega slovarskega gradiva (http://www.lki.lt/LKI_EN/index.php?option=com_content&view=article&id=265&Itemid=87).

- Na načelni ravni je to tudi skrb Državnega odbora za litvanščino, na praktični pa ne.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

De fakto ja, saj pripravljajo npr. Slovar standardne litvanščine in Akademsko slovnico litvanščine ter sodelujejo z Državnim odborom za litvanščino. Vendar so končne odločitve glede standardizacije in kodifikacije načeloma popolnoma v pristojnosti Odbora.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

Vsaj izrecno ne.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

Do neke mere ja – Inštitut skrbi za ohranitev raziskovalnih centrov litvanistike po svetu, redno zalaga vzpostavljene centre z gradivom, raziskovalci Inštituta sodelujejo v centrih kot gostujoči profesorji.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Državni izpitni center preko 'podizvajalcev'.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Spekter bazično raziskovalnih, priročniških itd. nalog je zelo širok. Glej naloge pod 3.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Samostojna ustanova, direktorja imenuje ministrstvo. Upravlja ga 15-članski Svet inštituta, v katerem imajo po enega predstavnika Ministrstvo za izobraževanje in znanost, Filološka fakulteta Univerze v Vilni in Državni odbor za litvanščino.

Oddelki: Leksikografija, Onomastika, Slovnica, Sociolingvistika, Terminologija, Zgodovina jezika in dialektologija, Standardni jezik, Popularizacija jezikoslovnih dognanj. Plus administracija, založba, knjižnica.

Izvajajo doktorski študij (od 2003), trenutno 23 študentov (financira jih Inštitut).

5. Velikost

Prek 100 zaposlenih, od tega prek 70 raziskovalcev.

6. Financiranje

Deloma financiran iz državnega proračuna, deloma se financirajo iz kompetitivnih projektov (en velik evropski jezikovnotehnološki kooperativni projekt (<http://www.meta-net.eu/>), po en manjši terminološki oz. onomastični evropski projekt, več domačih, npr. Baza starih besedil, Litvanska narečja za šolo, Atlas baltskih jezikov, Narečni korpus, Korpus govornice litvanščine, Vzpostavitev državne baze jezikovnih pripomočkov, Digitalizacija listkovnega slovarskega gradiva, Geoinformacijska baza toponimov, Literarnokritiški terminološki slovar, itd.

Seznam:

http://www.lki.lt/LKI_EN/index.php?option=com_content&view=article&id=278&Itemid=8
6)

NIZOZEMSKA

Osnovni viri:

<http://taalunie.org/>

<http://taalunieversum.org/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Dutch_Language_Union

<http://tst-centrale.org/>

<http://taalunieversum.org/sites/tuv/files/downloads/brochureeng.pdf>

www.dbnl.org

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Nizozemska je z belgijsko regijo Flandrijo leta 1980 podpisala meddržavni sporazum, s katerim sta ustanovili Taalunie – jezikovno zvezo. Zdi se, da Nizozemska nima dodatnega posebnega zakona (ima pa ratificiran omenjeni meddržavni sporazum). Jezikovno situacijo urejajo tudi drugi zakoni, recimo Zakonu o imigraciji ter zakon, ki določa pravice jezikovnih manjšin, konkretno frizijščine.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

Nederlandse Taalunie (Nizozemska jezikovna zveza - NT) soustanovljeno s strani Belgije in Nizozemske leta 1980 z meddržavnim sporazumom.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

TST-Centrale – Center za jezikovne in govorne tehnologije. Dejansko pododdelek NT, ki upravlja z jezikovnimi viri in razvija jezikovne tehnologije.

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

Nederlandse Taalunie

1. Pravna podlaga delovanja

Meddržavni sporazum med Belgijo (Flandrijo) in Nizozemsko.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

NT upravlja ministrski komite, ki ga sestavljata po dva flamska in dva nizozemska ministra (minister za kulturo in minister za izobraževanje). Ministrski odbor določa petletne načrte in letne akcijske načrte. Komiteju svetuje Svet za nizozemski jezik in književnosti (The Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren - SNJK), ki ga sestavljajo strokovnjaki s področja nizozemskega jezika, izobraževanja, znanosti, literature in kulture. Člani sveta so imenovani za dobo treh let (z možnostjo podaljšanja za dve leti). Delovanje in upravljanje NT nadzira

medparlamentarni odbori, ki ga sestavljajo člani nizozemskega in flamskega parlamenta. NT vodi generalni sekretariat, ki upravlja različne odbore znotraj NT.

V vseh državah, kjer NT deluje, jim je priznana taka vrsta organizacije (na Nizozemskem je NT Inštitucija v javnem interesu, v Belgiji pa kot kulturna inštitucija), ki jim omogoča, da so donacije NT priznane kot davčne olajšave. Na ta način želijo za svoje poslovanje zbrati čimveč zasebnega denarja.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Glede na delovne skupine spadajo med njihove pristojnosti naslednje dejavnosti: normiranje jezika oz. določanje pravilnega zapisa (pravopis – slovar), koordiniranje ortografskih reform, določanje podobe zemljepisnih imen, nadzor oz. koordiniranje jezikovnega svetovanja, pregledovanje slovnice, podeljevanje literarnih nagrad (npr. Prijs der Nederlandse Letteren), koordiniranje nastanka terminologije, upravljanje z elektronskimi jezikovnimi viri, izdajanje osrednjega slovarja, sodelovanje z drugimi sorodnimi ustanovami po Evropi (NT je članica EFNIL-a), spremljanje poučevanja nizozemščine kot tujega jezika ter pomoč učiteljem nizozemščine ter pregledovanje stanja izobraževanja v nizozemščini nasploh.

NT zase pravi, da je majhna ustanova in da brez sodelovanja z drugimi inštitucijami (univerzami, inštituti itd.) ne bi uspela opraviti vseh stvari, ki naj bi jih opravljala. Člani njenih odborov so raznorazni strokovnjaki, ki so zaposleni drugje. Le v nekaterih od odborov oz. polsamostojnih inštitucij znotraj NT so sodelavci stalno zaposleni, recimo v TST-Centrale.

V okviru spletnih strani NT je tudi stran namenjena jezikovnemu svetovanju, a samega svetovanja NT ne izvaja. NT ponuja obsežen nabor že napisanih in dodatno pregledanih nasvetov ter seznam literature in napotke, kje se lahko odgovore na jezikovna vprašanja dobi.

NT podpira tudi prevajanje nizozemske literature v tuje jezike s pomočjo raznoraznih štipendij, nagrad, spodbud itd.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

Da. TST-Centrale sicer deluje v okviru NT, a ima svoje zaposlene. Sodeč po njihovi strani je na TST-Centrale (<http://tst-centrale.org/>) zaposlenih 5 ljudi. Potem pa za malo manj "resno" tehnologijo tudi Taalunie: sama digitalizacija gradiva poteka tudi mimo NT, recimo v okviru digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren (Digitalna knjižnica nizozemske književnosti), ki pa je še vedno deležna podpore s strani NT.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov.

Ja. Izdelujejo pravopis in slovnico, izvajajo ortografske reforme itd. Izvajajo tudi (uradno) spletno jezikovno svetovanje, ki ni odgovarjanje "v živo" – komisija za svetovanje se zbere občasno in pripravi uradne odgovore na najpogostejša vprašanja, ki jih nato objavi na svoji spletni strani.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike?

Da, ker so osrednja inštitucija jezikovne politike, seveda opravljajo tudi to funkcijo.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov nizozemščine v tujini?

Izvajajo nekaj podobnega kot naš CSDTJ FF UL. Podpira uvajanje in izvajanje učenja nizozemščine kot tujega jezika tudi na univerzah po svetu. Posebna pozornost je namenjena tudi ponujanju tečajev nizozemščine v obmejnih regijah Nemčije, Belgije in Francije. Vsako leto organizirajo poletno šolo nizozemščine. NT organizira redna strokovna srečanja oz. delavnice za učitelje nizozemščine (torej lektorje). Podpora lektoratom v tujini se najpogosteje izraža skozi različne štipendije za pripravo lektorata, za nakup knjig, revij ali drugega gradiva, za nakup drugih učnih pripomočkov, za plačilo gostujočih predavateljev itd.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za nizozemščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh

Ja. Imenuje se CNAVT.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja

Zdi se, da so njihove pristojnosti precej obširne, konec koncev je tudi zaradi strukture upravljanja (v upravljalnem odboru so 4 ministri) NT daleč najpomembnejša inštitucija za jezikovno politiko na Nizozemskem in v Flandriji.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Uradno ni del državne uprave oz. vlade. V NT oz. z NT sodeluje dolga vrsta strokovnjakov, ki pa na NT niso zaposleni.

5. Velikost

Glede na proračun, ki naj bi znašal 9.000.000 € na leto, je NT razmeroma velika inštitucija, po drugi strani pa je po merilu stalno zaposlenih razmeroma majhna inštitucija.

6. Financiranje

NT je financirana direktno s strani sodelujočih držav. Vsaka od njih naj bi za NT prispevala proporcionalno toliko sredstev, kolikor govorcev naj bi posamezna država imela. Leta 2004 naj bi imela NT letni proračun približno 9 milijonov €.

POLJSKA

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Ja, *Zakon o poljščini* (sprejet 1999, nazadnje dopolnjen 2011; <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19990900999>, <http://www.usefoundation.org/view/477>, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110840455>).

Poljščino kot uradni jezik Poljske republike določa že 27. člen Ustave (sprejeta 1997; <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm>).

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

Svet za poljščino (<http://www.rjp.pan.pl/>) (član EFNIL-a)

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Inštitut za poljščino Poljske akademije znanosti (<https://www.ijp-pan.krakow.pl/>)
- Državna komisija za preverjanje znanja poljščine kot tujega jezika (ustanovljena 2003 s strani Ministrstva za izobraževanje na podlagi Zakona o poljščini; sestavljajo ga predstavniki pomembnejših poljskih akademskih centrov, ki poučujejo poljščino kot tuji jezik, trenutno osmih univerz; <http://www.certyfikatpolski.pl/>)
- Svet za jezikoslovje Poljske akademije znanosti (<http://www.komjezyk.pan.pl/>)
- Poljska akademija znanosti in umetnosti (<http://pau.krakow.pl/index.php/en/>)
- Poljsko jezikoslovno društvo (<http://www.ptj.civ.pl/>)
- Društvo ljubiteljev poljščine (<http://www.tmjp.pl/>)
- Društvo za kulturo jezika (<http://www.tkj.uw.edu.pl/>)
- Inštitut Adama Mickiewicza (<http://www.iam.pl/en>; državna ustanova za promocijo poljske kulture po svetu), Inštitut za knjigo (<http://www.institutksiazki.pl/>; državna agencija za knjigo), itd.

IV. ZA VSAKO USTANOVO/TELO

IV.A Svet za poljščino

1. Pravna podlaga delovanja

Osnovne pristojnosti in naloge Sveta za poljščino so opredeljene v *Zakonu o poljščini*, in sicer v členih 12, 13 in 14. Pri tem se 12. člen tega zakona za določitev Poljske akademije znanosti kot ustanovitelja Sveta za poljščino sklicuje na 34. člen *Zakona o Poljski akademiji znanosti*

http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/3906ee68b66b4fd7467c26a0051488cc.pdf), ki govori splošno o Akademijnem ustanavljanju področnih svetov.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Svet ni del državne administracije. Deluje kot mnenjsko-posvetovalno telo pri Predsedstvu Poljske akademije znanosti, ki pa je državna ustanova (gl. *Zakon o Poljski akademiji znanosti*; http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/3906ee68b66b4fd7467c26a0051488cc.pdf).

Svet mora najmanj na dve leti poročati državnemu zboru in državnemu svetu o stanju na področju varovanja poljščine; v praksi je vsaj od leta 2000 do 2008 poročal vsako leto (za ta leta so poročila dostopna na spletnih straneh).

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

Pristojnosti in naloge Sveta so določene v Zakonu o poljščini ter v Pravilniku Sveta za poljščino

(http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=194&catid=40&Itemid=73):

Po Zakonu Svet:

- vsaki dve leti predstavi poljskemu parlamentu stanje v zvezi s spoštovanjem Zakona o poljščini (glede rabe normirane različice poljščine, glede prizadevanj proti vulgarizaciji poljščine, glede širjenja zavesti o jeziku in njegovi vlogi, glede spoštovanja narečnih različic, glede podpore poljščine po svetu in poučevanja poljščine na Poljskem in po svetu);
- na prošnjo državnih organov ali na lastno pobudo izdaja odloke o uporabi poljščine v javnem in gospodarskem sektorju;
- določa pravopisna pravila;
- državnim inštitucijam vseh nivojev, javnim ustanovam, drugim ustanovam, ko gre za njihove javne vloge, ter znanstvenim in umetniškim ustanovam svetuje v primeru dvomov glede jezikovne rabe; nanj se lahko obrnejo tudi proizvajalci, uvozniki in distributerji, če nimajo ustreznega imena za svoje proizvode ali storitve.

Poleg tega po Pravilniku Svet še:

- izraža mnenja o rabi poljščine v javnem življenju, še posebej v oglaševanju, medijih, na spletu in v javni upravi in pravosodju;
- se vključuje v preučevanje in snovanje jezikovne politike;
- širi spoznanja o poljščini v vseh njenih zvrsteh preko organizacije razprav in srečanj ter s pomočjo medijev;
- skrbi za razvoj poljščine na vseh jezikovnih ravneh (slovnica, pravopis, terminologija) na raznih področjih znanosti in tehnologije;
- sodeluje z vlado, posebej ministrstvi za znanost in visoko šolstvo, za izobraževanje in za kulturo in dediščino, pri ocenah stanja in razvoja poljščine in raziskav o njej;
- na poziv ministrov za kulturo in dediščino, za izobraževanje in za znanost in visoko šolstvo, urada za varstvo potrošnika, predsednika Akademije ali samoiniciativno izdaja mnenja o rabi poljščine v javnem življenju, v trgovini in na področju domene delovne zakonodaje.

Svet ima med nalogami navedeno potrjevanje normiranja, in v skladu s tem (po zapisu na Svetovi lastni strani) pregleduje poljske slovarje in jih potem potrdi kot s strani Sveta priporočene ali pa ne.

Kot izhaja iz zgoraj predvidenih nalog, se Svet do neke mere ukvarja z jezikovnim svetovanjem. Odgovore oziroma dele odgovorov objavlja tudi na spletni strani (http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=44:porady-jzykowe&Itemid=58&layout=default). Vendar hkrati na svoji strani obiskovalce za jezikovno svetovanje po spletu in telefonu napotuje na več drugih ustanov (http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=402:poradnie-jzykowe&catid=78:linki&Itemid=60), med katerimi je ena založba (ki je partner v projektu Nacionalnega korpusa) in šest univerz.

V okviru svetovanja se po deležu prejetih in odgovorjenih vprašanj kot pomembna naloga, ki je sicer ni med v Zakonu in Pravilniku predvidenimi nalogami, kaže svetovanje posameznikom o obliki in ustreznosti osebnih imen. To je posledica dejstva, da naj bi se na Poljskem dajala podomačena in standardizirana osebna imena (http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=611&Itemid=58%20).

Ker je v Zakonu o poljščini 'varovanje poljščine' med drugim opredeljeno kot uporaba normirane različice (člen 3), hkrati se varovanje poljščine nalaga državnim upravi ter ustanovam in organizacijam, ki sodelujejo v javnem življenju (člen 3), ob tem pa se Svetu za poljščino daje nalogo potrjevanja normiranja pravopisa (člen 13), se zdi, da ima Svet dejansko precej veliko vlogo. Vendar za neupoštevanje normirane različice Zakon hkrati ne predvideva sankcij (predvideva pa jih za odsotnost poljščine v poimenovanju izdelkov, navodil itd.).

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Inštitut za poljščino Poljske akademije znanosti.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja.
- Ne.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

Do neke mere ja.

- Po zapisu na Svetovi lastni strani Svet tudi neguje sodelovanje s Svetom za jezikoslovje Poljske akademije znanosti, z Združenjem za kulturo jezika, z Združenjem ljubiteljev poljščine in z drugimi ustanovami zainteresiranimi za stanje poljščine.
- Svet ima med nalogami izrecno navedeno sodelovanje z več državnimi inštitucijami (ministrstva za kulturo in dediščino, za izobraževanje ter za znanost in visoko šolstvo, urad za varstvo potrošnika, akademija, parlament).

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ni videti/po nama dostopnih podatkih ne.
 - o Obstajajo ustanove, ki sistematično obveščajo o lektoratih v tujini (Poljski inštituti pri Ministrstvu za zunanje zadeve, 24 izpostav v 22 državah, http://www.msz.gov.pl/en/p/msz_en/foreign_policy/public_diplomacy/polish_institutes/), a ne izgleda, da bi te ustanove lektorate in tečaje same izvajale, koordinirale ali financirale).
 - o Državno veljavno certificiranje znanja tudi v tujini izvaja Državna komisija za preverjanje znanja poljščine kot tujega jezika.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne, vsaj ne neposredno.
- Ja, to izvaja Državna komisija za preverjanje znanja poljščine kot tujega jezika.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

Niti ne.

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Svet deluje kot posvetovalno telo pri Predsedstvu Poljske akademije za znanost.

Člane sveta (do 35) imenuje Akademija, za 3 ali 4 leta (nasprotujoči podatki na spletnih straneh Sveta). Člani so predstavniki visokošolskih ustanov – tako jezikoslovci kot tudi predstavniki drugih področij, npr. fizike, informacijske tehnologije, literarnih ved, teologije, kulturne antropologije, logike in prava – in drugi intelektualci, npr. pisatelji, umetniki, novinarji, ki – po Pravilniku – na svojem področju veljajo za kompetentne uporabnike poljščine.

Svet ima 9 podenot: Komisijo za didaktiko, Komisijo za jezik v verskih dejavnostih, Komisijo za jezik v pravosodju, Komisijo za jezik v informacijskih tehnologijah, Komisijo za jezik v medijih, Komisijo za jezik v medicini, Komisijo za poljščino po svetu, Komisijo za pravopis in onomastiko, Komisijo za govorjeno poljščino.

5. Velikost

Svet ima po Pravilniku lahko največ 35 članov, v trenutni sestavi jih ima 34.

6. Financiranje

Iz financ, ki ji ga zagotavlja državni proračun, delovanje Sveta za poljščino financira Poljska akademija znanosti.

IV.B Inštitut za poljščino Poljske akademije znanosti

1. Pravna podlaga delovanja

Obstoj Inštituta za poljščino Poljske akademije znanosti ni posebej predviden v zakonodaji, je pa njegovo delovanje, status, organizacija itd. regulirano z delom Zakona o Poljski akademiji znanosti, ki se nanaša na inštitute oziroma raziskovalne enote Akademije (poglavje 5).

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Inštitut ni del državnega aparata. Je javna ustanova, ki deluje v okviru Poljske akademije znanosti.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

- Po samoopisu na spletni strani je inštitut ustanova (edina na Poljskem), ki se ukvarja z vsemi vidiki poljščine in v vseh njenih različicah. Poudarek na obsežnih nalogah, ki so pomembne za poljsko kulturo in znanost, pa se zaradi obsežnosti in dolgotrajnosti na visokošolskih ustanovah predvidoma ne bi izvajale. Konkretno pa samoopis kot inštitutova raziskovalna področja navaja naslednje:
 - slovnično zgradbo poljščine
 - zgodovino poljščine
 - dialektologijo poljščine (Slovanski lingvistični atlas, Lingvistični atlas Evrope)
 - onomastiko poljščine
 - sociolingvistiko poljščine
 - poljščino v teoretičnem jezikoslovju
 - poljsko leksikografijo
 - korpusno jezikoslovje
 - odnos poljščine z drugimi slovanskimi jeziki in latinščino
- Izvajajo doktorski študij.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ja, vendar ne sistematično.
 - Kot partner so sodelovali pri izdelavi nacionalnega korpusa (<http://www.nkjp.pl/>). Korpus je bil razvit v okviru razvojno-raziskovalnega projekta, ki ga je financiralo Ministrstvo za znanost in visoko šolstvo, izvedel pa ga je konzorcij 4 ustanov: Inštitut za računalništvo Poljske akademije znanosti in umetnosti (kot koordinator projekta), Inštitut za poljščino Poljske akademije znanosti in umetnosti, Znanstvena založba PWN in Oddelek za računalniško in korpusno jezikoslovje Univerze v Łódžu.
 - Usklajuje delo na Velikem slovarju poljščine (<http://www.wsjp.pl/>), ki nastaja v okviru razvojnega znanstvenega projekta (2007-2012) in v okviru s strani

Ministrstva za znanost in visoko šolstvo financiranega Narodnega programa za razvoj humanistike (2013-2018), pri katerem sodelujejo strokovnjaki z ustanov po vsej Poljski. (Slovar bo na voljo samo v elektronski obliki in bo prosto dostopen na spletu.)

- Izdelujejo razne jezikovnotehnološke vire (Vilenski slovar, Slovar poljščine 17. in prve polovice 18. stoletja na spletu, Slovar srednjeveške latinščine na Poljskem na spletu, Korpus srednjeveške latinščine na Poljskem na spletu)
- Digitalizirali so glavna srednjeveška poljska besedila, ki so dostopna na DVD-ju
- Imajo več leksikografskih publikacij, ki niso digitalizirane in dostopne na spletu.
- Ja, a ne sistematično.
 - Slovar poljščine W. Doroszewskega ("poljski SSKJ"; <http://doroszewski.pwn.pl/>) je digitalizirala in vspletela Znanstvena založba PWN. Ista založba je izdelala tudi svoj korpus poljščine, izdala potrjeni pravopisni slovar na CD-romu, slovar paronimov na CD-romu, zbirko pregovorov na CD-romu itd.
 - Korpuse poljščine sta pred trenutno nastajajočim kolaboracijskim, pri katerem sodeluje tudi Inštitut za poljščino, prej izdelala že Inštitut za računalništvo Poljske akademije znanosti in Znanstvena založba PWN.
 - Posamezne jezikovnotehnološke vire pripravljajo razne akademske ustanove na Poljskem.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov. Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, Svet za poljščino. Inštitut sicer izdeluje normativne priročnike, a načeloma jih kot normativne potrdi ali ne potrdi šele Svet za poljščino. S strani Sveta potrjeni pravopisni priročniki nastajajo tudi drugje, npr. Veliki pravopisni slovar s pravili Znanstvene založbe PWN (zadnja izdaja l. 2012).

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Načeloma ne. Opravljajo pa to nalogo pri posameznih projektih, kot je trenutni projekt Velikega slovarja poljščine.
- Deloma Svet za poljščino.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov x-ščine v tujini? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ni videti/po nama dostopnih podaktih ne (obstajajo ustanove, ki sistematično obveščajo o lektoratih v tujini (Polish Institutes pri Ministrstvu za zunanje zadeve), a ne izgleda, da bi bila stvar kako centralno organizirana in financirana).

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za x-ščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh? Ali v državi to funkcijo opravlja kaka druga ustanova?

- Ne.
- Ja, to izvaja Državna komisija za preverjanje znanja poljščine kot tujega jezika.

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja (nevezana na sam status ali normo uradnega jezika) – nacionalni program za jezikovno politiko ne govori le o slovenščini

So raziskovalna ustanova, ki se ukvarja predvsem s korpusom, tako z vidika opisa kot norme/predpisa (ki se sicer potrjuje drugje).

4. Ureditev (samostojna, poednota česa drugega?; jez. kadri, pravniki, admin?)

Inštitut je samostojna pravna oseba, ki deluje v okviru Poljske akademije znanosti; delovanje slednje deloma nadzira predsednika Sveta ministrov (gl. 5. člen Zakona o Poljski akademiji znanosti). Upravljajo ga direktor in namestnik direktorja ter 39-članski Svet inštituta. Direktorja z razpisom izbere komisija, ki jo določi svet kuratorjev za zadevno področje, imenuje pa ga predsednik Akademije. Direktor ima štiriletni mandat, funkcijo lahko opravlja največ dva mandata zapored. Znanstveno uspešnost Inštituta redno preverja Komisija za ocenjevanje znanstvene uspešnosti pri Ministrstvu za znanost in visoko šolstvo.

Oddelki: za sodobno poljščino in teorijo jezika (odseki za metodologijo, sociolingvistiko, veliki poljski slovar), za onomastiko (odseka za antroponimiko in toponimiko), za poljsko dialektologijo, za zgodovino poljščine, za leksikologijo, za srednjeveško latinščino, za geolingvistiko, za vzhodnopoljska narečja. Plus administracija, založba, knjigarna, knjižnica, arhiv.

Izvajajo doktorski študij.

5. Velikost

87 raziskovalcev (62 doktorjev znanosti + 25 raziskovalcev brez doktorata znanosti)
20 podpornih kadrov (administracija, tehnična podpora itd.)
17 pridruženih raziskovalcev

6. Financiranje

43. člen Zakona o Poljski akademiji znanosti pravi, da se lahko inštitut ustanovi, če je, med drugim, zagotovljeno financiranje. V 5. členu *Zakona o načelih financiranja znanosti* (http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/26574a32e5351daaf4c1bcd0bcab48b1.pdf) so inštituti oziroma raziskovalne enote Poljske akademije znanosti, in s tem Inštitut za poljščino, opredeljene kot upravičeni prejemniki proračunskega financiranja. Inštituti lahko v skladu z Zakonom o Poljski akademiji znanosti (84. člen) sredstva zbirajo tudi iz drugih virov, kar se tudi dogaja (domači in mednarodni razpisi). V nekaterih postavkah o notranji delitvi sredstev, namenjenih za znanstvene dejavnosti Akademije, in o delitvi sredstev za izobraževanje mladih raziskovalcev med visokošolskimi ustanovami in raziskovalnimi enotami Akademije, odloča ministrstvo za znanost.

ŠPANIJA

Osnovni viri:

http://en.wikipedia.org/wiki/Real_Academia_Espa%C3%B1ola
http://en.wikipedia.org/wiki/Association_of_Spanish_Language_Academies
http://en.wikipedia.org/wiki/Language_politics_in_Francoist_Spain
http://ec.europa.eu/translation/bulletins/puntoycoma/97/pyc980_es.htm
<http://www.culturalpolicies.net/web/spain.php?aid=519>
<http://www.rae.es/>
<http://www.cervantes.es/default.htm>
http://en.wikipedia.org/wiki/Instituto_Cervantes
<http://www.frl.es/Paginas/default.aspx>
http://en.wikipedia.org/wiki/Fund%C3%A9u_BBVA
<http://www.fundeu.es/>
http://www.cs.brandeis.edu/~roser/pubs/ell2_05.pdf
<http://www.dele.org>

I. IMA DRŽAVA ZAKON O JEZIKU?

Da. Uradni jezik je določen že v ustavi iz leta 1978 (kastilščina), kjer je določeno tudi, da drugi španski jeziki ravno tako veljajo za uradne na območjih, kjer se govorijo. To je omogočilo posamičnim avtonomnim pokrajinam, da na svojem območju sprejmejo svoje jezikovne zakone, ki seveda določajo rabo pokrajinskega jezika. Baskovska pokrajina je tak zakon sprejela leta 1982, Galicija in Valencija 1983, Katalonija (prvi zakon že leta 1983), Navara in Asturija leta 1998, Aragon pa leta 2009. Nekatera določila pokrajinskih zakonov sta španska zvezna vlada oz. zvezno ustavno sodišče uravnavali z novimi zakoni oz. odloki, ki podrobneje določajo rabo skupnega jezika (torej kastilščine) na celotnem ozemlju Španije na področju šolstva, javne uprave, obcestnih tabel, zdravstva, sodstva itd.

II. ZAKONODAJNO PREDVIDENE JEZIKOVNO-POLITIČNE USTANOVE/TELESA (ČE NIČ, V VIRIH KROVNA USTANOVA/TELO)

Real Academia Española (Kraljeva španska akademija – RAE), ustanovljena 1713, je uradna kraljeva ustanova, ki naj bi bila odgovorna za nadzor nad španščino/kastilščino. Deluje v navezi z akademijami v 21 špansko govorečih državah (skupaj tvorijo Asociación de Academias de la Lengua Española oz. Zvezo španskih jezikovnih/špansko govorečih akademij – AALE), s katerimi sedaj objavlja slovarje in druge jezikovne priročnike.

III. DRUGE RELEVANTNE USTANOVE/TELESA

- Institut Ramon Llull (IRL) – ustanovljen leta 2002 z namenom promoviranja katalonskega jezika in kulture širom po svetu. Ustanovili sta ga vladi avtonomnih pokrajin Katalonije in Balearskih otokov v sodelovanju s španskim zunanjim ministrstvom.
- Real Academia Galega (Kraljeva galicijska akademija - KGA) – ustanovljena leta 1906 na Kubi predvsem zaradi preganjanja galicijščine v Španiji. Njihovo poslanstvo

presega delovajne na področju jezika, saj so zelo aktivni tudi na področju kulture in galicijske identitete.

- Associação Galega da Língua (Galicijska jezikovna zveza – AGL), ustanovljena leta 1981, je organizacija, ki se zavzema za reintegracijo galicijščine v portugalščino. Prizadevajo si tudi za vključitev Galicije v zvezo držav, ki uporabljajo portugalščino. Sprva so bili člani le jezikoslovci, kasneje se je članstvo odprlo vsem. S standardom, ki so ga objavili leta 1983, so nasprotovali standardom, ki jih je skušala uveljaviti KGA. Večinoma so bila njihova prizadevanja s strani politikov v galicijskem pokrajinskem parlamentu spregledana.
- Academia Valenciana de la Llingua (Valencijanska jezikovna akademija AVL), ustanovljena 1998. Ustanovitelj Valencijanski parlament.
- Academia de la Llingua Asturiana (Akademija asturijskega jezika – ALA) – uradno telo Asturske pokrajinske vlade za promocijo in regulacijo asturščine.
- Euskaltzaindia (Skupina hraniteljev baskovščine – aka Kraljeva baskovska akademija - ETZ) – uradno normativno telo za baskovščino.
- Fundación del Español Urgente (Fundeu BBVA) – svetovalna služba za španščino, ustanovljena 2005, ki deluje v povezavi s RAE (z RAE se posvetujejo), a je od nje ločena. Ustanovitelj FUNDEU sta španska tiskovna agencija EFE in banka BBVA.

IV. A Real Academia Española oz. Kraljeva španska akademija

1. Pravna podlaga delovanja

Ustanovljena že leta 1713.

2. Umeščenost v hierarhijo državnih organov

Ni del državnih organov. Je pa uradno priznana tudi s strani kralja (razvidno že z imena) in ima posledično status uradne ustanove.

3. Pristojnosti/naloge/zadolžitve (obseg)

RAE izdaja uradne slovarje, zbira gradivo, sestavlja korpuse, izdaja preskriptivne odloke itd. Uradne slovarje španščine izdajajo skupaj z Zvezo španskih jezikovnih akademij. De facto je osrednje preskriptivno telo za standardno španščino/kastilščino.

RAE je sestavljena iz 46 rednih članov (trenutno je v RAE samo 42 članov, saj so 4 mesta prosta – niso jih še zapolnili), ki imajo dosmrtno mandate (Los Inmortales). Nove člane izvolijo člani akademije izmed uglednih znanstvenikov in umetnikov. Zdi se, da večina članov prihaja izmed priznanih pisateljev, pesnikov, esejistov, prevajalcev in filologov, naravoslovnih znanstvenikov pa je le peščica (dva ali trije). Poleg rednih imajo tudi pridružene člane treh kategorij (španske, tuje iz Latinske Amerike, tuje od drugod).

Organizirani so tako, da na plenarnih zasedanjih, ki se načeloma odvijajo redno vsak teden, razpravljajo oz potrjujejo konkretne predloge, ki jih pripravljajo odbori, zadolženi za neko tematiko. Trenutno ima RAE 14 odborov: Odbor za skupna srečanja in slovar, Inštitut za leksikografijo, Zgodovinski slovar španskega jezika, Odbor za založništvo, Usklajevanje izdaj Akademije, Usklajevanje jezikoslovne terminologije, Odbor za Muzej Lopa de Vege, Odbor za tretjo stoletnico RAE, Odbor za družbene vede, Odbor za Znanstveni in tehnični slovar, Odbor za humanistične vede, Odbor za kulturo I in Odbor za kulturo II.

RAE organizira (v povezavi z Univerzo iz Leona) magistrski študij španske leksikografije, namenjen vsem špansko govorečim (tako Špancem kot Latinoameričanom), ki jih zanima leksikografija kot poklic.

Redno izdajajo uradni slovar standardne španščine 'Diccionario de la lengua española' (1. izdaja: 1780, 22. izdaja: 2001, 23. izdaja je bila načrtovana za 2013, da bi z njo proslavili 300 letnico Akademije), uradni pravopis standardne španščine 'Ortografía de la lengua española' (1. izdaja: 1741, zadnja izdaja: 2010), ter Novo slovnico španskega jezika 'Nueva gramática de la lengua española' (1. izdaja: 1771, zadnja izdaja: 2009). Označbo 'Nova' je dejansko dobila šele zadnja izdaja, ki prva pokriva celoten špansko govoreči svet in ki je nadomestila staro Slovnico španskega jezika 'Gramática de la lengua española' (1931) ter Osnutek nove španske slovnice 'Esbozo de una Nueva gramática de la lengua española' (1973). Poleg teh osrednjih velikih izdaj so izdali tudi dve skrajšani izdaji slovarja (Diccionario esencial de la lengua española) ter Šolski slovar (Diccionario del estudiante), slovnico pa so ob zadnji izdaji pripravili v treh verzijah – 'Edición completa' na 3800 straneh v treh knjigah, 'Manual de la Nueva gramática' na 750 straneh ter 'Gramática básica' na 250 straneh, ki je skoraj žepna knjiga, namenjena tudi šolski rabi.

RAE se ukvarja tudi z jezikovnim svetovanjem. Vprašanja sprejemajo preko internetne strani, od leta 2012 tudi preko Twitterja. Na spletnih straneh objavljajo najpogostejša vprašanja z odgovori. Pri svetovanju z nasveti z nasveti pomaga tudi drugemu velikemu svetovalcu, Fundeu.

3.1. Ali imajo med svojimi nalogami upravljanje (zbiranje, razvoj, distribucijo, hranjenje) jezikovnih virov in jezikovnih tehnologij?

Da. Sestavili so več korpusov. Referenčni korpus za španščino, Korpus sodobne španščine (govorjeni in pisni korpus), Korpus stare španščine, Korpus vseh španskih slovarjev ter korpus lističev, s pomočjo katerih so nekoč sestavljali slovarje. Vsi korpusi so javno dostopni na spletu.

Za španščino seveda obstaja cel kup raznoraznih korpusov, ki so stacionirani tudi izven španije (en tak je recimo <http://www.corpusdelespanol.org>, ki ga vzdržuje Mark Davies na Brigham Young University v ZDA). Eden večjih korpusov se zdi korpus Hemero (<http://www.hemero.es>), ki ga je sestavila založba/privatno podjetje Molino de ideas. Ni razvidno, da bi podjetje za izdelavo korpusa dobivalo državna sredstva, saj so v prvi vrsti založba za učno gradivo za španščino oz. za izdelavo drugih na jezikovnih tehnologijah temelječih proizvodov.

3.2 Ali imajo med svojimi nalogami standardizacijo in kodifikacijo/normiranje ... (uradnega) jezika oz. jezikov.

Ja. To je njihova osrednja naloga. So precej preskriptivni. Ena njihovih nalog je opisana z besedami, da skrbijo, da spremembe, ki se dogajajo v španščini, ne bi kvarno vplivale na enotnost španskega jezika v celotnem španskogovorečem svetu.

3.3 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo deležnikov jezikovne politike?

Ja. Ker so osrednja inštitucija za jezikovno politiko, imajo tudi vlogo koordinatorja, oz. se zdi, da vse, kar zadeva jezikovno politiko, dobi uradno veljavnost šele, ko to potrdi RAE.

3.4 Ali imajo med svojimi nalogami koordinacijo lektoratov španščine v tujini?

Ne, to spada pod Instituto Cervantes.

3.5 Ali imajo med svojimi nalogami izvajanje ali koordiniranje izpitov za španščino kot drugi jezik za državljanstvo/rezidentstvo oz. za imigrante nasploh?

Ne. Za španščino se ta sistem imenuje DELE (Diploma Español como Lengua Extranjera), ki ga je razvil in ga tudi nadzira Instituto Cervantes (<http://www.dele.org/?page=faq>). Za španščino seveda ponovno obstaja več takšnih sistemov, eden takih je ameriški National Spanish Examination (<http://www.nationalspanishexam.org/>).

3.6 Koliko se njihove pristojnosti širijo tudi na druga jezikovna področja

Zdi se, da imajo velik vpliv v okviru jezikovne politike.

4. Ureditev

Sama Akademija oz. redni člani akademije so seveda bolj nadzorni organ. Dejansko delo s slovarji, korpusi, slovnico in pravopisom opravlja Študijski center Akademije. Slovar je v domeni inštituta za leksikografijo (Instituto de Lexicografía), ki je sicer opisan kot eno izmed stalnih teles/odborov akademije. Njihova stran glede ureditve ne navaja nič, le seznam akademikov, ki so odgovorni za ta inštitut. V okvir Akademije oziroma študijskega centra akademije spada tudi Instituto Rafael Lapesa, ki je bil očitno ustanovljen z namenom izdelave novega historičnega slovarja španskega jezika. Podobno tudi jezikovnega svetovanja ne izvaja direktno Akademija oz. redni člani Akademije temveč njen oddelek *Español al día* (Španščina dnevno).

5. Velikost

Z RAE je povezano več kot 40 ljudi, zaposlenih imajo več kot 20 stalnih sodelavcev. Natačnih številk nismo uspeli pridobiti.

6. Financiranje

Večinoma se financirajo direktno iz državnih virov. Pomemben del financiranja prispevajo sponzorji.

Asturščina

Osnovni viri:

http://en.wikipedia.org/wiki/Academy_of_the_Asturian_Language

http://en.wikipedia.org/wiki/European_Charter_for_Regional_or_Minority_Languages

- Pravna ureditev jezika znotraj pokrajine

Pokrajinski zakon v Asturiji o rabi in promociji asturščine (zakon 1/93, z dne 23. 3. 1993) določa, da bo asturščina deležna zaščite, da bo njena raba širjena tako na področju izobraževanja kot v medijih ter da to ne pomeni, da zakon podpira nespoštovanje oz. zavračanje lokalnih različic/narečij asturščine. Asturščina ima znotraj Španije in Asturije še

vedno neenak status glede na španščino/kastilščino, je pa njen obstoj priznala tudi Evropska konvencija o regionalnih in manjšinskih jezikih.

- **Uradna telesa, njihove pristojnosti, njihovo delovanje, financiranje, velikost**

Academia de la Llingua Asturiana (ALA) oz. Akademija asturskega jezika je uradna inštitucija vlade pokrajine Asturije za promocijo in regulacijo asturščine. Njihova osrednja naloga je normiranje asturščine, pisanje slovarjev, promocija asturščine v šolstvu ter podeljevanje literarnih nagrad. Akademija ima 12 rednih članov, 19 tujih članov ter 15 častnih članov. Akademija je bila ustanovljena v 20. letih 20. stoletja z namenom izdaje slovarja, slovnice ter izdajanja revije v asturščini, vendar je zares začela delovati šele leta 1980, ko je asturska pokrajinska vlada odobrila ustanovitev akademije. Že takoj leta 1981 je akademija izdala prvi asturski pravopis (Normes Ortográfiques y Conxugación de Verbos), izdaja slovnice je sledila leta 1998 (Gramática de la Llingua Asturiana), slovarja pa leta 2000 (Diccionariu de la Llingua Asturiana).

ALA izdaja tudi revijo s študijami o asturskem jeziku in asturski literaturi (Lletres Asturianas) ter sodeluje pri izdajanju knjig v asturščini – izdajajo otroške in mladinske knjige, faksimile starih asturski del, študije o stari asturski literaturi, jezikoslovne študije ter literarne študije.

Od leta 1982 organizira tudi enodnevni dogodek Dan asturskih črk/besede (Dia de les lletres asturianas).

- **Kdo normira jezik**

ALA

- **Kdo piše slovarje**

ALA

- **Kdo zbira jezikovno tehnološko infrastrukturo**

ALA

- **Kdo organizira tečaje jezika v tujini**

Nihče.

Baskovščina

Osnovni viri:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Euskaltzaindia>

<http://www.usefoundation.org/view/575>

<http://www.etxepareinstitutua.net/en/>

<http://www.ei.ehu.es/p289->

content/en/contenidos/informacion/euskara_inst_erdaretan/en_erdaret/etc.html

- **Pravna ureditev jezika znotraj pokrajine**

Južni, torej španski del Baskovske dežele je razdeljen na dve administrativni enoti. V Avtonomni baskovski pokrajini (ABP) imajo znotraj svoje regionalne vlade podministra za jezikovno politiko. V Navari pa imajo znotraj regionalnega ministrstva za izobraževanje sekcijo za Baskovščino. (V severnem delu Baskovske dežele (Euskal Herria), ki leži v Franciji, baskovščina ni uradni jezik, se je pa ravnokar odprl Javni urad za baskovščino (Euskararen Erakunde Publikoa), vednar ta nima nobenih pristojnosti oz. moči.)

V ABP so leta 1982 sprejeli Zakon o standardizaciji in rabi baskovščine. Zakon določa, da je znotraj ABP naravni jezik baskovščina, da pa sta tako baskovščina kot španščina (kastilščina) uradna jezika z enakimi pravicami. Zakon omenja tudi inštitucijo Euskaltzaindia (ETZ) kot ustanovo, s katero se bodo posvetovali v primeru sporov glede pravilnosti baskovske verzije imen krajev. Zakon omenja tudi telo, ki naj bi ga ustanovila baskovska pokrajinska vlada z namenom preučevanja, povezovanja in koordiniranja različnih inštitucij pri izvrševanju samega zakona.

- **Uradna telesa, njihove pristojnosti, njihovo delovanje, financiranje, velikost**
 - a. Podminister znotraj vlade ABP, ki je glavno uradno telo za jezikovno politiko.
 - b. ETZ: Akademija ima 24 polnopravnih članov in dodatne pridružene člane. Zasedajo najmanj enkrat na mesec. Akademijo poleg vodstva sestavljajo še oddelek za raziskave in oddelek za nadzor. Glavni namen ETZ je spremljanje baskovščine s posebnim ozirom na njen družbeni in jezikovni položaj. ETZ je najzaslužnejša za nastanek in širjenje baskovskega standardnega jezika (Euskara batua), kar so dosegli tudi s pomočjo izdajanja slovarja in slovnice. Poleg uradnih slovnice in slovarjev standardne baskovščine ETZ izdaja tudi različne sezname besed, uradne sezname standardiziranih toponimov v Baskiji in izven nje, narečne slovarje, Baskovski narečni atlas, terminološke slovarje, učno gradivo za baskovščino, baskovske stare tekste, izbor baskovske literature in nekaj strokovnih jezikoslovnih študij. ETZ financira pokrajinska vlada ABD.
 - c. Etxepare inštitut: njegov glavni namen je promocija baskovščine v tujini. Ima do deset zaposlenih, plačuje pa ga direktno baskovska pokrajinska vlada, ki ga je tudi ustanovila (Zakon o ustanovitvi in delovanju inštituta Etxepare iz leta 2007).
- **Kdo normira jezik**
ETZ
- **Kdo piše slovarje**
ETZ in Inštitut za baskovski jezik na Baskovski univerzi.
- **Kdo zbira jezikovno tehnološko infrastrukturo**
Korpus sodobne baskovščine je nastal na Baskovski univerzi v okviru njihovega Inštituta za baskovski jezik. Inštitut je sestavil več korpusov, spletno slovnico, avtomatski pregibalnik, znanstveno slovnico ter tudi nekaj slovarjev, tako dvojezičnih kot enojezičnih. Inštitut se sicer ukvarja primarno z znanstvenoraziskovalnim delom.
- **Kdo organizira tečaje jezika v tujini**
Etxepare inštitut

Galicijščina

Osnovni viri:

http://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Galician_Academy

http://en.wikipedia.org/wiki/Associa%C3%A7om_Galega_da_L%C3%ADngua

<http://en.wikipedia.org/wiki/Termigal>

<http://www.realacademiagalega.org/>

<http://ilg.usc.es/>

http://www.xunta.es/linguagalega/instituciones_da_lingua_galega

www.cirp.es

- **Pravna ureditev jezika znotraj pokrajine**

Galicijški pokrajinski parlament je leta 1983 sprejel zakon o jezikovni normalizaciji, ki določa, da sta galicijščina in španščina/kastilščina v Avtonomni pokrajini Galiciji obe uradna jezika. Zakon nadalje določa, da ima vsak pravico uporabljati kateregakoli od teh dveh jezikov. Posebna pozornost je seveda namenjena izobraževanju, medijem in javni upravi. S kasnejšimi dodatki k zakonu so dodatno določili tudi, da so uradna imena krajev v Galiciji v galicijščini, da se uradne objave javne uprave izvajajo v galicijščini in da je znanje galicijščine danes pogoj za pridobitev javne službe. Kasneje so se sprejemali tudi dodatni zakoni, ki predvidevajo rabo galicijščine, recimo zakon o varovanju potrošnika, zakon o označevanju izdelkov itd.

- **Uradna telesa, njihove pristojnosti, njihovo delovanje, financiranje, velikost**

- a. Generalni sekretariat za jezikovno politiko (Secretaría Xeral de Política Lingüística - SXPL) je telo vlade avtonomne pokrajine Galicije (deluje znotraj pokrajinskega Ministrstva za kulturo, šolstvo in univerze). SXPL je pripravil Generalni načrt za galicijski jezik, ki ga je leta 2004 sprejel galicijski pokrajinski parlament.

Naloga SXPL je predvsem promocija oz. spodbujanje rabe galicijščine in skrb za spoštovanje zakonskih določil ter akcijskega načrta za galicijščino. SXPL nudi pravno pomoč vezano na jezikovna vprašanja oz. jezikovne pravice, ki naj bi jih pokrajinska zakonodaja omogočala.

SXPL izvaja tudi jezikovno svetovanje, pri čemer se odvisno od narave vprašanja za pomoč obrnejo ali na RAG, ILG ali Termigal. Opravljajo tudi lektoriranje in prevajanje kratkih besedil iz španščine v galicijščino.

- b. Real Academia Galega (RAG) je osrednja normativna inštitucija za galicijščino. To je postal leta 1983, ko so sprejeli zakon, ki določa galicijščino kot enega od uradnih jezikov Galicije. Glavne naloge RAG so ravno sestavljanje oz. določanje galicijskega pravopisa ter sestava slovarja galicijščine. Med njihove naloge spada tudi obnova galicijskih lastnih imen ter splošna skrb za ohranitev galicijščine.
- c. Instituto da Lingua Galega (ILG) je raziskovalni inštitut v okviru Univerze v Santiagu de Composteli. Ustanovljen leta 1971 je prispeval pri formiranju jezikovnega standarda preko številnih jezikoslovnih raziskav. V zadnjem času je imel odločilen prispevek tudi pri nastajanju slovarja in pravopisnih pravil. ILG je ustvaril korpus, ki se ga uporablja pri sestavljanju slovarja. Z ILG je povezanih 22 raziskovalcev, 14 podoktorskih sodelavcev, 9 doktorskih študentov in 5 podpornih sodelavcev. Z inštitutom sodeluje tudi 20 zunanjih sodelavcev. Seveda vsi tej sodelavci niso stoddotno zaposleni na inštitutu. Stalnih sodelavcev je le 20, a tudi ti so na inštitutu raziskovalno zaposleni le delno, saj so obenem tudi profesorji na Univerzi v Santiagu de Composteli. Večina drugih sodeluje le preko dela na projektih, ki potekajo v okviru ILC-ja. Inštitut se sicer ukvarja tudi z dialektologijo, sociolingvistiko, toponomastiko, zgodovinskim jezikoslovjem, leksikografijo ter tudi z organiziranjem poletnega tečaja galicijščine. Njihov proračun znaša dobrih 300.000 evrov, od tega dobri dve tretjini dobijo v obliki direktnega stalnega financiranja s strani različnih ustanov (SXPL, RAG, Galicijski svet za kulturo itd.), slabo tretjino sredstev pa pridobijo na raznih

pokrajinskih, državnih in evropskih razpisih za različne (ne samo raziskovalne) projekte.

- d. Termigal sta leta 1997 soustanovili RAG in SXPL z namenom razvijanja terminologije v galicijščini. Termigal izdaja terminološke slovarje za galicijščino ter ponuja jezikovne nasvete v zvezi s terminologijo. Termigal deluje v okviru humanističnega raziskovalnega inštituta Ramón Piñeiro (Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades). Kakor se da razbrati, Termigal financira SXPL.

- **Kdo normira jezik**

Načeloma je to naloga Real Academie Galege, vendar so v zadnji izdaji pravopisnih pravil kot avtorji oz. izdajatelji podpisane tri ustanove, poleg RAG še ILG, kot izdajatelj pa tudi SXPL (<http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/normasrag.pdf>). Jezik dejansko normira tudi Termigal, saj je njegov osnovni cilj razvoj galicijske terminologije in izdaja terminoloških slovarjev galicijščine.

- **Kdo piše slovarje**

RAG je pristojen za sestavo slovarjev, dejansko slovarsko delo opravlja ILG, Termigal pa sestavlja predvsem terminološke slovarje.

- **Kdo zbira jezikovno tehnološko infrastrukturo**

Za korpus se zdi, da ga imajo samo na ILG.

- **Kdo organizira tečaje jezika v tujini**

Generalni sekretariat za jezikovno politiko (http://www.xunta.es/linguagalega/cursos_de_galego_no_exterior).

Katalonščina (in valencijanščina)

Osnovni viri:

http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/InformePL/Arxius/IPL2010_EN.pdf

<http://sf.espais.iec.cat/files/2012/04/triptic-centenari-filologica-english.pdf>

http://en.wikipedia.org/wiki/Acad%C3%A8mia_Valenciana_de_la_Llengua

http://en.wikipedia.org/wiki/Institut_Ramon_Llull

http://en.wikipedia.org/wiki/Fundaci%C3%B3_Ramon_Llull

http://en.wikipedia.org/wiki/Institut_d'Estudis_Catalans

- **Pravna ureditev jezika znotraj pokrajine**

Leta 1983 je katalonski parlament sprejel zakon o standardizaciji jezika, ki določa, podobno kot drugi pokrajinski jezikovni zakoni, da je katalonščina uradni jezik (poleg kastilščine), da ga ima vsak pravico uporabljati tako v zasebni kot javni komunikaciji, da so dokumenti v katalonščini enakovredni dokumentom v kastilščini itd. Zakon naj bi zagotavljal, da sta kastilščina in katalonščina enakovredni in da ob koncu šolanja učenci in dijaki obvladajo oba jezika. Zakon naj bi nadalje skušal tudi pomagati katalonščini najti mesto na univerzi. Ni očitno, da je v zakonu omenjeno, kdo naj bi jezik reguliral.

- **Uradna telesa, njihove pristojnosti, njihovo delovanje, financiranje, velikost**

- a. Institut d'Estudis Catalans (Inštitut katalonskih študij - IEC) je bil ustanovljen že leta 1907, a je bil za časa Frankovega režima nedelujoč. Ponovno se je vzpostavil leta 1991, ko je katalonski parlament sprejel zakon o standardizaciji jezika. IEC na nek način deluje kot Akademija, saj je bil že leta 1922 sprejet v Mednarodno zvezo akademij (Union Académique Internationale). IEC oz. natančneje njegova filološka sekcija (IEC ima pet sekcij, poleg filološke še zgodovinsko-arheološko, biološko, znanstveno-tehnološko in filozofsko-družboslovno) je sprejela prve pravopisne reforme že leta 1913. Prvi pravopisni slovar je izšel leta 1917 ter od takrat doživel kar nekaj ponatisov. Osrednji referenčni slovar je leta 1932 sestavil Pompeu Fabra, izdal pa ga je IEC. Naslednji pomemben normativni slovar je izšel leta 1995.

Naloge filološke sekcije, ki v Kataloniji nadomešča jezikovno akademijo (<http://sf.espais.iec.cat/>), so znanstveni študij jezika, vzpostavitev jezikovnih pravil in spremljanje procesa izvajanja teh predpisov. Filološka sekcija je razdeljena na šest komisij: Komisija za leksikografijo, Imenska komisija, Komisija za slovnico, Komisija za katalonski standard, Komisija za transkripcijo in transliteracijo lastnih imen ter Komisija za publikacije. V okvir delovanja sekcije spadajo tudi Urad za leksikografijo, Urad za imenoslovje, Urad za slovnico in Urad za jezikovno presojo.

Filološka sekcija IEC svojo osrednjost izkazuje tudi kot krovna organizacija, ki združuje in do neke mere nadzira delo sicer neodvisnih jezikoslovnih združenj.

- b. Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) določa uradni valencijanski jezik, vendar obenem priznava, da je valencijanščina le različica katalonščine. Tudi AVL je nastala na podlagi pokrajinskega zakona.
- c. Insitut Ramon Llull (IRL): Osrednji namen inštituta je promocija katalonščine izven območij, kjer se govori katalonščina in njene različice (se pravi Katalonija, Valencija in Balearski otoki). IRL pomaga pri odpiranju lektoratov izven območij, kjer se katalonščina govori, izvaja izpite katalonščine za tiste, ki se katalonščine učijo, promovira katalonsko literaturo tudi s pomočjo prevodov iz katalonščine v druge jezike ter nudi splošno pomoč katalonskim umetnikom, kulturnim delavcem, znanstvenikom ter raziskovalcem. Financira se direktno iz proračuna pokrajinskih vlad Katalonije, Valencije in Balearskih otokov.
- d. Fundació Ramon Llull (Ustanova Ramona Llulla – FRL) je mednarodna organizacija, katere cilj je mednarodna promocija katalonščine. Sedež FRL je v Andorri (uradni jezik Andorre je katalonščina), njen član pa je tudi IRL.

- **Kdo normira jezik**

IEC in AVL.

- **Kdo piše slovarje**

Prvi slovar napisal Pompeu Fabra leta 1932. Ta slovar je IEC sprejel kot uraden inštitutski slovar. Od takrat je pisanje slovarjev v pristojnosti IEC-ja. Tudi AVL izdaja slovarje valencijanščine, vendar, kot že rečeno, pri tem sprejema načelno stališče, da je valencijanščina le različica katalonščine. Skupaj z IEC sestavljajo slovar katalonščine, valencijanščine in balearščine, ki sicer domuje na IEC (<http://devb.iecat.net/>).

- **Kdo zbira jezikovno tehnološko infrastrukturo**

IEC izdeluje oz. skrbi za (nacionalni) korpus za katalonščino.

- **Kdo organizira tečaje jezika v tujini**

Institut Ramon Llull.

OPISE DODATNIH DRŽAV PRIPRAVLJENI NA PODLAGI SPLETNE ANKETE

Finska

Ali v vaši državi obstaja Zakon o jeziku?

Da, obstaja zakon, ki določa rabo uradnega jezika.

V ustavi je določeno, kateri jezik je oz. kateri jeziki so uradni (in kateri jeziki so uradno priznani kot manjšinski jeziki).

Poseben zakon je tudi Zakon o jeziku Samijev (laponščini).

Ali v vaši državi obstaja uradno (vladno) telo/ustanova, ki velja za osrednje regulativno telo za vsa vprašanja vezana na jezik?

Da, imamo več kot eno takšno telo.

Če tako telo obstaja, prosim navedite, kako se imenuje. Če jih je več, prosim navedite vsa uradna telesa.

Inštitut za jezike na Finskem

Odbor za jezikovne zadeve (Ministrstvo za pravosodje)

Če jih je več, prosim navedite, katero od njih je najpomembnejše in za katero boste spodaj navajali informacije.

Inštitut za jezike na Finskem

Kakšna je pravna podlaga delovanja tega telesa?

Poseben zakon regulira vlogo in delovanje tega telesa.

Kje se nahaja to telo znotraj hierarhije državnih organov?

Je neodvisno telo, katerega direktorja določa neka akademska avtoriteta (npr. Akademija znanosti in umetnosti).

Kaj so naloge tega telesa?

Koordinirajo delovanje različnih akterjev jezikovne politike.

Določajo obliko standardnega jezika.

Izdajajo uradno/referenčno slovnico X jezika.

Izdajajo uraden/referenčni slovar X jezika.

Izdajajo uraden pravopisni priročnik.

Izdajajo dvojezične slovarje, terminološke slovarje itd.

Sestavljajo in vzdržujejo nacionalni jezikovni korpus.

Delujejo kot svetovalci vladnim službam za vprašanja vezana na jezik.

Organizirajo jezikovno osveščevalne prireditve.

Javnosti nudijo nasvete in odgovore na njihova praktična vprašanja o rabi jezika (jezikovno svetovanje).

Kdo je zadolžen za nacionalni jezikovni korpus v vaši državi?

Zgoraj omenjeno regulativno telo.

Zasebno podjetje za jezikovne tehnologije.

Kdo določa normo standardnega jezika?

Zgoraj omenjeno edino uradno regulativno telo.

Kdo organizira jezikovne tečaje v tujini, recimo tečaje vašega jezika na univerzah v tujini?

CIMO (Urad za mednarodno mobilnost) - <http://www.cimo.fi/>

Približno kako veliko je to telo? Koliko oseb sodeluje s tem telesom (vključujoč redno zaposlene, delno zaposlene, začasne člane sveta/odbora itd.)

41+

Približno koliko oseb ima na tem telesu polno zaposlitev (vključujoč administrativno osebje)?

Približno 80.

Kdo financira delovanje tega telesa?

Večina sredstev predstavlja direktno financiranje s strani države.

Povezava na domačo stran tega telesa:

www.kotus.fi

Hrvaška

Ali v vaši državi obstaja Zakon o jeziku?

Več jezikov omenja jezik in specifične vidike rabe jezika, vendar to ni osrednja tema teh zakonov.

Zakon o rabi uradnega jezika je v pripravi.

Ali v vaši državi obstaja uradno (vladno) telo/ustanova, ki velja za osrednje regulativno telo za vsa vprašanja vezana na jezik?

Da

Če tako telo obstaja, prosim navedite, kako se imenuje. Če jih je več, prosim navedite vsa uradna telesa.

Inštitut za hrvaški jezik in jezikoslovje

Če jih je več, prosim navedite, katero od njih je najpomembnejše in za katero boste spodaj navajali informacije.

Inštitut za hrvaški jezik in jezikoslovje

Kakšna je pravna podlaga delovanja tega telesa?

Ta ustanova ni omenjena v zakonodaji, vendar pa mu družba vseeno priznava avtoriteto.

Kje se nahaja to telo znotraj hierarhije državnih organov?

Je neodvisno telo, katerega direktorja imenuje vladno telo oz. predstavnik.

Kaj so naloge tega telesa?

Določajo obliko standardnega jezika.

Izdajajo uraden pravopisni priročnik.

Izdajajo dvojezične slovarje, terminološke slovarje itd.

Sestavljajo in vzdržujejo nacionalni jezikovni korpus.

Delujejo kot svetovalci vladnim službam za vprašanja vezana na jezik.

Organizirajo jezikovno osveščevalne prireditve.

Javnosti nudijo nasvete in odgovore na njihova praktična vprašanja o rabi jezika (jezikovno svetovanje).

Kdo je zadolžen za nacionalni jezikovni korpus v vaši državi?

Zgoraj omenjeno uradno regulativno telo.

Obstajajo tudi drugi jezikovni korpusi.

Kdo določa normo standardnega jezika?

Zgoraj omenjeno edino uradno regulativno telo.

Kdo organizira jezikovne tečaje v tujini, recimo tečaje vašega jezika na univerzah v tujini?

Neka druga ustanova, ki ni povezana s katerokoli univerzo.

Neko telo, ki ga je ustanovilo ministrstvo in ga sestavljajo univerzitetni učitelji.

Približno kako veliko je to telo? Koliko oseb sodeluje s tem telesom (vključujoč redno zaposlene, delno zaposlene,časne člane sveta/odbora itd.)

41+

Približno koliko oseb ima na tem telesu polno zaposlitev (vključujoč administrativno osebje)?

20+

Kdo financira delovanje tega telesa?

Večina sredstev predstavlja direktno financiranje s strani države.

Povezava na domačo stran tega telesa:

www.ihjj.hr

Italija

Ali v vaši državi obstaja Zakon o jeziku?

Obstaja zakon, ki določa rabo in status manjšinskih jezikov.

Ali v vaši državi obstaja uradno (vladno) telo/ustanova, ki velja za osrednje regulativno telo za vsa vprašanja vezana na jezik?

Ne, takega telesa ni.

Če tako telo obstaja, prosim navedite, kako se imenuje. Če jih je več, prosim navedite vsa uradna telesa.

Accademia della Crusca

Inštitut Opera del Vocabolario Italiano, CNR

Če jih je več, prosim navedite, katero od njih je najpomembnejše in za katero boste spodaj navajali informacije.

/

Kakšna je pravna podlaga delovanja tega telesa?

/

Kje se nahaja to telo znotraj hierarhije državnih organov?

/

Kaj so naloge tega telesa?

/

Kdo je zadolžen za nacionalni jezikovni korpus v vaši državi?

Konzorcij dveh univerz, raziskovalnega inštituta in Akademije (<http://www.corpusitaliano.it/it/contents/partners.html>). Obstajajo tudi drugi korpusi (npr. na Univerzi v Bologni – http://corpora.dslo.unibo.it/coris_eng.html, pri inštitutu Opera del Vocabolario Italiano, CNR – <http://www.ovi.cnr.it/index.php?page=banchedati>).

Kdo določa normo standardnega jezika?

/

Kdo organizira jezikovne tečaje v tujini, recimo tečaje vašega jezika na univerzah v tujini?

Neka druga ustanova, ki je del univerze oz je povezana z neko univerzo.

Približno kako veliko je to telo? Koliko oseb sodeluje s tem telesom (vključujoč redno zaposlene, delno zaposlene, začasne člane sveta/odbora itd.)

/

Približno koliko oseb ima na tem telesu polno zaposlitev (vključujoč administrativno osebje)?

/

Kdo financira delovanje tega telesa?

/

Povezava na domačo stran tega telesa:

<http://www.accademiadellacrusca.it/>

<http://www.oivi.cnr.it/>

Nemčija

Ali v vaši državi obstaja Zakon o jeziku?

Več jezikov omenja jezik in specifične vidike rabe jezika, vendar to ni osrednja tema teh zakonov.

Obstaja zakon, ki določa rabo in status manjšinskih jezikov (tudi na regionalni ravni).

Ali v vaši državi obstaja uradno (vladno) telo/ustanova, ki velja za osrednje regulativno telo za vsa vprašanja vezana na jezik?

Ne, takega telesa/ustanove ni.

Vlada naroči posameznim inštitucijam, da regulirajo določene vidike jezika oz. njegove rabe (še zlasti pravopis, npr. Inštitut za nemški jezik iz Mannheima), vendar to ni redna naloga teh ustanov.

Če tako telo obstaja, prosim navedite, kako se imenuje. Če jih je več, prosim navedite vsa uradna telesa.

Inštitucije, ki so postavljene za določeno časovno obdobje, da regulirajo pravopis (to niso uradna vladna telesa):

- Institut für deutsche Sprache (Mannheim) [IDS] (Inštitut za nemški jezik)
- Gesellschaft für deutsche Sprache (Wiesbaden) [GfdS] (Društvo za nemški jezik)

Založba Duden oz. njihov slovar je izgubil svoj status uradnega določevalca norme (torej pravopisa).

Če jih je več, prosim navedite, katero od njih je najpomembnejše in za katero boste spodaj navajali informacije.

IDS iz Mannheima.

Kakšna je pravna podlaga delovanja tega telesa?

Zakon ne omenja nobene inštitucije. Vlada delno financira IDS in GfdS.

Kje se nahaja to telo znotraj hierarhije državnih organov?

Je neodvisno telo, katerega direktorja določa neka akademska avtoriteta.

Kaj so naloge tega telesa?

V glavnem raziskave (slovnica, leksikografija, korpusi)

Kdo je zadolžen za nacionalni jezikovni korpus v vaši državi?

Obstaja več korpusov za nemščino, ni pa uradnega nacionalnega korpusa:

- Samostojen nacionalni 'Inštitut za X jezik' = IDS - Deutsches Referenzkorpus: <http://www1.ids-mannheim.de/kl/projekte/korpora/>
- Ena od univerz (oddelek na eni od univerz) = Univerza v Leipzigu - Deutscher Wortschatz: <http://wortschatz.uni-leipzig.de/>
- Akademija znanosti in umetnosti (enota znotraj Akademije) = Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften: <http://www.dwds.de/ressourcen/korpora/>
- drugi

Kdo določa normo standardnega jezika?

V preteklosti je to bila privatna založba, ki je imela uradno licenco, da izdaja referenčni slovar.

Za pravopis je odgovoren nestalen mednarodni odbor (različne inštitucije iz Nemčije, Avstrije in Švice (nekoč tudi Vzhodne Nemčije)). Različne inštitucije (tipično jih financira država) so odgovorne za normiranje slovnice (npr. IDS in GfdS).

Kdo organizira jezikovne tečaje v tujini, recimo tečaje vašega jezika na univerzah v tujini?

Neka druga ustanova, ki ni povezana s katerokoli univerzo:

- Deutscher Akademischer Auslandsdienst (DAAD)
- Goethejev inštitut

Približno kako veliko je to telo? Koliko oseb sodeluje s tem telesom (vključujoč redno zaposlene, delno zaposlene, začasne člane sveta/odbora itd.)

/

Približno koliko oseb ima na tem telesu polno zaposlitev (vključujoč administrativno osebje)?

Ni ene same inštitucije. IDS je zelo velika inštitucija, vendar je njihovo osrednje poslanstvo raziskovalna dejavnost (tudi drugih jezikov), in ne toliko normiranje.

Kdo financira delovanje tega telesa?

Večina sredstev predstavlja direktno financiranje s strani države. IDS je član nemške zveze državnih inštitutov (Leibniz-Gemeinschaft), zaradi česar je inštitut financiran tako s strani zvezne vlade kot s strani dežele Baden-Württemberg.

Povezava na domačo stran tega telesa:

<http://www1.ids-mannheim.de/start/>

info: http://de.wikipedia.org/wiki/Institut_f%C3%BCr_Deutsche_Sprache

Norveška

Ali v vaši državi obstaja Zakon o jeziku?

Več jezikov omenja jezik in specifične vidike rabe jezika, vendar to ni osrednja tema teh zakonov.

V ustavi je določeno, kateri jezik je oz. kateri jeziki so uradni (in kateri jeziki so uradno priznani kot manjšinski jeziki).

Ali v vaši državi obstaja uradno (vladno) telo/ustanova, ki velja za osrednje regulativno telo za vsa vprašanja vezana na jezik?

Obstaja posvetovalno telo.

Če tako telo obstaja, prosim navedite, kako se imenuje. Če jih je več, prosim navedite vsa uradna telesa.

Språkråd – Norveški jezikovni urad

Če jih je več, prosim navedite, katero od njih je najpomembnejše in za katero boste spodaj navajali informacije.

Kakšna je pravna podlaga delovanja tega telesa?

Ta ustanova ni omenjena v zakonodaji, vendar pa mu družba vseeno priznava avtoriteto.

Kje se nahaja to telo znotraj hierarhije državnih organov?

Je del ministrstva (npr. za kulturo, izobraževanje ...).

Kaj so naloge tega telesa?

Določajo obliko standardnega jezika.

Izdajajo uraden pravopisni priročnik.

Delujejo kot svetovalci vladnim službam za vprašanja vezana na jezik.

Organizirajo jezikovno osveščevalne prireditve.

Javnosti nudijo nasvete in odgovore na njihova praktična vprašanja o rabi jezika (jezikovno svetovanje).

Kdo je zadolžen za nacionalni jezikovni korpus v vaši državi?

Narodna knjižnica - <http://www.nb.no/English/Collection-and-Services/Spraakbanken>

Kdo določa normo standardnega jezika?

Zgoraj omenjeno edino uradno regulativno telo.

Kdo organizira jezikovne tečaje v tujini, recimo tečaje vašega jezika na univerzah v tujini?

Ni take ustanove (jezikovni tečaji v tujini so organizirani le s strani privatnih jezikovnih šol).

Približno kako veliko je to telo? Koliko oseb sodeluje s tem telesom (vključujoč redno zaposlene, delno zaposlene,časne člane sveta/odbora itd.)

41+

Približno koliko oseb ima na tem telesu polno zaposlitev (vključujoč administrativno osebje)?

20+

Kdo financira delovanje tega telesa?

Večina sredstev predstavlja direktno financiranje s strani države.

Povezava na domačo stran tega telesa:

<http://www.sprakrad.no/>

Portugalska

Ali v vaši državi obstaja Zakon o jeziku?

Več jezikov omenja jezik in specifične vidike rabe jezika, vendar to ni osrednja tema teh zakonov.

Obstaja zakon, ki določa rabo in status manjšinskih jezikov.

V ustavi je določeno, kateri jezik je oz. kateri jeziki so uradni (in kateri jeziki so uradno priznani kot manjšinski jeziki).

Ali v vaši državi obstaja uradno (vladno) telo/ustanova, ki velja za osrednje regulativno telo za vsa vprašanja vezana na jezik?

Da, imamo več kot eno takšno telo.

Če tako telo obstaja, prosim navedite, kako se imenuje. Če jih je več, prosim navedite vsa uradna telesa.

Camõesev inštitut (Instituto Camões)

Lizbonska akademija znanosti (Academia das Ciências de Lisboa)

Če jih je več, prosim navedite, katero od njih je najpomembnejše in za katero boste spodaj navajali informacije.

Instituto Camões

Kakšna je pravna podlaga delovanja tega telesa?

Poseben zakon regulira vlogo in delovanje tega telesa.

Kje se nahaja to telo znotraj hierarhije državnih organov?

Je del ministrstva (npr. za kulturo, izobraževanje ...).

Kaj so naloge tega telesa?

Koordinirajo delovanje različnih akterjev jezikovne politike.

Izdajajo učbenike in druge pedagoške pripomočke za učenje tega jezika kot tujega jezika.

Zadolženi so za razvoj drugih jezikovno-tehnoloških produktov (poleg korpusa).

Delujejo kot svetovalci vladnim službam za vprašanja vezana na jezik.

Koordinirajo učenje X jezika kot drugega jezika.

Kdo je zadolžen za nacionalni jezikovni korpus v vaši državi?

Ni uradnega nacionalnega korpusa.

Kdo določa normo standardnega jezika?

Privatna založba, katere slovarji v javnosti uživajo status referenčnih slovarjev.

Kdo organizira jezikovne tečaje v tujini, recimo tečaje vašega jezika na univerzah v tujini?

Zgoraj omenjeno regulativno telo.

Neka druga ustanova, ki je del univerze oz je povezana z neko univerzo.

Približno kako veliko je to telo? Koliko oseb sodeluje s tem telesom (vključujoč redno zaposlene, delno zaposlene, začasne člane sveta/odbora itd.)

41+

Približno koliko oseb ima na tem telesu polno zaposlitev (vključujoč administrativno osebje)?

20+

Kdo financira delovanje tega telesa?

Večina sredstev predstavlja direktno financiranje s strani države.

Povezava na domačo stran tega telesa:

www.instituto-camoes.pt

Viri in literatura

Ob spletnih virih so opisni nazivi vira po potrebi navedeni v skrajšani obliki. Kadar to ni razvidno iz naziva vira, je nazivu v oklepaju dodana država, za katero je vir relevanten.

- Accademia della Crusca (Italija) – <http://www.accademiadellacrusca.it/>
Akademija asturijskega jezika, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Academy_of_the_Asturian_Language
Athena Research and Innovation Center in Information, Communication and Knowledge Technologies (Grčija) – <http://www.athena-innovation.gr/en.html>
Avtrijski center jezikovnih znanj (ÖSKZ) – <http://www.oesz.at>
Avstrijski jezikovni urad (ÖSKO) – <http://www.oesko.org/>
Basic Law of the Standardization of the Use of Basque, U.S. English Foundation Research – <http://www.usefoundation.org/view/575>
Bescherelle (založba) – <http://www.bescherelle.com/>
Center za grščino – <http://www.greeklanguage.gr/>
Center za jezikovne tehnologije (Danska) – <http://cst.ku.dk/english/>
Center za raziskave v humanistiki Ramón Piñeiro (Galicija) – <http://www.cirp.es/>
Cervantesov inštitut – <http://www.cervantes.es/default.htm>
Cervantesov inštitut, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Instituto_Cervantes
CIMO (urad za mednarodno mobilnost; Finska) – <http://www.cimo.fi/>
Classiques Garnier (založba) – <http://www.classiques-garnier.com/>
Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe – 14. Izdaja, 2013. Španija, poglavje 5.1.9 Jezikovni zakoni. Svet Evrope – <http://www.culturalpolicies.net/web/spain.php?aid=519>
Češki centri – http://en.wikipedia.org/wiki/Czech_Centres
Češki narodni korpus pri Filozofski fakulteti Karlove univerze – <http://ucnk.ff.cuni.cz/>
Danski urad za jezik – <http://www.dsn.dk/>
Danski urad za jezik, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Dansk_Sprogn%C3%A6vn
Danski zakonodajni portal – <https://www.retsinformation.dk/>
Digitalna knjižnica nizozemske in flamske literature – www.dbnl.org
Diploma španščine kot tujega jezika, DELE – <http://www.dele.org/>
Društvo ljubiteljev poljščine – <http://www.tmjp.pl/>
Društvo za danski jezik in literaturo – <http://dsl.dk/>
Društvo za kulturo jezika (Poljska) – <http://www.tkj.uw.edu.pl/>
Državna komisija za preverjanje znanja poljščine kot tujega jezika – <http://www.certyfikatpolski.pl/>
Državni izpit za španščino (Združene države Amerike) – <http://www.nationalspanishexam.org/>
Državni izpitni center (Litva) – <http://www.egzaminai.lt/naujienos/>
Državni izpitni center (Slovenija) – <http://www.ric.si/>
Državni jezikovni inšpektorat (Litva) – <http://vki.lrs.lt>
Državni kulturni inštituti Evropske unije – <http://www.eunic-online.eu/>
Državni odbor za jezik (Latvija) <http://www.vvk.lv/> , http://www.president.lv/pk/content/?cat_id=8&lng=en
Državni urad za jezik (Latvija) – <http://www.vvc.gov.lv/>
Državni odbor za litvanščino, Wikipedija – http://en.wikipedia.org/wiki/Commission_of_the_Lithuanian_Language

Državni odbor za litvanščino – <http://www.vlkk.lt/>
EFNIL, European Federation of National Institutions for Language – gl. Evropska zveza državnih jezikovnih ustanov
Ethnologue: Languages of the World. SIL International. – <http://www.ethnologue.com/>
Etxeparejev inštitut – <http://www.etxepareinstitutua.net/en/>
Evropska listina za jezike regij in manjšin –
http://www.coe.int/t/dg4/education/minlang/textcharter/Charter/Charter_sl.pdf
Evropska listina za jezike regij in manjšin, Wikipedia –
http://en.wikipedia.org/wiki/European_Charter_for_Regional_or_Minority_Languages
Evropska zveza državnih jezikovnih ustanov (European Federation of National Institutions for Language) – <http://www.efnil.org/>
Evropska zveza za preverjanje in ocenjevanje jezikovnega znanja (European Association for Language Testing and Assessment), komentiran seznam evropskih jezikovnoizpitnih centrov po posameznih evropskih državah –
<http://www.ealta.eu.org/links-organisations.php>
Evropski center za moderne jezike – <http://www.ecml.at/>
Evropski jezikovni svet – <http://www.celelc.org/>
Feijoo García, Jorge. 2006. Termigal (Servizo de terminoloxía galega). *PUNTOYCOMA* 97 – marec/april 2006 –
http://ec.europa.eu/translation/bulletins/puntoycoma/97/pyc980_es.htm
Filološka sekcija Inštituta za katalonske študije – <http://sf.espais.iec.cat/> (priložnostna brošura ob stoletnici filološke sekcije inštituta –
<http://sf.espais.iec.cat/files/2012/04/triptic-centenari-filologica-english.pdf>)
Filozofska fakulteta Karlove univerze – <http://ucnk.ff.cuni.cz/english/>
Francoska akademija – <http://www.academie-francaise.fr/>
Francoska terminologija – <http://www.culture.fr/franceterme>
Francoska zveza – <http://www.alliancefr.org/>
Francoski inštitut – <http://www.institutfrançais.com/>
Fundacija Ramon Llull (katalonščina), Wikipedia –
http://en.wikipedia.org/wiki/Fundaci%C3%B3_Ramon_Llull
Fundéu BBVA – <http://www.fundeu.es/>
Fundéu BBVA, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Fund%C3%A9u_BBVA
Galicijska jezikovna zveza, Wikipedia –
http://en.wikipedia.org/wiki/Associa%C3%A7om_Galega_da_L%C3%ADngua
Generalni odbor za francoščino in jezike Francije – <http://www.dglf.culture.gouv.fr/>
Generalni urad za jezikovno politiko (Galicija), SXPL –
http://www.xunta.es/linguagalega/instituciones_da_lingua_galega
Goethejev inštitut – <http://www.goethe.de/>
Goethejev inštitut, Wikipedia – <http://en.wikipedia.org/wiki/Goethe-Institut>
Informacijski portal za migracije (Litva) – <http://www.infomigracija.lt/en/>
Inštitut Adama Mickiewicza – <http://www.iam.pl/en>
Inštitut za češki jezik – <http://www.ujc.cas.cz/>
Inštitut za češki jezik, Wikipedia –
http://en.wikipedia.org/wiki/Institute_of_the_Czech_Language
Inštituta Francije – <http://www.institut-de-france.fr/>
Inštitut Rafael Lapesa (Španija) – <http://www.frl.es/Paginas/default.aspx>

Inštitut Ramon Llull (Katalonija), Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Institut_Ramon_Llull

Inštitut za francosko jezikoslovje – <http://www.ilf.cnrs.fr/>

Inštitut za galicijski jezik – <http://ilg.usc.es/>

Inštitut za hrvaški jezik in jezikoslovje – www.ihjj.hr

Inštitut za humanistiko in družbene vede (Francija) – <http://www.cnrs.fr/inshs/>

Inštitut za jezik in obdelavo govora (Grčija) – <http://www.ilsp.gr/>

Inštitut za jezike na Finskem – www.kotus.fi

Inštitut za katalonske študije – <http://www.iec.cat>

Inštitut za katalonske študije, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Institut_d'Estudis_Catalans

Inštitut za knjigo (Poljska) – <http://www.institutksiazki.pl/>

Inštitut za latvijščino – <http://www.lulavi.lv/>

Inštitut za litvanščino – www.lki.lt

Inštitut za matematiko in računalništvo (Latvija) – <http://www.lumii.lv/>, <http://www.ailab.lv/>

Inštitut za moderne grške študije/Fundacija Manolisa Triandafilidisa – <http://www.auth.gr/units/774>, <http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=en&Itemid=218>

Inštitut za nemški jezik – <http://www1.ids-mannheim.de/>

Inštitut za nemški jezik, Wikipedia – http://de.wikipedia.org/wiki/Institut_f%C3%BCr_Deutsche_Sprache

Inštitut za okcitanke študije – <http://www.ieo-oc.org/>

Inštitut za poljščino – <https://www.ijp-pan.krakow.pl/>

Carnevale, Carla, Rudolf de Cillia, Hans-Jürgen Krumm, Elisabeth Schlocker (ur.). 2008. *Language and Language Education Policy in Austria*. Avstrijsko Zvezno ministrstvo za izobraževanje, umetnost in kulturo ter avstrijsko zvezno ministrstvo za znanost in raziskovanje: Dunaj – http://www.oesz.at/download/publikationen/lepp_engl.pdf

Jezikovna politika v frankovski Španiji – http://en.wikipedia.org/wiki/Language_politics_in_Francoist_Spain

Jezikovna zakonodaja v Belgiji, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Language_legislation_in_Belgium

Jezikovno bogata Evropa: Večjezičnost za stabilne in uspešne družbe – <http://www.language-rich.eu/>

Jezikovnotehnološki pripomočki Narodne knjižnice Norveške – <http://www.nb.no/English/Collection-and-Services/Spraakbanken>

Jezikovnotehnološki viri Inštitut za matematiko in računalništvo (in Inštituta za latvijščino) – <http://www.tezaurs.lv/>

Kirchmeier-Andersen, Sabine s sod. 2012. European Language Monitor (ELM). V Gerhard Stickel in Michael Carrier (ur.) *Education in Creating a multilingual Europe*. Frankfurt. Peter Lang. 181-190. Dosegljivo: <http://www.efnil.org/projects/elm/EFNIL-London.pdf/view>

Kokoroskos, Dimitris. 2012. European Language Monitor (ELM): Interim Report. V Gerhard Stickel in Michael Carrier (ur.) *Education in Creating a multilingual Europe*. Frankfurt. Peter Lang. 191-217. Dosegljivo: <http://www.efnil.org/projects/elm/EFNIL-London-Kokoroskos.pdf/view>

Konzorcij danskih jezikovnih šol – <http://dedanskesprogcentre.dk/english.html>

Korpus govornjene francoščine – <http://sites.univ-provence.fr/delic/corpus/index.html>

Korpus grščine 20. stoletja – <http://en.greekcorpus20.phil.uoa.gr/greek-corpus-20.html>
Korpus italijanščine PAISA – <http://www.corpusitaliano.it/it/contents/partners.html>
Korpus italijanščine CORIS / CODIS – http://corpora.dslo.unibo.it/coris_eng.html
Korpus nemščine (Inštitut za nemški jezik) – <http://www1.ids-mannheim.de/kl/projekte/korpora/>
Korpus nemščine (Univerza v Leipzigu) – <http://wortschatz.uni-leipzig.de/>
Korpus nemščine (Berlinsko-brandenburška akademija znanosti in humanistike) – <http://www.dwds.de/ressourcen/korpora/>
Korpus sodobne baskovščine ETC – http://www.ei.ehu.es/p289-content/en/contenidos/informacion/euskara_inst_erdaretan/en_erdaret/etc.html
Korpus srednjeveške francoščine – <http://bfm.ens-lyon.fr/>
Korpus španščine (Mark Davies, Brigham Young University) – <http://www.corpusdelespanol.org>
Korpus španščine Hemero (Molino de ideas) – <http://www.hemero.es>
Korpusi govornjene francoščine kot drugega jezika – <http://www.flloc.soton.ac.uk/>
Korpusi italijanščine inštituta Opera del Vocabolario Italiano, CNR – <http://www.ovi.cnr.it/index.php?page=banchedati>
Kraljeva akademija za nizozemski jezik in literaturo (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde) – <http://www.kantl.be/>
Kraljeva akademija za nizozemski jezik in literaturo, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Academy_of_Dutch_language_and_literature
Kraljeva baskovska akademija (Euskaltzaindia – ETZ), Wikipedia – <http://en.wikipedia.org/wiki/Euskaltzaindia>
Kraljeva galicijska akademija (RAG) – <http://www.realacademiagallega.org/>
Kraljeva galicijska akademija (RAG), Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Galician_Academy
Kraljeva španska akademija (RAE) – <http://www.rae.es/>
Kraljeva španska akademija (RAE), Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Real_Academia_Espa%C3%B1ola
Krek, Simon. 2012. Slovenski pravopis: ali je pilot v letalu? – http://www.simonkrek.si/blog/blog_pilot.html
Laboratorij za formalno jezikoslovje (Francija) – <http://www.llf.cnrs.fr/>
Laboratorij za računalništvo v mehaniki in inženirstvu (Francija) – <http://www.limsi.fr/>
Language Shore (mednarodni jezikovnotehnološki projekt) – <http://www.valodukrasts.lv/>
Larousse (založba) – <http://www.larousse.fr/>
Latvijska agencija za jezik – <http://www.valoda.lv/>
Le bon usage – <http://www.lebonusage.com/>
Leksikografski center (Grčija) – <http://www.lexicon.gr/>
Mackridge, Peter. 1985. The Modern Greek Language. A Descriptive Analysis of Standard Modern Greek. New York: Oxford University Press.
Marseillski laboratorij za bazično informatiko – <http://www.lif.univ-mrs.fr/>
Mednarodni center za pedagoške študije – <http://www.ciep.fr/>
Mreža OPALÉ – <http://www.reseau-francophone-opale.org/>
Nacionalni center besedilnih in leksikalnih virov (Francija) – <http://www.cnrtl.fr/>
Nacionalni center za izobraževanje (Latvija) – <http://www.visc.gov.lv/>
Nacionalni korpus poljščine – <http://www.nkjp.pl/>
Nacionalni znanstvenoraziskovalni center (Francija) – <http://www.cnrs.fr/>

Nizozemska jezikovna zveza – <http://taalunie.org/> , <http://taalunieversum.org/>
 Nizozemska jezikovna zveza, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Dutch_Language_Union
 Norveški jezikovni urad – <http://www.sprakrad.no/>
 Odbor za razvoj informacijske družbe (Litva) – <http://www.likit.lt/indexw.php> ,
<http://www.ivpk.lt/en/enhm/about-isdc>
 Odsek za grščino po svetu – <http://www.minedu.gov.gr/english-main/156-greek-language-abroad/2954-greek-language-abroad.html>
 Oddelek za jezikovno politiko, Svet Evrope – <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/>
 Oddelek za kulturo in vseživljenjsko izobraževanje Ekonomskega, socialnega in kulturnega sveta Korzike – http://www.corse.fr/Le-Conseil-economique-social-et-culturel-de-Corse-CESC-de-Corse_a409.html
 Opera del Vocabolario Italiano, CNR (Italija) – <http://www.ovi.cnr.it/>
 Orešnik, Janez. 1995. *Uradi za jezik v Skandinaviji*. Ljubljana: SAZU.
 ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom Deutsch) – <http://www.osd.at/>
 Pedersen, Bolette Sandford s sod. 2012. The Danish Language in the Digital Age. Det danske sprog i den digitale tidsalder. V Georg Rehm in Hans Uszkoreit (ur.) *META-NET White Paper Series. Europe's Languages in the Digital Age*. Springer. <http://www.meta-net.eu/whitepapers/e-book/danish.pdf>
 Podminister za jezikovno politiko (Baskovska dežela) – https://www.euskadi.net/r46-17894/eu/contenidos/organo/1536/eu_4536/hps.html
 Poljska akademija znanosti in umetnosti – <http://pau.krakow.pl/index.php/en/>
 Poljski inštituti – http://www.msz.gov.pl/en/p/msz_en/foreign_policy/public_diplomacy/polish_institutes/
 Poljsko jezikoslovno društvo – <http://www.ptj.civ.pl/>
 Poročilo o jezikovni politiki 2010, Katalonska pokrajina – http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/InformePL/Arxiu/IPL2010_EN.pdf
 Portal za grščino – <http://www.greek-language.gr/>
 Pravilnik Sveta za poljščino – http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=194&catid=40&Itemid=73
 Projekt ameriških in francoskih raziskav za Trésor de la langue française – <http://artfl-project.uchicago.edu>
 Quebeški urad za francoščino – <http://www.oqlf.gouv.qc.ca/>
 Računalniška analiza in procesiranje francoščine (laboratorij) – <http://www.atilf.fr/>
 Raziskovalni center za moderna grška narečja in Zgodovinski slovar moderne grščine – <http://www.academyofathens.gr/ecportal.asp?id=612&nt=109&lang=1> ,
<http://www.academyofathens.gr/ecportal.asp?id=612&nt=109&lang=2>
 Rehm, Georg in Hans Uszkoreit (ur.) *META-NET White Paper Series. Europe's Languages in the Digital Age*. Springer. <http://www.meta-net.eu/whitepapers/overview>
 Robert (založba) – <http://www.lerobert.com/>
 Saurí Colomer, Roser. 2006. Spain: Lexicography in Iberian Languages. Keith Brown (ed) *Encyclopedia of Language and Linguistics*, 2. izdaja. Elsevier, Oxford.
 Seznam jezikovnih predpisovalcev/regulatorjev, Wikipedija – http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_language_regulators
 Seznam jezikovnih predpisovalcev/regulatorjev – https://duckduckgo.com/c/Language_regulators

Slovar katalonščine, valencijanščine in balearščine, Inštitut za katalonske študije – <http://dcbv.iecat.net/>

Slovar poljščine W. Doroszewskega – <http://doroszewski.pwn.pl/>

Slovenska akademija znanosti in umetnosti – <http://www.sazu.si/>

Služba za francoski jezik (portal Zveze Valonija-Bruselj) – <http://www.languefrancaise.cfwb.be/>

Svet za jezikoslovje (Poljska) – <http://www.komjezyk.pan.pl/>

Svet za poljščino – <http://www.rjp.pan.pl/>

Odbor za francoščino (Švica) – <http://www.dlf-suisse.ch/>

Odlok o delovanju Generalnega odbora za francoščino in jezike Francije – <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000021384706>

Orešnik, Janez. 1995. *Uradi za jezik v Skandinaviji*. SAZU: Ljubljana.

Termigal (urad za terminološko koordinacijo v Galiciji), Wikipedia – <http://en.wikipedia.org/wiki/Termigal>

Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti – <http://termini.lza.lv/>, <http://www.lza.lv/>

Terminološki portal (Terminološka komisija Latvijske akademije znanosti) – <http://www.termnet.lv/>

Tilde (Latvija) – <http://www.tilde.com/>, www.letonika.lv

Trésor de la langue française – <http://atilf.atilf.fr/>

TST-Centrale (Nizozemska, Belgija) – <http://tst-centrale.org/>

Univerza Južne Danske – <http://beta.visl.sdu.dk/visl/corpus.html>

Urad za alzaški jezik in kulturo – <http://www.olcalsace.org/>

Urad za bretonščino – <http://www.opab-oplb.org/>

Urad za pikardijščino – <http://www.agencepourlepicard.fr/>

Uradni danski portal za tujce – <http://www.inm.dk>

Uredba o bogatitvi francoščine – <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000378502>

Uredba o delovanju Inštituta Francije in njegovih akademij – <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000246149&dateTexte=&categorieLien=id>

Uredba o delovanju Latvijske agencije za jezik – <http://likumi.lv/doc.php?id=253761>

Uredba o delovanju strokovne komisije za latvijščino – <http://likumi.lv/doc.php?id=10123>

Uredba o delovanju Terminološke komisije Latvijske akademije znanosti – <http://likumi.lv/doc.php?id=13213>

Uredba o delovanju Urada za državni jezik (Latvija) – http://www.vvc.gov.lv/advantagecms/LV/normativie_akti/vvc_nolikums.html

Uredba o Inštitutu za litvanščino – <http://likumi.lv/doc.php?id=62179>

Uredba o Vrhovnem svetu za francoščino in Generalnem odboru za francoščino in jezike Francije – http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=DBB47BB165E280995380E85E218FCE07.tpdjo14v_2?cidTexte=JORFTEXT000000699321&dateTexte=2001018

Uredba o združitvi Državne agencije za jezik in Državne agencije za poučevanje latvijščine – <http://likumi.lv/doc.php?id=191093>

Ustava Republike Francije – <http://www.legifrance.gouv.fr/Droit-francais/Constitution/Constitution-du-4-octobre-1958>

Ustava Republike Latvije – <http://www.saeima.lv/en/legislation/constitution>

Ustava Republike Litve – <http://www3.lrs.lt/home/Konstitucija/Constitution.htm>

Ustava Republike Poljske – <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm>

Valencijanska jezikovna akademija, Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Acad%C3%A8mia_Valenciana_de_la_Llengua

Van Der Spek, Hendriks. 2004. *Working on the future of the language: Portrait of the Nederlandse Taalunie*. Nederlandse Taalunie. <http://taalunieversum.org/sites/tuv/files/downloads/brochureeng.pdf>

Veliki slovar poljščine – <http://www.wsjp.pl/>

Vrhovni svet za francoščino – <http://www.dglf.culture.gouv.fr/politique-langue/csrf-accueil.html>

Zakon o državnem jeziku (Litva) – http://www3.lrs.lt/pls/inter/www_tv.show?id=91765,6953,30

Zakon o javni rabi slovenščina – <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200486&stevilka=3841>

Zakon o modernizaciji visokega šolstva (Grčija) – <http://www.math.uoc.gr:1080/genikes/eswterikoi/2083-92.pdf>

Zakon o načelih financiranja znanosti (Poljska) – http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/26574a32e5351daaf4c1bcd0bcab48b1.pdf

Zakon o Poljski akademiji znanosti – http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/3906ee68b66b4fd7467c26a0051488cc.pdf

Zakon o poljščini – <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19990900999> , <http://www.usefoundation.org/view/477> , <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110840455>

Zakon o raziskovalnem programu (Francija) – <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000426953&dateTexte=&categorieLien=id>

Zakon o rabi francoščine – <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000005616341>

Zakon o statusu Državnega odbora za litvanščino – http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_e?p_id=157640

Zakon o terminološki bazi (Litva) – <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/oldsearch.preps2?Condition1=248131&Condition2=>

Zakon o uradnem jeziku (Latvija) – http://www.valoda.lv/en/downloadDoc_436/mid_566

Združenje za litvanščino – <http://www.flf.vu.lt/lkd/>

Zveza španskih jezikovnih/špansko govorečih akademij (AALE), Wikipedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Association_of_Spanish_Language_Academies

Zvezno ministrstvo za šolstvo, umetnost in kulturo – <http://www.bmukk.gv.at/>